

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

วท ๑/๒๕๕๘

๕๒๕๐

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ดารา โสหากาศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

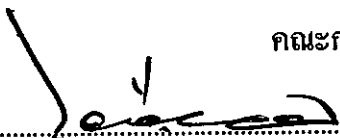
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. ๒๕๕๘

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวดาราทา โลหากาศ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

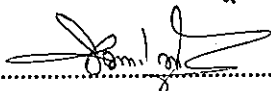
(รศ.ดร.ไชยยศ เรืองสุวรรณ)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

๘๕๖

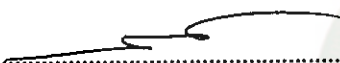
(ผศ.ดร.ธรัช อารีราษฎร์)

กรรมการ
(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

(รศ.ดร.สมเจตน์ กุศรี)

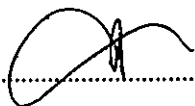
กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

(อาจารย์สุทัศน์ แก้วคำ)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(ผศ.ดร.สุรวาท ทองบุ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผศ.ดร.สนิท ดีเมืองชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน 14 ค.ศ. 2558 ค.

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย : ดารา โลหากาศ **ปริญญา :** ค.ม. (การบริหารจัดการการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี **อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก**
อาจารย์สุทัศน์ แก้วคำ **อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม**

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการจักระบบข้อมูล และ
สารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มเป้าหมาย
ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2557 จำนวน 60 คน เป็นผู้บริหาร
สถานศึกษา 20 คน และเจ้าหน้าที่สารสนเทศ 40 คน ได้มาโดยการใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ
ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ
ของลิเคิร์ท มีจำนวน 41 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.882 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติทดสอบค่า
ที (Independent Samples)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน
ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการ
จัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการประมวลผล
ข้อมูล และ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถาน
ศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพ
การจักระบบข้อมูลและสารสนเทศสูงกว่าเจ้าหน้าที่สารสนเทศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบสภาพสภาพการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการตรวจสอบข้อมูล และ ด้านการประมวลผลข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบสภาพสภาพการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวม เจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศสูงกว่าเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ข้อเสนอแนะการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ ควรมีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอ ควรจัดอบรมบุคลากร ควรมีบุคลากรรับผิดชอบโดยเฉพาะ ควรนำข้อมูลไปใช้และปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างจริงจัง และมีการรายงานข้อมูลและสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

TITLE : Information technology system management in the basic education providers administered by Mahasarakham provincial Administrative Organization.

AUTHOR : Dara Lohagad   **DEGREE :** M.Ed. (Educational Management)

ADVISORS : Assoc. Prof. Dr.Somjet Poosri   Major Advisor

Mr.Sutat Kaewkham   Co-advisor

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY, 2015

ABSTRACT

This research was purposed to study and compare the opinions on information technology system management in the basic education providers administered by Mahasarakham provincial Administrative Organization. The data was collected from the educational provider board of management and IT officers and classified by working titles and the size of providers. The samples consisted of 20 board of management members and 40 IT officers and were purposive sampling. The instrument used for collecting the data was a set of five-rating Likert's scale questionnaire. Statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test. Data analysis was processed by using packaged computer programs.

The results are as follow:

1. The information technology system management in the basic education providers administered by Mahasarakham provincial Administrative Organization, as a whole was at high level. As well as separate items. The mean scores were ranked from the highest to the lowest as followed; Checking data, Organized or Storage, Collecting data, Using Data, Processing Data and Analyzing Data.
2. Comparing the opinions classified by working titles as a whole and separate items, there were differences in no statistical significance. The management members' means were at higher level, in all aspects, than the IT officers'
3. Comparing the management members' opinions classified by the size of providers as a whole and separate items, there were differences in no statistical significance except the unit

management data checking and data processing aspects which indicated the differences at .05 level of significance.

4. Comparing the IT officers' opinions classified by the size of providers, large size providers were at higher level of the information technology system management than small size ones as a whole at .05 level of significance. There were differences in no statistical significance in separate aspects except the data analyzing item which showed the differences at .05 level of significance.

5. Suggestions proposed regarding the effective information technology system management are as followed (1) to have sufficient supporting fund (2) to have sufficient equipment (3) to have IT specialist (4) to have in-house training occasionally(5) be able to utilize data efficiently and effectively and report to related departments.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณา ดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าของวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่องอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ สุทัศน์ แก้วคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูงยิ่ง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ เรืองสุวรรณ ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัช อารีราษฎร์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความเมตตา ในการสอบวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผอ.วิทยา แสงคำไพ ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมดงยาง ผอ.อวยชัย บัณฑิตย์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม และ ว่าที่ร้อยตรีภัสพล เหง้าโคกงาม ผู้อำนวยการ โรงเรียนคอนเงินพิทยาคาร ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะในการวิจัย นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลด้วยการ ตอบแบบสอบถามและให้คำสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะครูโรงเรียนมัธยมดงยาง อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดาตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ดารา โลหากาศ

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ข
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การบริหารสถานศึกษา	13
แนวคิด ความหมายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา	14
ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา	18
การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	25
แนวดำเนินงานในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	26
การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545-2559	39
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	43
ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	57

หัวเรื่อง

หน้า

จัดระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา	63
บริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	74
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	89
กลุ่มเป้าหมาย	89
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	90
การสร้างและการตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ	91
การเก็บรวบรวมข้อมูล	93
การจัดกระทำข้อมูล	93
การวิเคราะห์ข้อมูล	94
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	95
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	96
การวิเคราะห์ข้อมูล	97
การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	98
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	128
สรุปผลการวิจัย	129
อภิปรายผล	134
ข้อเสนอแนะ	144
บรรณานุกรม	146
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	154
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC)	156
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	162
ภาคผนวก ง เครื่องมือการวิจัย	164
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์	173
ประวัติผู้วิจัย	180

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การใช้ระบบสารสนเทศในสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับบุคคลในองค์กรทุกระดับ	59
2 วิเคราะห์ภารกิจหลักของสถานศึกษาตามระดับการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ	59
3 ข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	75
4 กลุ่มเป้าหมายจำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	90
5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ	97
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา โดยรวมและรายด้าน	99
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	103
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการตรวจสอบข้อมูล	104
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการประมวลผลข้อมูล	105
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล	106
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล	107
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนำข้อมูลไปใช้	108
13 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามตำแหน่ง	110

14 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามตำแหน่ง	113
15 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาด สถานศึกษา	114
16 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	117
17 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศ จำแนกตามขนาด สถานศึกษา	118
18 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	122
19 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	123
20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการตรวจสอบข้อมูล	124
21 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการประมวลผลข้อมูล	124
22 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล	125
23 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล	126
24 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการนำข้อมูลไปใช้	126

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัยการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	12
2	ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลและสารสนเทศ	47
3	ความสำคัญและความจำเป็นของระบบสารสนเทศ	49
4	กระบวนการบริหารงานและระบบสารสนเทศ	50
5	ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	61

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย ซึ่งเป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งการเลื่อนไหลของคน ทุน ความรู้ และเทคโนโลยี กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในทุกพื้นที่อย่างไร้ข้อจำกัดและเชื่อมโยงกันทั่วโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 : 5) การเปลี่ยนแปลงที่เราจะเห็นได้ชัด คือ การแข่งขันที่จะเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในทุกกระบวนของสังคม ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการแข่งขันในระดับนานาชาติเป็นตัวตั้งและเป็นจุดเริ่มต้น เมื่อภาพรวมของโลกเป็นไปเช่นนี้ในสังคมเราเองก็ย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นสภาพนี้ไปได้ ยิ่งแรงกระตุ้นของผู้นำรัฐที่มุ่งมันให้ประเทศไทยก้าวสู่ระบบการแข่งขันกับสังคมโลกได้ด้วยเช่นนี้แล้วยิ่งทำให้ส่วนของสังคมตื่นตัว เปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา (ไพฑูริย์ สนิลรัตน์. 2553 : 38) ในการบริหารจัดการในทุกวิชาจำเป็นต้องปรับตัวอย่างมากจึงจะนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า และสำหรับการบริหารจัดการ การศึกษาก็เช่นเดียวกัน ที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการจึงจะทำให้การศึกษานั้นบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (ธีระ รุญเจริญ. 2550 : 7) ทั้งนี้ในส่วนของการปฏิรูปการศึกษารอบสอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ได้เน้นเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) คุณภาพการศึกษา 2) โอกาสทางการศึกษา และ 3) การมีส่วนร่วม โดยจะให้ความสำคัญกับคุณภาพครู เพราะเป็นปัจจัยสำคัญไปสู่อุณหภูมิของผู้เรียน ซึ่งถือเป็นตรรกะที่ชี้ชัดอยู่แล้วว่าคุณภาพของครูจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ เก่ง มีคุณธรรม มีรากเหง้าของความเป็นไทย และในขณะเดียวกันจะให้ทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาและผลักดันการศึกษา การเรียนรู้ไปจนตลอดชีวิต ซึ่งจะส่งผลถึงความสามารถในการแข่งขันของประชาชนในประเทศให้เพิ่มขึ้นด้วย (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2554 : คำนำ) อย่างไรก็ตามแนวความคิดในการปฏิรูปการศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนใหม่ ไม่ใช่ถูกกำหนดกรอบอยู่โดยเอาแต่ตามตัวบทกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดชัดเจนมานานว่าต้องเน้นผู้เรียนเป็นหลัก (Student centre) มีครูเป็นผู้อำนวยให้เกิดความรู้ (Facilitator) นำหลักเรื่องการศึกษาของทุกคน และทุกคนเพื่อการศึกษา (Education for all-All for education)

เพื่อให้ทุกภาคส่วน ได้เข้ามามีส่วนร่วมจัด การการศึกษาของชาติ แต่ยังมีปัจจัยสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาอีกมาก เช่น คุณลักษณะประจำชาติของคนไทย (National characteristics) กระบวนทัศน์ในกระแสหลักโลกาภิวัตน์ (Globalization – main streams) ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของ การปฏิรูปการศึกษา โดยการปฏิรูปการศึกษาในระบบ (Formal Education) จะต้องเป็นสิ่งที่ใส่เข้าไป (In-put) สำหรับผู้เรียน และกระบวนในการจัดการศึกษาในระบบนี้เอง คือ สิ่งที่อบรมสั่งสอน (Imposition Oriented Approach) ให้กับผู้เรียน กระบวนเหล่านี้จะหล่อหลอมเด็กให้เป็นคุณลักษณะประจำชาติ อัตลักษณ์ของความเป็นชาติ (Out-put) จะเป็นลักษณะพึงประสงค์ของความเป็นคนไทยอย่างที่คาดหวัง ดังนั้นจึงมีแนวคิดใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาการเพิ่ม โอกาสทางการศึกษา และเรียนรู้ และการส่งเสริมและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่เด็กไทยและคนไทยในอนาคต เป็นคนเก่ง ดี มีความสุข ดำรงรักษาความเป็นไทยและรู้เท่าทันกับสถานการณ์ของโลก 2) การพัฒนาครูยุคใหม่ โครงการครูพันธุ์ใหม่ ด้วยกระบวนการผลิตการอบรมครูประจำการให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น ให้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู และเป็นวิชาชีพชั้นสูง 3) การพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ โดยสถานศึกษา ทุกระดับและทุกประเภทต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น ให้เป็นศูนย์เรียนรู้สำหรับเด็กและประชาชนชนทั่วไป และ 4) การพัฒนาการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นเรื่องการกระจายอำนาจ เพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีความคล่องตัวและเป็นอิสระมากที่สุดควบคู่ไปกับการเน้น ธรรมชาติบาล ทั้งนี้ การขับเคลื่อนแนวทาง 4 ประการให้สำเร็จเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมาย 3 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาการเพิ่ม โอกาสทางการ ศึกษาและเรียนรู้ และการส่งเสริมและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา (สำนัก งานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 4-6)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านการศึกษา มาตรา 80 ได้กำหนดให้พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษา

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก. 2550 : 24-25) จากบทบัญญัติดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ในหมวด 5 การบริหารและจัดการศึกษา โดยกำหนดให้มีเป้าหมายที่จะเร่งรัดดำเนินการให้ทุกหน่วยงานมีการออกแบบ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางและระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมทั้งการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลในการบริหารจัดการ เพื่อรองรับการตัดสินใจ ในการวางแผนและการดำเนินงาน ด้านการปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จนถึงระดับกระทรวง รวมทั้งให้มีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องกับมาตรฐานข้อมูลตามนโยบายที่มุ่งเน้นปรับระบบบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐ โดยเร่งรัดให้ทุกหน่วยงานทุกระดับมีเว็บไซต์เป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศพื้นฐาน โดยตั้งศูนย์ปฏิบัติการระดับกระทรวง ศูนย์ข้อมูลกลาง และเชื่อมโยงกับศูนย์ปฏิบัติการสำนักนายกรัฐมนตรี พร้อมทั้งจัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการระดับกรมและศูนย์ปฏิบัติการในระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการติดตามการปฏิรูปการศึกษาและการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ทั้งนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 47 ยังกำหนดให้สถานศึกษามีการจัดระบบประเมินคุณภาพภายใน และเตรียมพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยสถานศึกษาต้องให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา ตลอดจนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา และในมาตรา 48 กำหนดไว้ว่าสถานศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปี เพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อสาธารณชน และมาตรา 50 กำหนดให้สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดเตรียมข้อมูลและสารสนเทศเพื่อตอบคำถาม จากการประเมินภายนอกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และในส่วนของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 ก็ยังมีแผนงานหลักที่ว่าด้วยการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาให้มีข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีการผลิตและการใช้ข้อมูลที่จัดเตรียมข้อมูลและสารสนเทศให้มีความชัดเจนถูกต้อง สะดวกในการเรียกใช้ และนับตั้งแต่ ปีการศึกษา 2546 เป็นต้นมากระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการเร่งรัดให้สถานศึกษาจัดทำระบบข้อมูลรายบุคคลของนักเรียน และข้อมูลครู - บุคลากร โดยจะมีข้อมูลรหัสประจำตัว

ประชาชน 13 หลัก ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลรายบุคคลที่จะสามารถรองรับนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งเพื่อใช้ประโยชน์ในการประมาณการเกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียน และให้ความสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีการบริหารที่เป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ โดยรวม โดยการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 66) ซึ่งจะ เห็นได้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ต้องตระหนักถึงการจัดระบบบริหารที่เป็นเชิง ระบบ สอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนให้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ จัดระบบและการบริหารข้อมูลสนเทศ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้ระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การบริหารข้อมูลด้านการศึกษา พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นกลไกสำคัญใน การพัฒนาคุณภาพของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศด้านการศึกษา โดยจัดให้มีการจัดเก็บ รวบรวม ประมวลผลและการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัดและหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2554 : 1) โดยเฉพาะในส่วนของสถานศึกษานั้น การบริหารจัดการระบบ สารสนเทศภายในสถานศึกษาและการนำข้อมูล ไปใช้ ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการบริหารจัดการ ในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการวางระบบบริหารจัดการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพ นอกจากนี้ ระบบสารสนเทศยังนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแนวความคิด ในการบริหาร สร้างทางเลือกที่หลากหลาย โดยเฉพาะในปัจจุบันมีการแข่งขันทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมโลก ทำให้มีการได้เปรียบเสียเปรียบหลายด้าน ผู้ที่มีข่าวสารและสารสนเทศดีเยี่ยม ย่อมได้เปรียบและผู้นำในการดำเนินงานต่างๆ ดังนั้นทุกหน่วยงาน ทุกองค์กรจึงได้มีการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศให้มีความเชื่อมั่น ทันสมัย เทียบตรง สะดวก รวดเร็ว เรียกใช้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพต่อการตัดสินใจ การใช้ระบบสารสนเทศ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 7-8)

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาที่มีระบบสารสนเทศ ที่สมบูรณ์ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน เรียกใช้ได้สะดวกและตรงตามความต้องการ จะช่วยให้สถาน ศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้ง อยู่บนฐานของหลักวิชา หลักฐาน ข้อเท็จจริง ที่สามารถตรวจสอบได้ มีกระบวนการวิเคราะห์

และประมวผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ เพราะสารสนเทศทั้งหลายนั้นนอกจากจะใช้ในการวางแผน การดำเนินงานและประกอบการตัดสินใจแล้ว ยังนำไปสู่การพัฒนาแนวความคิดและสร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินการต่าง ๆ ด้วย (กรมวิชาการ. 2544 : 8) ระบบสารสนเทศจึงเป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาท และมีความสำคัญในสถานศึกษา ซึ่งในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ได้มีการนำเสนอ โปรแกรมประยุกต์ และแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา เช่น โปรแกรมระบบงานทะเบียนวัดผล (Local School) โปรแกรมข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาทางการศึกษาท้องถิ่น (SIS) ระบบบันทึกบัญชี (E-LAAS) ระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผน (E-PLAN) ฯลฯ เพื่อให้การดำเนินงานระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับภารกิจการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ฉะนั้นแล้วการจัดทำระบบสารสนเทศในโรงเรียนจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน เพื่อจะได้มีข้อมูลประกอบการพัฒนางาน สร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะผู้บริหารทั้งในระดับผู้บริหารสถานศึกษา และระดับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับสายชั้น มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผน การตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย และการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้ใช้ระบบสารสนเทศจึงหมายถึงทุกคน ไม่เฉพาะแต่ผู้บริหารเท่านั้น เพราะข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงถึงผลการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบการทำงานของตนเอง ตลอดจนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น สามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาและนำมาปรับปรุงงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น และนอกจากนี้แล้วผู้บริหารสถานศึกษาก็ยังสามารถศึกษาผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน พร้อมชี้แนะหรือช่วยแก้ปัญหา นั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของบุคลากรแต่ละระดับจึงมีลักษณะและปริมาณที่แตกต่างกันไป (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2545 : 20)

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการดูแลระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น (School Information System : SIS) ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จึงมีความสนใจในการศึกษา การจัดระบบข้อมูลและ

สารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เนื่องจากที่ผ่านมาสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในช่วงที่มีการถ่ายโอน และเปลี่ยนผ่านเพื่อเข้าสู่โครงสร้างของกระทรวงมหาดไทยในระยะแรก ๆ นั้น ต่างก็ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของระบบงานสารสนเทศ ในอันที่จะนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนิน การเกี่ยวกับการบริหารงานภายในสถานศึกษาที่จะต้องปฏิบัติอยู่ 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มงานบริหารทั่วไป ซึ่งทั้ง 4 กลุ่มงานนี้ มีเป้าหมายหลักร่วมกัน คือ การส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องมีข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจและข้อมูลสารสนเทศนั้นก็จะต้องมีความเชื่อถือได้ ทันทต่อความต้องการของระบบการบริหารงานภายในสถานศึกษาและเป็นพื้นฐานที่จะประสานเป็นเครือข่ายเดียวกันกับระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ระดับกรม ระดับกระทรวง และระดับชาติ แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้ว ในปัจจุบันการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาก็ยังมีปัญหาอยู่มาก เช่น จำนวนข้อมูลสารสนเทศที่มีในแต่ละระดับยังไม่เพียงพอต่อการใช้งาน หน่วยงานที่รับผิดชอบยังไม่ชัดเจนพอ บุคลากรยังมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการบริหารและการจัดการการใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบต่อการวางแผน การบริหารงานในองค์การ ทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต (องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม, 2556 : 76) แต่อีกด้านหนึ่ง ถ้าหากว่าผู้บริหารสถานศึกษามีข้อมูลและสารสนเทศที่ดีมีความถูกต้อง เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ การตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหารก็จะมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามไปด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีความคาดหวังว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลและสารสนเทศสำคัญ ที่จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการบริหารจัดการ การศึกษาในสถานศึกษาที่เป็นระบบ บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ นำไปสู่คุณภาพของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน พร้อมรับการแข่งขัน ด้านการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศจำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาต่างกัน ทั้ง โดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
2. สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศที่มีตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาต่างกัน แตกต่างกันไปทั้ง โดยรวมและรายด้าน

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัย การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษา จำนวน 6 ขั้นตอน (กรมวิชาการ. 2544 : 22) ดังนี้ 1) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ด้านการตรวจสอบข้อมูล 3) ด้านการประมวลผลข้อมูล 4) ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล 5) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

และเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
มหาสารคาม

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2557 จำนวน 20 คน
- 2) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่สารสนเทศ จำนวน 40 คน ที่ปฏิบัติ
หน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา
2557

ทั้งนี้ในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา และขนาดของกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัย
ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์เลือกมาร้อยละ 100

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ในการกำหนดตัวแปรที่ทำการศึกษาของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นตัวแปร
ต้นและตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่ง และ ขนาดของสถานศึกษา โดยจำแนกดังนี้

3.1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) เจ้าหน้าที่สารสนเทศ

3.1.2 ขนาดสถานศึกษา จำแนกเป็น

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก
- 2) สถานศึกษาขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามกรอบแนวคิด 6 ด้าน
ประกอบด้วย

3.2.1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.2.2 ด้านการตรวจสอบข้อมูล
- 3.3.3 ด้านการประมวลผลข้อมูล
- 3.3.4 ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล
- 3.3.5 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.3.6 ด้านการนำข้อมูลไปใช้

4. สถานที่

สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

5. ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย

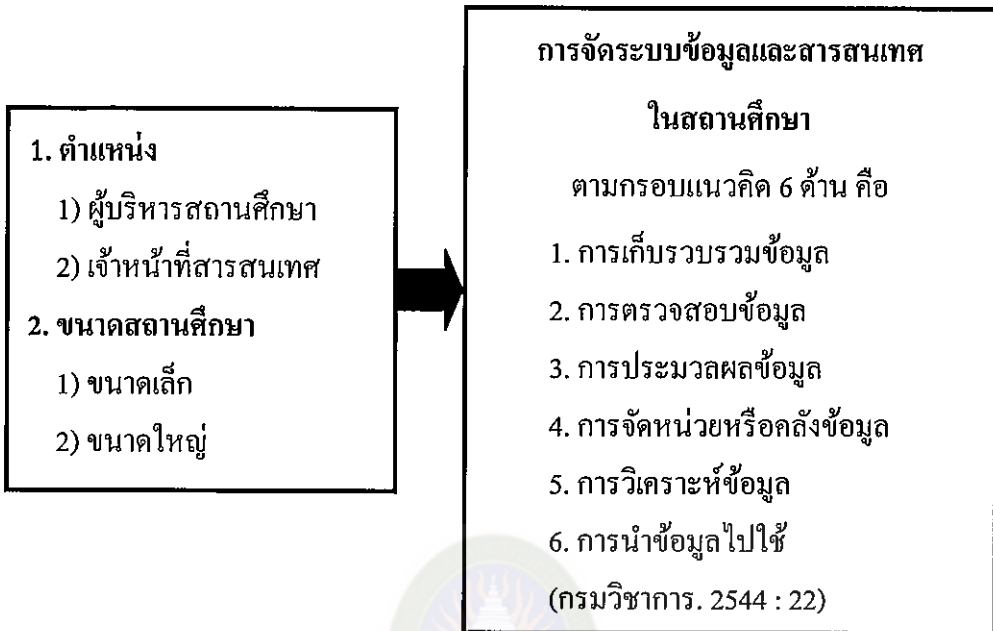
การวิจัยการศึกษาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการวิจัย ระหว่าง เดือน กรกฎาคม 2557 ถึง เดือน เมษายน 2558

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงใน แผนภาพที่ 1 ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ หมายถึง การกระทำกับข้อมูล หรือข้อเท็จจริง ที่มีอยู่ในหน่วยงานหรือองค์กรด้วยวิธีการจัดเก็บรวบรวม แล้วนำไปสู่การประมวลผลด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เป็นสารสนเทศ ที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบการดำเนินงาน การวางแผน การสื่อความหมาย หรือการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือผู้นำองค์กร เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การประมวลผลข้อมูล 4) การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) การนำข้อมูลไปใช้ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง วิธีการที่จะได้ข้อมูลสารสนเทศ จากแหล่งข้อมูล เช่น การกำหนดข้อมูลที่ต้องการใช้ การกำหนดแหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม กำหนดระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดทำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 การตรวจสอบข้อมูล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับมา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย ความสมบูรณ์ของข้อมูลตามสภาพเป็นจริง

1.3 การประมวลผลข้อมูล หมายถึง การดำเนินการนำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบแล้วและมีความสัมพันธ์กันมาแปลงเป็นสภาพสารสนเทศ ซึ่งอาจจะใช้คนหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล

1.4 การจัดหน่วยข้อมูลหรือคลังข้อมูล หมายถึง การจัดให้มีแหล่งรวบรวมข้อมูลสารสนเทศไว้ในหน่วยงาน ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของเอกสาร ระบบแฟ้มข้อมูล เป็นต้น

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การจัดกลุ่มข้อมูลให้ตรงกับความต้องการ ซึ่งอาจจะผ่านกระบวนการในทางสถิติด้วย

1.6 การนำข้อมูลไปใช้ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ตามวัตถุประสงค์การใช้

2. ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ ได้จากการเก็บรวบรวมด้วยเครื่องมือต่างๆ ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะของข่าวสาร ข้อความ ตัวเลข ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ ที่ยังไม่ได้วิเคราะห์หรือจัดการให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง ชัดเจน หรือผ่านการประมวลผลใด ๆ ให้สามารถนำไปใช้ได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

3. สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่จัดระบบแล้ว และผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลแล้ว เป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปของรายละเอียดที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และชัดเจน ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และเพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ทันที ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 โรงเรียน

5. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง การจำแนก โรงเรียนขนาดของสถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม หรือเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งขนาดของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ ตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งออกเป็น 2 ขนาด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 8) ดังนี้

5.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน

5.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามที่มีจำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

7. เจ้าหน้าที่สารสนเทศ หมายถึง ข้าราชการครู ที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นผู้ดูแล จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

1.1 ผลการวิจัยนี้ ทำให้ทราบสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ดังนั้นจึงเป็นข้อมูลหลักที่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ให้มีความรวดเร็ว ถูกต้อง และสะดวกต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา

1.2 ผลการวิจัยนี้ทำให้ทราบ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ที่มีต่อการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นผู้สนใจสามารถนำผลการเปรียบเทียบนี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบสารสนเทศของหน่วยงานให้เป็นที่ไปในทางเดียวกัน ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการนำสารสนเทศไปใช้ มีความสมบูรณ์ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และยังสามารถเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศระหว่างบุคคล หรือหน่วยงาน ได้รวดเร็ว ถูกต้อง ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ประโยชน์ด้านการนำไปประยุกต์ใช้

ผลการวิจัยนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศของหน่วยงาน ที่จะสามารถนำไปใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในหน่วยงาน หรือใช้ในการแก้ปัญหา หรือประกอบการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิด และ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังประเด็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

การบริหารสถานศึกษา

1. แนวคิด ความหมายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. แนวดำเนินงานในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 - 2559

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา

บริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

การบริหาร (Administration หรือ Management) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการ
วางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม
(Controlling) การใช้ทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย หรือการบริหารเป็นทั้ง
ศาสตร์และศิลป์ในการระดมและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้สามารถดำเนินงานจน
สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้ การบริหารเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่าง
ยิ่ง เพราะว่าการดำเนินงานใดๆ ก็ตามหากไม่มีการบริหาร โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จมี

น้อยมากหรือหากว่าสามารถดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จได้ แต่ก็จะพบว่า ในการดำเนินงานนั้นไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการใช้ทรัพยากรต่างๆ มากมาย อาทิ คน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และเงินลงทุนและเทคนิควิธีการเป็นจำนวนมากและอาจใช้เวลายาวนาน การบริหารสามารถช่วยจัดปัญหาเหล่านี้ได้ เพราะการบริหารจะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบว่าจะทำอะไร (กำหนดวัตถุประสงค์) อย่างไร (ระบุกิจกรรมและกำหนดทรัพยากรที่ใช้) ที่ไหน (ระบุสถานที่) เมื่อใด (กำหนดวันเวลา) และ โดยใคร (ระบุบุคคลที่รับผิดชอบ) ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนก็จะมีประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องการ ติดตามและกำกับเพื่อดูความก้าวหน้าของงาน คุณภาพของงาน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และหาแนวทางแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ จากเหตุผลที่ยกมานี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการบริหารเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก (ประภาพรณ รักเลี้ยง. 2556 : 1)

สำหรับการบริหารสถานศึกษานั้น ถือเป็นกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อต้องการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้บริหารสถาน ศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่องค์กร หรือหน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดไว้ และสามารถบริการทางการ ศึกษาแก่สังคมได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารสถานศึกษาก็จะต้องทำความเข้าใจ หรือศึกษาแนวคิด ความหมายและหลักการบริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

1. แนวคิด ความหมายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

1.1 แนวคิดการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาชน ให้มีความ รู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ นับได้ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความ สามารถอย่างเพียงพอต่อการบริหารสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพสำหรับประชาชนด้วย การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่

ผู้บริหารสถานศึกษาระดับต่างๆ ปฏิบัติตามนโยบายของแต่ละสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายสถานศึกษาไว้ว่า “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการได้กล่าวถึง ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ในการปฏิบัติงาน

วิโรจน์ สารรัตนะ (2546 : 1) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์กรและการควบคุม

ธีระ รุญเจริญ และคณะ (2546 : 6) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่ามี 2 ด้าน คือ

1) การจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดหมาย หลักการ แนวทาง รูปแบบการจัดการศึกษา หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

2) การบริหารการศึกษา ให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ประภาพรธรรม รักเลี้ยง (2556 : 69-70) สรุปแนวคิดการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารภารกิจหรือกิจกรรมต่างๆ ของผู้บริหาร จะต้องมีการวางแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้เป็นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ การบริหาร

สถานศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ส่งผลกระทบ ถึงกันและกัน และเป็นผลให้มีการพัฒนาสู่แนวทางที่ดีกว่า 5 ประการ ดังนี้

1) บริบทที่เป็นแรงผลักดันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ปริมาณและคุณภาพของประชากร สภาพรวมของทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและมลภาวะ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพความรุนแรงของปัญหาสังคม สภาพความรุนแรงของปัญหาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของประชาชน การดูแลและส่งเสริมผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ คุณภาพบริการเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ความเป็นประชาธิปไตย และทุจริตคอร์รัปชันคุณภาพและความทั่วถึงของบริการทางการศึกษา

2) กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546

3) ฝ่ายบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา

4) รูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

5) บุคลากรภายในสถานศึกษา ได้แก่ ครู อาจารย์ ผู้สอน บุคลากรสนับสนุน การสอน ผู้เรียน นักการภารโรง ยาม และผู้ประกอบการการค้าภายในโรงเรียน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษาองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ของการบริหารสถานศึกษาให้เข้าใจรายละเอียดอย่างชัดเจน ด้วยความเอาใจใส่ ระมัดระวัง ตั้งใจ ใคร่ครวญด้วยเหตุและผล เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษายามปกติและตัดสินใจแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้ยามวิกฤติ

พิณสุดา สิริขันธ์ศรี (2556 : 12) กล่าวถึงหลักแนวคิดในการบริหารสถานศึกษา ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาเกี่ยวกับงาน

4 ด้าน คือ

- 1) งานวิชาการ ได้แก่ งานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล และมาตรฐานการศึกษา
- 2) งานด้านบุคคล
- 3) งานด้านการเงินและงบประมาณ และ
- 4) งานด้านบริหารงานทั่วไป ได้แก่ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์กับชุมชน งานด้านกิจการนักเรียน และมีความหลากหลายของรูปแบบในการจัดการศึกษาที่ไม่ควรยึดโยงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และเป็นไปตามขนาดของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างของบริบททั้งในเมืองและชนบท บนพื้นฐานของความพร้อมทั้งด้านครูและบุคลากร เงินและงบประมาณ ความรู้ และเทคโนโลยี

จากแนวคิดการบริหารสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวคิดการบริหารสถานศึกษา หมายถึง หลักการหรือแนวทางในการบริหารตลอดจนแนวปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายจนบรรลุผลสำเร็จตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และวัตถุประสงค์ของแต่ละสถานศึกษา

1.2 ความหมายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาหรือการบริหาร โรงเรียนนั้น มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

เยาเวา เดชะคุปต์ (2542 : 13) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามที่จัดหรือดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ตำราเรียนและอาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือความพยายามที่จะจัดหรือดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยให้มีผลผลิตคือผู้เรียนที่มีคุณภาพในที่สุด

ณัฐวัฒน์ สมโภชน์พงศ์ (2547 : 44) ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา ความหมายและความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้ 2 ลักษณะ คือ

1) การบริหารเป็นศาสตร์ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ โดยการศึกษาหรือฝึกฝนตนเองให้มีความเชี่ยวชาญ โดยการอาศัยหลักวิชา ทฤษฎี กฎเกณฑ์ที่ น่าเชื่อถือได้

2) การบริหารเป็นศิลป์ หมายถึง การบริหารต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ในการจัดการ การใช้ประสบการณ์ การใช้ศิลปะในการบริหาร การใช้ภาวะผู้นำ ปฏิภาณไหวพริบในการบริหาร ซึ่งนักการบริหารหรือผู้ที่ป็นหัวหน้าหน่วยงานจะต้องสามารถปฏิบัติงาน ให้ได้ทั้งผลงานและน้ำใจจากผู้ร่วมงานและบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 53) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่างๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงาม สู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดย ส่วนรวม

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2556 : 68) ได้สรุปว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล โดยการใช้กระบวนการต่างๆ เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านสติปัญญาของบุคคล ให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

จากการศึกษาความหมายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของงานภายในสถานศึกษา และการให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ส่งผลกระทบ โดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งหากดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดประสิทธิผล คือ ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาให้เป็นคนดี มีความรู้ อยู่อย่างมีความสุข และมีคุณภาพ

2. ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 32) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารของสถานศึกษา ไว้ในคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้

การบริหารวิชาการ

1. แนวคิด

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจใน การบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการ ได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามี ความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น

2.2 เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมี คุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อ พัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

2.3 เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการจัด ปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดย ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2.4 เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆอย่างกว้างขวาง

3. ขอบข่าย / ภารกิจ

3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

3.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3.7 การนิเทศการศึกษา

3.8 การแนะแนวการศึกษา

3.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

3.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

3.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การบริหารงบประมาณ

1. แนวคิด

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณ

แบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้

2.2 เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ

2.3 เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

3. ขอบข่าย/ภารกิจ

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ

1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา

1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา

1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณ

2. การจัดสรรงบประมาณ

2.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา

2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ

2.3 การโอนเงินงบประมาณ

3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการ

ดำเนินงาน

3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา

4.1 การจัดการทรัพยากร

4.2 การระดมทรัพยากร

4.3 การจัดหารายได้และผลประโยชน์

4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

5. การบริหารการเงิน

5.1 การเบิกเงินจากคลัง

5.2 การรับเงิน

5.3 การเก็บรักษาเงิน

5.4 การจ่ายเงิน

5.5 การนำส่งเงิน

5.6 การกั้นเงินไว้เบิกเหลือมปี

6. การบริหารบัญชี

6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน

6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา

7.1 การจัดหาพัสดุ

7.2 การกำหนดแบบรูปราชการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ และจัดซื้อจัดจ้าง

7.3 การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

การบริหารงานบุคคล

1. แนวคิด

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาเพื่อดำเนินการด้านบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระ ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็ว เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

2.2 เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

2.3 เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ

2.4 เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ขอบข่าย / ภารกิจ

3.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

3.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง

3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

3.4 วินัยและการรักษาวินัย

3.5 การออกจากราชการ การบริหารทั่วไป

1. แนวคิด

การบริหารทั่วไป เป็นงานเกี่ยวกับการจัดระบบองค์กร ให้บริการในการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทในการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริมประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

3. ขอบข่าย/ภารกิจ

3.1 การดำเนินงานธุรการ

3.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

3.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

3.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

3.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป

3.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

3.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

3.10 การรับนักเรียน

3.11 การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

3.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

3.13 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

3.14 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

3.15 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

3.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

3.17 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

3.18 งานบริการสาธารณะ

3.19 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องบริหารจัดการการศึกษาให้สนองตอบเจตนารมณ์ของรัฐที่ได้กระจายอำนาจการบริหารจัดการการศึกษาให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระและรวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น เน้นการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ มีขอบข่ายการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ภารกิจการบริหารงานทั้ง 4 ด้านจะต้องส่งเสริมสนับสนุน สัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน โดยมีการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลัก บุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกันดำเนินงานให้ครอบคลุมในทุกภารกิจ และบางภารกิจนั้นจำเป็นต้องดำเนินการ โดยความร่วมมือของชุมชน ท้องถิ่น องค์กร หน่วยงาน รวมทั้งสถาบันสังคมอื่นๆด้วย

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดหลักการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ในระดับใดระดับหนึ่งตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมิน ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย กระทรวงมีหน้าที่ในการประสานส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับนโยบาย และได้มาตรฐาน รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งการร่วมบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่น แก่สถานศึกษาได้ ตามความเหมาะสมและความ จำเป็น เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพเกิดประสิทธิภาพและ สามารถจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังปรากฏใน มาตรา 9 ที่กำหนดหลักการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการ กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมวด 5 ส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 ได้ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัด การศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย และได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรร งบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้ มาตรา 58 (1) และ (2) บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดม ทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และร่วม รับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็นสำหรับพระราชบัญญัติกำหนด แผนและขั้นตอนกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16-18 ได้ บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูป แบบ อันได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยาองค์การ บริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการ ศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นระบบบริการสาธารณะประเภทหนึ่ง และมาตรา 30 (1) บัญญัติให้ดำเนินการ

ถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีความครอบคลุมถึงการถ่ายโอนภารกิจการศึกษา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : ก)

จากบทบัญญัติดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและแนว นโยบายการดำเนินการจัดการศึกษา รวมทั้งจัดระบบการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายและกฎหมายที่กำหนดไว้ มีการจัดทำแผนการศึกษาท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ที่ได้กำหนดนโยบายให้กระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้มีความคล่องตัวและมีอิสระในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพและมาตรฐาน และได้กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีมาตรการส่งเสริมศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดและสนับสนุน การจัดการศึกษาในรูปแบบที่ หลากหลายมีคุณภาพและมาตรฐาน พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีทักษะ และศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมสวัสดิการและความก้าวหน้าในวิชาชีพ สร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมทั้งด้านวิชาการงบประมาณและบุคลากรให้กับท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและสนองความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 ก : 11-20)

ในการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำเสนอเพื่อประกอบการศึกษาใน 2 ประเด็น ดังนี้ คือ 1) แนวดำเนินงานในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545-2559 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวดำเนินงานในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการนำเสนอสาระในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ด้าน คือ 1) การดำเนินงานตามกฎหมายและแนว นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545-2559 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การดำเนินงานตามกฎหมายและแนว นโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในด้านการดำเนินงานตามกฎหมายและแนวนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ การกำหนดบทบาทการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บัญญัติไว้ในกฎหมายและแนวนโยบายของรัฐ และการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์/นโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) การกำหนดบทบาทการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บัญญัติไว้ในกฎหมายและแนวนโยบายของรัฐ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญเบื้องต้นประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องดำเนินการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการ ของชุมชนท้องถิ่นได้มากที่สุด จากความสำคัญดังกล่าวจึงได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรที่ดูแลประชาชนในชุมชนอย่างใกล้ชิด สามารถจัดการ ศึกษาได้ โดยกำหนดบทบาทการจัดการ ศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎหมายหลายฉบับและแนวนโยบายของรัฐ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้กำหนด บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ ๆ ได้แก่ มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ บำรุง รักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการ ภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความ สอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติรวมทั้งการบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นด้วย

1.2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญๆ มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรา 9 (2) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งการ

เสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2547 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่จัดการศึกษาอยู่แล้วให้มีสิทธิจัดการศึกษาได้ต่อไป โดยไม่ต้องประเมินอีก แต่ถ้าเป็นการรับ โอนสถานศึกษาหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษา ต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง

1.3) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาที่สำคัญๆ มีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 18 กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยถือว่าการจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริการสาธารณะ

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์

การจัดการศึกษาทุกระดับได้มาตรฐานแบบมีส่วนร่วมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทย ผู้สังคมแห่งการเรียนรู้และอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

- 1) จัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาในการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ เต็มศักยภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 4) ปลูกฝังจิตสำนึกให้รักในเอกลักษณ์และค่านิยมความเป็นไทย
- 5) จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้
- 6) รณรงค์ ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 7) ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง
- 8) ส่งเสริมให้ครอบครัวอบอุ่น และชุมชนเข้มแข็ง

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

- 1) ประชาชนได้รับบริการสาธารณะด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- 2) ประชาชนและภาคีการพัฒนาต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) ประชาชนดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) เด็ก เยาวชน และประชาชนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐาน

การศึกษาของชาติ

- 5) ประชาชนมีความรู้เพียงพอสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพ
- 6) เด็ก เยาวชน และประชาชนรักในเอกลักษณ์และค่านิยมความเป็นไทย
- 7) สังคมท้องถิ่นเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
- 8) เด็ก เยาวชน และประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 9) เด็ก เยาวชน และประชาชนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ
- 10) ครอบครัวมีความอบอุ่น
- 11) ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- 1) พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน
- 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาในการจัด

การศึกษา

- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง

- 4) พัฒนาและส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์

- 5) พัฒนาองค์ความรู้ของประชาชนให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ

- 6) ส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกฝังจิตสำนึกในเอกลักษณ์และค่านิยม

ความเป็นไทย

- 7) จัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสร้างสรรค์ให้ท้องถิ่นเป็น

สังคมแห่งการเรียนรู้

- 8) สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 9) ส่งเสริมการศึกษา นันทนาการ กิจกรรมเด็กเยาวชน และประชาชน

- 10) ส่งเสริมความอบอุ่นของครอบครัว

- 11) เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

1.2 การดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์/นโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอ เป้าหมายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการศึกษาของ
ท้องถิ่น ตามแนว คิดของ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย ในการปาฐกถา (9 มิถุนายน 2551) เรื่อง จุด
ประกายความคิด ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการจัดการท้องถิ่น ดังนี้ (เกษม วัฒนชัย, 2551 ;
อ้างถึงในสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553 : 21)

1) เป้าหมายหรือประโยชน์หรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของ
ท้องถิ่น

การจัดการศึกษาต้องเป็นยุทธศาสตร์ถาวรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพราะให้ประโยชน์เหลือคณานับ เป็นการลงทุนระยะยาวแต่ผลตอบแทนมากที่สุด และเป็น
กลไกที่ทำให้เกิดการพัฒนาทั้งในระดับประชาชน ครอบครัว และชุมชน โดยประโยชน์ของ
การ ศึกษาต่อประชาชนอย่างน้อยมี 5 ประการ คือ

1.1) สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมอาชีวะ ทำให้เศรษฐกิจชุมชนมั่นคง
ช่วยแก้หรือขจัดความยากจน

1.2) ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีและประชาธิปไตยในชุมชน เพราะ
การศึกษาให้อุดมการณ์ประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนสำนึกในสิทธิและหน้าที่จึงเสริมพลัง
ภราดรภาพบนฐานของเสรีภาพและความเสมอภาค ตามหลักการประชาธิปไตย 3) ส่งเสริม
สุขภาพและสร้างสุขภาวะในชุมชน การศึกษาจะให้พื้นฐานของการดูแลสุขภาพทำให้
ประชาชนดูแลสุขภาพของตนและครอบครัวได้ดีขึ้น เป็นการสร้างสุขภาวะในชุมชน คือ
ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาโรคอย่างถูกวิธี และฟื้นฟูร่างกายและจิตใจให้กลับ มาเป็น
ปกติ

1.4) ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมในครอบครัวและนิเวศวิทยาในชุมชน การศึกษา
สอนให้ประชาชนรู้จักส่งเสริมสภาพแวดล้อมในครอบครัว ส่งเสริมระบบนิเวศวิทยาในชุมชน
ร่วมมือพิทักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน และอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ผ่านกระบวนการ
การเรียนรู้

1.5) ส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมทั้งสำหรับสมาชิก ครอบครัว และ ชุมชน การศึกษา ให้สติในการจัดการกับอบายมุขทั้งปวง พัฒนาสติปัญญาให้มั่นคง

2) ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาได้ทุกระดับ/ประเภท ตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น รวมถึงระดมทรัพยากรเพื่อ การ ศึกษาได้ โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ปัจจุบันยังมีองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาไม่มากนักการจัดการศึกษาเพื่อชุมชน ควรพัฒนาทั้งวงจรในทุก ระดับ คือ 1) พัฒนาเด็กตั้งแต่ในครรภ์ต้องส่งเสริมสุขภาพอนามัยของหญิงวัยเจริญพันธุ์ให้ พร้อมที่จะให้ลูกในครรภ์มีการพัฒนาของสมองเต็มที่ 2) การคลอด และการเลี้ยงดูใน 3 ขวบ แรก สำคัญมากต่อพัฒนาการของเด็กและการศึกษาที่จะเข้ามาพัฒนา 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมี คุณภาพ ต้องพัฒนาความพร้อมแก่เด็กเล็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคมสติปัญญาอย่าง เหมาะสมตามวัย ให้เด็กได้อาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการเพื่อให้สมองพัฒนาได้เต็มที่ 4) การศึกษาปฐมวัยต้องพัฒนาเด็ก 4 ถึง 6 ขวบ เพราะเด็กจะเรียนรู้และประทับใจไว้ในสมอง ตั้งแต่วัยต้น ๆ 5) การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพลเมืองดี เก่ง มีสุข ให้กับ ประเทศชาติ โดยกำหนดไว้ในหลักสูตรและจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน นอกจากนี้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นควรร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาขั้น พื้นฐานและอาชีพ และ 6) ระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตนักวิชาการ นักวิชาชีพ ชั้นสูง ที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม

หัวใจในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การสร้าง ความเชื่อมั่นกับประชาชน ซึ่งสิ่งที่จะสร้างความเชื่อมั่น ได้ดีที่สุดคือคุณภาพการศึกษา และ ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษามากที่สุด คือ สิ่งที่เกิดในห้องเรียน ไม่ใช่งบประมาณ จึงต้อง เน้นที่ครูดี ซึ่งมีคุณสมบัติคือ 1) รักเด็ก 2) รู้วิชาที่สอนเป็นอย่างดี 3) หาวิธีสอนเพื่อให้เด็กทุก คนเรียนรู้ได้มากที่สุด 4) มีอุดมการณ์ที่จะเป็นครู และ 5) มีคุณธรรม

สำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี คือ 1) มีเจตนาดีว่า การศึกษา คือการลงทุนที่คุ้มค่าและให้ผลยืนยงที่สุด 2) ถือหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และ 3) ต้องมีความรับผิดชอบ และความรับผิดชอบ

นอกจากนี้แล้ว วรากรณ์ สามโกเศศ, ทองอยู่ แก้วไทรชะ และวุฒิสาร คันไชย (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : 26-28) ยังได้กล่าวถึง ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการศึกษา ท้องถิ่น โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1) เป้าหมายการจัดการศึกษาของท้องถิ่นซึ่งเป็น โจทย์ใหญ่ของการศึกษา ท้องถิ่น จะทำอย่างไรให้การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาที่ทำให้เยาวชน เด็ก และผู้เรียน ได้ ประโยชน์ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความมีสุข ภาวะของสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อม นำมาสู่การมีคุณธรรมจริยธรรมมีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากรู้อะไรเห็นและมีการเรียน รู้ตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง โดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย ซึ่งครอบคลุมกลุ่ม เป้าหมายทุกกลุ่ม

2) โอกาสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงจุดแข็งขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ได้แก่

2.1) ท้องถิ่นมีทรัพยากรอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษา แต่จะจัด การศึกษาให้คุ้มค่าได้อย่างไร

2.2) ท้องถิ่นมีเอกภาพในการจัดการจึงมีโอกาสนำมาใช้ในการจัดการศึกษามี เอกภาพ และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเรื่องอื่นเนื่องจากสามารถดูแลอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง

2.3) ท้องถิ่นมีสัญญาประชาคมหรือมีพันธะกับประชาชนสูง หาก ท้องถิ่นจัดการ ศึกษาดีแล้วใครจะมาเป็นผู้บริหารท้องถิ่นก็เปลี่ยนแปลงยาก

2.4) มีโอกาสที่ยืดหยุ่นในการออกแบบจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ โดยสามารถจัดหลักสูตรที่สะท้อนความต้องการของท้องถิ่นได้

3) จุดเน้นด้านการศึกษาท้องถิ่นสามารถมีจุดเน้นด้านการศึกษาที่เฉพาะ เจาะจงได้ดังนี้

3.1) จุดเน้นในเชิงกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง ซึ่งท้องถิ่นสามารถกำหนดยุทธศาสตร์หรือจุดเน้น ระดับความสำเร็จในแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้

3.2) ท้องถิ่นสามารถออกแบบหลักสูตรและเนื้อหาสาระตามที่ต้องการได้

3.3) ท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจน

3.4) ท้องถิ่นมีโอกาที่จะกำหนดระดับความสำเร็จในแต่ละเรื่องได้ ในเชิงที่เป็น Benchmark

3.5) ท้องถิ่นสามารถสร้างเอกลักษณ์เชิงเป้าหมายการจัดการศึกษาท้องถิ่นได้ รวมถึงสามารถริเริ่มสิ่งใหม่ๆ

4) ข้อดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ

4.1) ปัญหาการบริหารจัดการ โดยหน่วยงานจากส่วนกลางยังมีข้อจำกัดด้านบุคลากร ซึ่งจะต้องมีการพัฒนา

4.2) ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายในการสนับสนุนการศึกษาท้องถิ่น

4.3) คุณภาพและมาตรฐาน โรงเรียนของท้องถิ่นยังไม่ทัดเทียมกัน และ

4.4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีทรัพยากรที่ไม่ทัดเทียมกัน

5) อุปสรรคของการศึกษาท้องถิ่น คือ

5.1) ความเข้าใจการศึกษาท้องถิ่นของสังคม ท้องถิ่นและส่วนกลางยังไม่ชัดเจน

5.2) การบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่นยังขาดความพร้อม

5.3) ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่นยังไม่ทัดเทียมกัน

5.4) ความไม่ต่อเนื่องในการสนับสนุนการศึกษาของท้องถิ่น

5.5) ความไม่เข้าใจในเรื่องการศึกษาท้องถิ่นของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา

5.6) อัตรากำลังครูซึ่งส่วนกลางไม่สามารถเพิ่มให้ได้

5.7) การใช้งบประมาณท้องถิ่นสนับสนุน โรงเรียนของส่วนกลางแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการเห็นความสำคัญของการศึกษาและข้อจำกัดของท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน

6) แนวทางการจัดการศึกษาของท้องถิ่น คือ

6.1) การปรับกรอบความคิดหรือกระบวนทัศน์ของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติ ให้มองการศึกษาท้องถิ่น คือ หัวใจสำคัญที่สุดของความยั่งยืนของชุมชน สังคม ความอยู่รอดของบ้านเมือง และเป็นการลงทุนระยะยาวที่คุ้มค่าที่สุดของท้องถิ่น

6.2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างหลักประกันทางนโยบายหรือยุทธศาสตร์ถาวรด้านการศึกษา

6.3) การลงทุนเพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนและทรัพยากรบุคคล คือ ผู้สอน

6.4) การกำหนดเป้าหมายที่เป็นเอกลักษณ์ของการศึกษาท้องถิ่น

6.5) ใช้ความเป็นจริงของสังคมเป็นห้องปฏิบัติการในการสอนหนังสือ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

6.6) สร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนให้มากขึ้น ท้องถิ่นสามารถดึงพลังจากภาคประชาชนภูมิปัญญาและประสบการณ์ของบุคคลในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่น ได้

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553 : 28-31) โดยคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านการกระจายอำนาจทางการศึกษาได้จัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วงระยะเวลา 10 ปี แล้วเสร็จ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

เป้าหมาย ในปี 2561

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมจัดการศึกษาในระบบในสัดส่วนที่สูงขึ้นร้อยละ 20

2) สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีมาตรฐานระดับดี ตามเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ยุทธศาสตร์และมาตรการ

1) ยุทธศาสตร์การกำแนบรณาการเพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการบริหารจัดการ การศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีมาตรการดังนี้

1.1) วางแผนกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

1.2) ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา เอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศการศึกษา ให้มีความเชื่อมโยงในทุก ระดับ และจัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษารวมทั้งกำหนดเป้าหมายผู้เรียนในแต่ละสังกัดให้ชัดเจน

1.3) พัฒนาระบบกลไกการบริหารและการจัดการศึกษาของท้องถิ่น โดย

1.3.1) ให้มีโครงสร้างระบบที่เอื้อต่อความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาและท้องถิ่น

1.3.2) จัดกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาตามความ พร้อมเป็น 2 กลุ่ม เพื่อพัฒนากลุ่มที่มีความพร้อมสูงสู่ความเป็นเลิศเป็นต้นแบบและศูนย์กลาง เครือข่าย ส่วนกลุ่มที่มีความพร้อมน้อยเพื่อยกระดับสู่มาตรฐาน

1.3.3) จัดให้มีระบบติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับมาตรฐานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

1.4) ปรับปรุงกฎหมายและหลักเกณฑ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัด การศึกษาและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและโอกาสทางการศึกษา โดยมี มาตรการดังนี้

2.1) ส่งเสริมสนับสนุนให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาให้ ครบคลุมภารกิจทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยเพื่อคุณภาพชีวิตและความ เข้มแข็งของชุมชน

2.2) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรท้องถิ่น วัฒนธรรม สังคมชุมชน โดยเน้นการปลูกฝังอุดมการณ์รักท้องถิ่น

2.3) ส่งเสริมสนับสนุนให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาให้ครอบคลุมสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องและผู้มีปัญญาเลิศ ให้ได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพ

2.4) พัฒนาระบบและเครือข่ายการนิเทศให้ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีมาตรการ ดังนี้

3.1) ให้ส่วนกลางลดบทบาทการเป็นผู้ปฏิบัติเน้นการพัฒนา กำกับนโยบายสนับสนุนส่งเสริม และกำหนดบทบาทให้มี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

3.2) ให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นแกนกลางในการสนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านวิชาการ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อสร้างเอกภาพเชิงนโยบาย และมาตรฐานคุณภาพ

3.3) สร้างความตระหนักและพัฒนาศักยภาพของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้สามารถปฏิบัติบทบาท ประสานและส่งเสริม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

3.4) หน่วยงานส่วนกลางมีนโยบายและแผนสนับสนุนความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นระบบและมีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3.5) สนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สร้างและใช้ภาคีเครือข่ายหลากหลายรูปแบบในการพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาทั้งในกลุ่ม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง และระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานอื่น โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความพร้อม รวมทั้งให้ประสานเชื่อมโยงกันทั้งในระดับส่วนกลางและท้องถิ่น

3.6) เร่งดำเนินการให้มีกฎหมายที่สนับสนุนความร่วมมือของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบนิติบุคคล

3.7) ส่งเสริมให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิจัยและพัฒนาการบริหารจัดการ ศึกษาในรูปแบบความร่วมมือระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานภายนอก โดยการสนับสนุนด้านวิชาการจากสถาบัน
อุดมศึกษาในท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาอื่น

4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารและบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ โดยมี
มาตรการ ดังนี้

4.1) พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นมือ
อาชีพ โดยใช้วิธีการหลากหลายรูปแบบอย่างจริงจังและเป็นระบบ ให้สอดคล้องกับนโยบาย
และความจำเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2) สร้างแรงจูงใจแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มี
ความก้าวหน้าในวิชาชีพ

4.3) จัดหาและพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนการสอนเพื่อลดภาระ และ
สนับสนุนการสอนของครู

4.5) ยุทธศาสตร์การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยมี
มาตรการดังนี้

4.5.1) ปรับระบบการจัดสรรเงินอุดหนุนด้านการศึกษา ให้เป็นเงิน
อุดหนุนเฉพาะกิจตามวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเพื่อแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาตามความ
จำเป็นเฉพาะพื้นที่

4.5.2) จัดระบบการจูงใจให้ประชาชนเห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมใน
การระดม/สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา เช่น การลดภาษี เป็นต้น

4.5.3) จัดระบบจูงใจให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดสัดส่วนใน
การจัดสรรงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา

5) ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพในการบริหาร
จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีมาตรการ ดังนี้

5.1) ทบทวนเกณฑ์การชี้วัดความพร้อมในการจัดการศึกษาของ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เอื้อต่อการจัดตั้งและการรับถ่ายโอนสถานศึกษา

5.2) พัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน ทั้งก่อนและหลังการดำเนินการถ่ายโอนและจัดตั้งสถานศึกษา

5.3) พัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาตามระดับศักยภาพ

2. การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545-2559

ตามที่กฎหมายกำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษา ระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ จัดการฝึกอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นรวมทั้งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้ดำเนินการจัดการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ภารกิจจัดการศึกษาท้องถิ่น

- 1) การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคมและสติปัญญาเต็ม ตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและวางรากฐานชีวิต การเตรียมความพร้อมของ เด็กทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม ให้ผู้เรียน ได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความ สามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบ ความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบกรงานอาชีพ และทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและมีความสำนึกในความเป็นไทย
- 3) การจัดการบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและหรือส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบอาชีพเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน
- 4) การจัดการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน เป็นการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษา นันทนาการกิจกรรม เด็กและเยาวชนแก่เด็กเยาวชน ประชาชนทั่วไปอย่างหลากหลาย

5) การดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยของท้องถิ่น

2.2 วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น

- 1) เพื่อให้เด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม สติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) เพื่อให้เด็กที่มีอายุในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการบริการศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามหลักสูตรอย่างเสมอภาพ และเท่าเทียมกัน
- 3) เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนดและตรงตาม ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 4) เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่น ดำเนินการตามความต้องการและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมการสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาทุกระดับตามศักยภาพและความสามารถของท้องถิ่น
- 5) เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกายและฝึกฝนกีฬา ร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้าน สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬานันทนาการ และปรับเปลี่ยน พฤติกรรมเด็ก เยาวชน ไปในแนวทางที่ถูกต้องใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 6) เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างและพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาดโอกาสผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพ ให้มีงานทำไม่เป็นภาระแก่สังคม

7) เพื่อบำรุงการศาสนาและอนุรักษ์บำรุงรักษา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

2.3 การดำเนินงานจัดการศึกษาท้องถิ่น เนื่องจากนโยบายการจัดการศึกษาใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ.2545-2559)

เป็นการจัดทำภายใต้กรอบแห่งบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมทั้ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และ พระราชบัญญัติเฉพาะองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นแต่ละประเภท เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายใต้ ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถนำ นโยบายที่เหมาะสมกับศักยภาพความต้องการและความ พร้อมไปปฏิบัติได้ โดยกระทรวง มหาดไทยได้เสนอแนะยุทธศาสตร์การนำแผน นโยบายไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้ แนวทางการ ดำเนินการจัดการศึกษา เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งในด้าน ความพร้อม และศักยภาพ เมื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฯ พ.ร.บ.การศึกษาฯ และ พ.ร.บ. กำหนดแผนฯ ท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ 2 แนวทาง คือ

1) การดำเนินการจัดการศึกษาเอง โดยดำเนินการ ได้ 2 กรณี คือ

1.1) ดำเนินการจัดตั้งสถานศึกษาเองภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2) ดำเนินการรับถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาที่รัฐบาลจะถ่ายโอน

ภารกิจการศึกษาของรัฐให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารการจัดการศึกษา

สำหรับการดำเนินการทั้ง 2 กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องผ่านการ ประเมิน ความพร้อมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ ผ่านเกณฑ์การประเมิน กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ต้องดำเนินการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่ กำหนด

2) การดำเนินการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม เป็นการ ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ โดยเข้าไปมี

ส่วนร่วมในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการศึกษา ทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้ง การเสนอแนะ และร่วมพัฒนาการศึกษา

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา และยุคของข้อมูลข่าวสาร ผู้บริหารที่มีข้อมูล รู้ข้อมูลย่อมมีวิสัยทัศน์ในการคิดวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ความหมายของข้อมูล (Data)

“ข้อมูล (Data) และสารสนเทศ (Information)” โดยความหมายที่ใช้กันทั่วไปมักจะหมายถึง สิ่งเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาอย่างลึกซึ้งตามคำศัพท์ภาษาต่างประเทศแล้ว จะมีความแตกต่างกันซึ่งมีนักการศึกษาและนักวิชาการ ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้ ดังนี้

ชุมพล ศฤงคารศิริ (2540 : 55) ได้อธิบายไว้ว่า ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงที่อยู่ในรูปของภาษา ตัวเลขหรือสัญลักษณ์มีความหมายเฉพาะตัวเองไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ใดๆและไม่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้โดยตรง

ไพโรจน์ คชชา (2540 : 3) ได้ให้ความหมายของข้อมูล ว่าหมายถึง เอกสารข่าวสาร ข้อเท็จจริงต่างๆที่อยู่ในรูปของตัวเลข ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่างๆที่มีความหมายเฉพาะตัว ยังไม่มีการประมวลผลหรือวิเคราะห์ ยังไม่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้เต็มที่

เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ (2544 :1) กล่าวว่า ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆที่เป็นตัวเลข สัญลักษณ์และตัวหนังสือ แทนปริมาณ หรือ การกระทำต่างๆซึ่งยังไม่ผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์

จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2544 : 3-4) ได้ให้ความหมายของข้อมูลไว้ว่า ข้อมูลหมายถึง ข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ข้อมูลอาจเป็นตัวเลข เช่น จำนวน ปริมาณ ระยะทางหรืออาจเป็นตัวอักษรหรือข้อความ เช่น ชื่อสถานที่ ที่อยู่ และนอกจากนี้ข้อมูลอาจเป็นภาพและเสียงก็ได้

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2545 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ข้อมูล คือ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือข้อมูลดิบที่ยังไม่ผ่านการประมวลผล ยังไม่มีความหมายในการนำไปใช้งาน ข้อมูลอาจเป็นตัวเลข ตัวอักษร สัญลักษณ์ รูปภาพเสียงหรือภาพเคลื่อนไหว

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 175) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ข้อมูล คือ ข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ถือ หรือยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริง (ข้อเท็จจริง) หมายถึง ข้อความหรือเหตุการณ์ที่เป็นมา หรือที่เป็นอยู่จริง สำหรับใช้เป็นหลักฐานหาความจริงหรือการคำนวณ

สุภิสราพร สุชาติพิยะรัตน์ (2548 : 23) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ข้อมูล หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจริงไม่ผ่านกระบวนการประมวลผล ซึ่งถูกเรียกว่าข้อมูลดิบ สิ่งที่ถูกเรียกว่าข้อมูลดิบนี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถให้ความหมายใดๆได้ และยังไม่สามารถนำไปปฏิบัติงานได้ทันที ยกตัวอย่างเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับน้ำหนัก ส่วนสูงของนักเรียน เป็นต้น

อาภรณ์ เชื้อพรหม (2548 : 14) กล่าวว่า ข้อมูล หมายถึงข้อเท็จจริงที่เป็นภาษาตัวเลข ตัวหนังสือ รูปภาพ สัญลักษณ์ กราฟฟิค ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นตัวแทนคน สิ่งของ เหตุการณ์ และแนวความคิดซึ่งเก็บในรูปแบบการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

ศรีสมรค์ อินทุจันทร์ยง (2549 : 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ข้อมูล หมายถึง สิ่งที่น่าเข้าระบบสารสนเทศในรูปแบบต่างๆกัน เช่น ตัวเลข ตัวหนังสือ ภาพ และเสียง ข้อมูลเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งขององค์กรที่จะต้องมีการบริหารจัดการ

พชรพร ผู้กำจัด (2549 : 18) สรุปไว้ว่า ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริง เอกสาร ข่าวสารที่อยู่ในรูปของตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายเฉพาะตัว ยังมีได้ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ข้อมูลจึงยังไม่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจหรือใช้ประโยชน์ได้ทันที

วิเชียร เปรมชัยสวัสดิ์ (2551 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ข้อมูล หมายถึง ตัวเลข ข้อความหรือรูปภาพที่เกิดขึ้นจริง เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสารสนเทศ

Nickerson (1992 : 355) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า ข้อมูล คือ ข้อเท็จจริง รูปภาพ ตัวเลข หรือข้อความที่ยังไม่ได้ประเมินผลวิเคราะห์ ซึ่งมีอยู่ในสภาพแวดล้อมทั่วไป

Loudon and Loudon (1994 : 9) ได้กล่าวถึงข้อมูลไว้ว่า ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริง ข่าวสาร ข้อมูล ตัวเลข หรือตัวเลขที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ ประมวลผล เช่น จำนวนนักเรียน จำนวนครู จำนวนห้องเรียน ฯลฯ เป็นต้น

จากความหมายของ ข้อมูล ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมด้วยเครื่องมือต่างๆ ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะของข่าวสาร ข้อความ ตัวเลข ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ ที่ยังไม่ได้วิเคราะห์หรือจัดการให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง ชัดเจน หรือผ่านการประมวลผลใดๆ ให้สามารถนำไปใช้ได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

2. ความหมายของสารสนเทศ (Information)

สารสนเทศเป็นคำที่ได้ยินกันบ่อยขึ้นในยุคปัจจุบัน เนื่องจากมีการนำสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน การปฏิบัติงาน และการตัดสินใจในการปฏิบัติงานประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งมีนักการศึกษาและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของสารสนเทศไว้ ดังนี้

จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2544 : 4) ให้ความหมายไว้ว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผล ผ่านการวิเคราะห์หรือสรุปให้อยู่ในรูปที่มีความหมาย ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์

เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ (2544 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผล หรือ การวิเคราะห์แล้ว อยู่ในรูปแบบที่มีความหมายสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์

สงวนชัย หม่องคำมี (2546:10) กล่าวว่า สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลหรือผลผลิตที่เกิดจากการประมวลผล เพื่อให้มีความหมายพร้อมที่จะนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ โดยอยู่ในรูปต่างๆในช่วงเวลาที่ต้องการ

จวงจันทร์ อาจจุฬา (2547:14) กล่าวว่าสารสนเทศ (Information) หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูล (Data) หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างมีระเบียบ เป็นความรู้ที่ได้นิยมนำมาประกอบ กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามจุดมุ่งหมายได้ทันที

สุภิสราพร สุชาติพชรรัตน์ (2548:23) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สารสนเทศ หมายถึง สิ่งที่ได้ผ่านกระบวนการประมวลผลแล้ว ซึ่งอาจเป็นการประมวลผลที่ใช้แบบง่าย ๆ ในการคำนวณเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย การจัดลำดับ การคิดอัตราร้อยละ หรือการใช้เทคนิคขั้นสูง การประมวลผลด้วยวิธีต่างๆนี้ เป็นการเปลี่ยนสภาพสิ่งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

ให้อยู่ในรูปแบบที่มีความสัมพันธ์ หรือ เป็นสิ่งที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

จรัส อติวิทยากรณ์ (2549:4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อเท็จจริงที่ผ่านการประมวลผลแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

วิเชียร เปรมชัยสวัสดิ์ (2551:1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สารสนเทศ หมายถึง สิ่งที่ได้จากการนำข้อมูลผ่านกระบวนการจัดการ เพื่อให้ข้อมูลมีความหมายหรือใช้ประโยชน์ได้

Nickerson (1992 : 355) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า สารสนเทศ คือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกเรียกออกมาประมวลผลเพื่อให้ได้ความหมาย ข้อสรุปนำไปใช้ในการทำนายหรือการตัดสินใจ

Loudon and Loudon (1994 : 9) ได้กล่าวถึงสารสนเทศไว้ว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ประมวลผลแล้วมาอยู่ในรูปที่สามารถใช้ประโยชน์หรือประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ทันทีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เช่น อัตราการเรียนต่อของนักเรียน อัตราการตกชั้นของนักเรียนแต่ละชั้น ฯลฯ

จากความหมายของ สารสนเทศ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่จัดระบบแล้ว และผ่านกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลแล้ว เป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปของรายละเอียดที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และชัดเจน ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และเพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ทันที ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. คุณสมบัติของข้อมูลที่ดี

ในการบริหารงานขององค์กร ถ้าข้อมูลที่ถูกป้อนเข้าไปเก็บไว้ในระบบเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพต่ำหรือไม่มีคุณสมบัติที่ดี สารสนเทศที่ได้ก็จะไม่มีคุณภาพและขาดคุณลักษณะที่เหมาะสม ทำให้ผู้บริหารไม่สามารถนำไปใช้งานได้ ดังคำกล่าวที่ว่า “เมื่อใส่ขยะเข้าไปก็จะได้ขยะออกมา (Garbage In, Garbage Out) หรือ GIGO” ซึ่งได้มีผู้ให้นิยามคุณสมบัติของข้อมูลที่ดีไว้หลายท่าน

เกรียงศักดิ์ พราวศรี (2544 : 4-5) ได้กล่าวถึงสารสนเทศที่มีคุณภาพควรมีคุณสมบัติ 3 ประการ ดังนี้

1. ความถูกต้อง สารสนเทศที่มีคุณภาพ จะต้องมีความถูกต้องสมบูรณ์มากที่สุด เพื่อเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับผู้บริหาร

2. ตรงกับความต้องการ สารสนเทศจะต้องตรงกับเรื่องที่ใช้แต่ละคนต้องการ
ใช้

3. โดยมีรายละเอียดต่างๆเหมาะสมชัดเจนเพียงพอ

4. ทันท่วงทีการใช้งาน สารสนเทศควรจะรวดเร็วทันต่อเวลาและการใช้งาน ซึ่ง
การจัดเตรียมสารสนเทศให้ทันต่อเวลาที่ต้องการใช้อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ การจัดทำ
สารสนเทศล่วงหน้ากับการจัดทำสารสนเทศตามกำหนดเวลาที่เหตุการณ์นั้นๆกำลังเกิดขึ้น การ
จัดทำสารสนเทศจะต้องมีความยืดหยุ่นสามารถรองรับความจำเป็นเร่งด่วนในการใช้

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และไพบูลย์ เกียรติโกมล (2545 : 41) ได้ให้นิยาม
คุณสมบัติของข้อมูลที่ดีว่า

1. ถูกต้อง (Accurate) ข้อมูลที่ดีจะต้องมีความถูกต้องและปราศจากความคลาด
เคลื่อนที่
2. ทันเวลา (Timeliness) ข้อมูลจะต้องทันต่อเหตุการณ์และไม่ล้าสมัย
3. สอดคล้องกับงาน (Relevance) สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารต้อง
ได้มาตรงกันหรือสัมพันธ์กับปัญหาของงาน

จากคุณสมบัติของสารสนเทศที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า สารสนเทศที่ดีควรมี
ลักษณะตรงต่อความต้องการของผู้บริหาร มีความถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน สามารถ
นำไปใช้ในการบริหารหรือดำเนินงานได้ทันต่อเหตุการณ์

ระบบสารสนเทศ (Information System) จากการศึกษาที่มีผู้ให้ความหมายของคำว่า
ระบบสารสนเทศไว้หลายแนวคิด ดังนี้

วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา และคณะ (2542:147) กล่าวว่าไว้ว่า ระบบสารสนเทศ
(Information System) หมายถึง ขบวนการประมวลผลข่าวสารที่มีอยู่ให้อยู่ในรูปของข่าวสารที่
เป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อเป็นข้อสรุปที่ใช้สนับสนุนการบริหารและการตัดสินใจ ทั้งในระดับ
ปฏิบัติการ ระดับกลางและระดับสูง ระบบสารสนเทศจึงเป็นระบบที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการ
เกี่ยวกับข้อมูลดังต่อไปนี้ การรวบรวมข้อมูลทั้งภายใน ภายนอก ซึ่งจำเป็นต่อหน่วยงาน การจัด
กระทำเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อให้เป็นสารสนเทศที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ได้ และการจัดให้มีระบบ

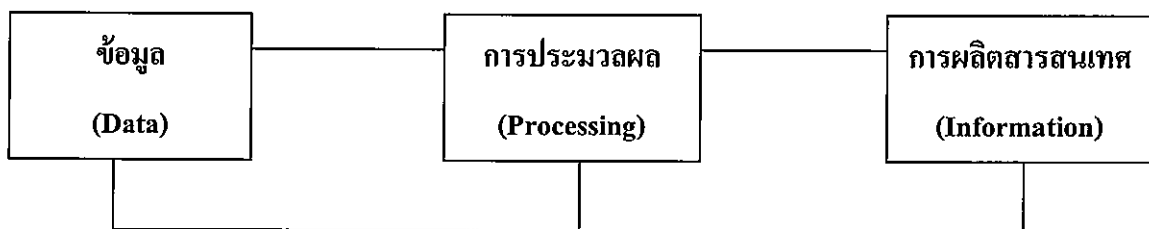
การเก็บเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการค้นหาและนำไปใช้ มีการปรับ ประงข้อมูลเสมอ เพื่อให้ อยู่ในสภาพที่ถูกต้อง ทันสมัยตลอดเวลา

เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ (2544 : 2) กล่าวว่าไว้ว่า ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม จัดเก็บ และใช้สารสนเทศ สนอง ความต้องการของหน่วยงาน ทั้งนี้ โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

ศรีสมรค์ อินทุจันทร์ยง (2549 : 6) กล่าวว่าไว้ว่า ระบบสารสนเทศเป็นระบบที่ทำ หน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผล วิเคราะห์เพื่อสร้างสารสนเทศสำหรับ วัตถุประสงค์เฉพาะด้านและนำเสนอสารสนเทศให้กับผู้ที่ต้องการซึ่งต้องเป็นผู้มีสิทธิได้รับ สารสนเทศ

จากความหมาย ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่นำข้อมูลมา จัดกระทำให้เป็นสารสนเทศแล้วจัดให้เป็นหมวดหมู่ มีระเบียบแบบแผน เพื่อความสะดวกต่อ การสืบค้นหรือการเรียกใช้ในการตัดสินใจและการดำเนินงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ

หากพิจารณาความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ จะเห็นว่าการจัดระบบสารสนเทศ มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนของข้อมูล (Data) ซึ่งเป็นตัวป้อน ส่วนของการประมวลผล (Processing) และส่วนของสารสนเทศ (Information) ซึ่งเปรียบเสมือนผลผลิต นำไปใช้ ดัง แผนภาพที่ 2 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 4)

แผนภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลและสารสนเทศ

4. ความสำคัญของข้อมูลและระบบสารสนเทศต่อการบริหาร

ข้อมูลและสารสนเทศ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาต่างๆ

ดั่งที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศต่อการบริหารไว้ดังนี้

วีระ สุภากิจ (2539 : 8-9) ได้ให้ความสำคัญของระบบสารสนเทศไว้ดังนี้ เนื่องจากการบริหารงานในปัจจุบันมีความยุ่งยากมากกว่าในอดีต เพราะขนาดขององค์กรใหญ่และซับซ้อนขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและการกระจายข่าวสาร ข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวางมีการทำงานอย่างเป็นระบบในลักษณะ Feedback Control System ระบบสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ระบบสารสนเทศในการวางแผน การควบคุม การทำงาน และประกอบตัดสินใจอย่างถูกต้องแล้วยังนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงทางแนวความคิดและสร้างทางเลือกใหม่ ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างมากมาย การมีระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ทำให้สามารถเป็นผู้ดำเนินการต่าง ๆ ได้ ดังนั้นทุกหน่วยงานจึงจำเป็นต้องสร้าง จัดและพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศขึ้น ซึ่งข้อมูลและสารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องมีความเที่ยงตรงตามเรื่องที่ต้องการใช้ เรียกใช้ได้สะดวก รวดเร็วและทันต่อเวลา โดยข้อมูลดังกล่าวจะรวบรวม ได้จากการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานและจากแหล่งข้อมูลภายนอกที่เกี่ยวข้อง การจัดระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารมีความรู้ที่ถูกต้องทันสมัย ตรงกับวัตถุประสงค์ ดังนั้นประโยชน์ของระบบสารสนเทศ โดยทั่วไป มี ดังนี้

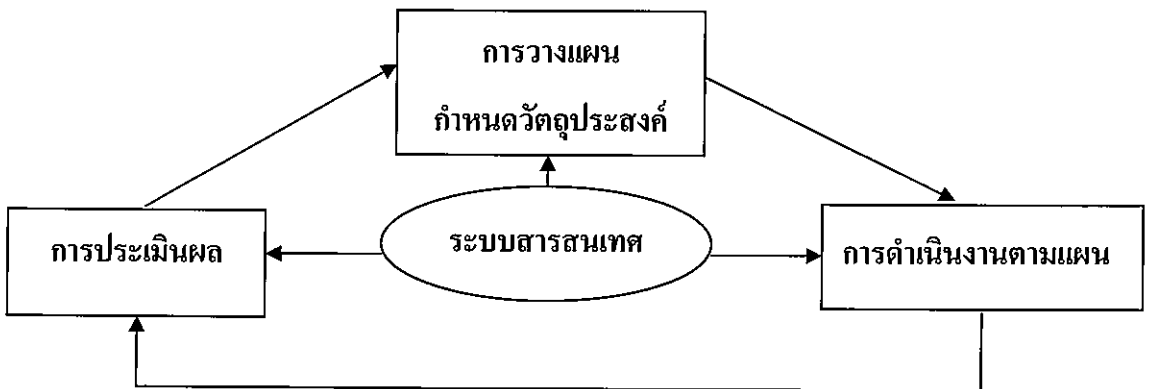
1. ประโยชน์ในการบริหารงาน ตัดสินใจสั่งการ และการวางแผนปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นๆ
2. ประสานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งระดับสูงกว่าและระดับต่ำกว่า เพื่อให้ระบบสารสนเทศมีมาตรฐานเดียวกัน มีรายการข้อมูล มีแบบเสนอรายงาน และวันสำรวจเป็นมาตรฐานเดียวกันสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ทุกระดับ ขจัดความซ้ำซ้อนในการเก็บรวบรวม และตรงกับความต้องการของผู้ผลิตและผู้ใช้

3. ใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หน่วยงาน เช่น การจัดทำเอกสาร แนะนำโรงเรียน รายงานผลงานในรอบปี ตลอดจนการบริการข้อมูลสำหรับการวิจัยต่าง ๆ เช่น การวิจัยเพื่อแก้ ปัญหาของหน่วยงาน การวิจัยเพื่อพัฒนาค้นหาวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ

สมนึก นันธิจันทร์ (2539 : 328) กล่าวถึงความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศว่า การบริหารงานตามภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานระดับอำเภอ กิ่งอำเภอ ให้ บรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยข้อมูล ด้านต่าง ๆ ในการตัดสินใจในการดำเนินงานในทุกเรื่อง ข้อมูลจะเป็นเครื่องช่วยตรวจสอบ สภาพการทำงานแต่ละขั้นตอน รวมทั้งปรับทิศทางและแนวทางในการตัดสินใจในการบริหาร ในอนาคต ซึ่งก็คือ การใช้การวางแผนการทำงานนั่นเอง

เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ (2544 : 3-4) ได้ให้ความสำคัญและความจำเป็นของ ระบบสารสนเทศไว้ว่า ปัจจุบันจัดได้ว่าเป็นสังคมแห่งยุคข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ข้อมูล สารสนเทศ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังนั้นระบบสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน และ ประกอบการตัดสินใจแล้วยังสามารถเป็นเครื่องชี้้นำในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ตาม วัตถุประสงค์ ดังแผนภาพที่ 3

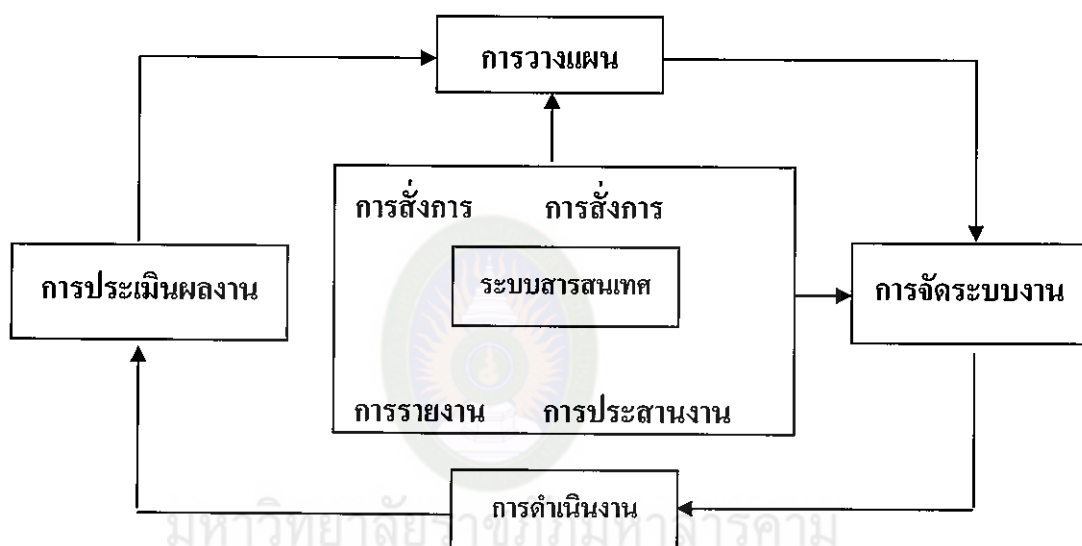

แผนภาพที่ 3 แสดงความสำคัญและความจำเป็นของระบบสารสนเทศ

(เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ. 2544 : 4)

ในการบริหารงานประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรม คือ การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน มีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องใช้สารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ

กล่าวโดยสรุป ระบบสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการวางแผน ควบคุมการทำงาน และประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานภายในองค์กรเป็นอย่างยิ่ง และระบบสารสนเทศเป็นหัวใจสำคัญในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ดังแสดงรายละเอียดในภาพแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 แสดงกระบวนการบริหารงานและระบบสารสนเทศ

5. คุณสมบัติของข้อมูลสารสนเทศ

คุณสมบัติของข้อมูลและสารสนเทศมีส่วนสำคัญในการนำไปใช้เป็นอย่างยิ่งเพราะการนำข้อมูลและสารสนเทศที่ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน ไม่ทันเหตุการณ์ มาใช้ในการตัดสินใจหรือการบริหารงาน นอกจากจะไม่มีประโยชน์แล้วยังทำให้เกิดผลเสียหายต่อองค์กรหรือผู้นำไปใช้อีกด้วย ซึ่งมีนักวิชาการได้กำหนดคุณสมบัติของสารสนเทศไว้ ดังนี้

วีระ สุภากิจ (2539 : 183-185) ได้กล่าวว่า สารสนเทศต้องมีคุณลักษณะเชิงคุณภาพ 4 ประการ คือ

1. ความตรงกรณี (Relevance) หมายถึง มีเนื้อหาตรงกับเรื่องที่ต้องการใช้ของผู้ใช้แต่ละคน สารสนเทศมีความตรงกรณีเมื่อมันมีประโยชน์ในการตัดสินใจ

2. ความทันเวลา (Timeliness) หมายถึง สามารถเอาสารสนเทศที่ต้องการไปใช้ได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การจัดเตรียมสารสนเทศให้ทันต่อเวลาที่ต้องการใช้อาจมี 2 ลักษณะ คือ การจัดทำสารสนเทศล่วงหน้าตามกำหนดเวลาที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้นในอนาคตและจัดทำสารสนเทศอย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปใช้ในเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นแล้ว

3. ความแม่นยำ (Accuracy) หมายถึง การปลอดจากข้อผิดพลาดของสารสนเทศ จำนวนของข้อผิดพลาดที่พอรับได้ในสารสนเทศสัมพันธ์กับปัจจัยอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความทันเวลาและค่าที่คิดเป็นเงินของการตัดสินใจที่จะกระทำ ถ้าผู้ตัดสินใจคนหนึ่งต้องการตัดสินใจ ใจอย่างรวดเร็วก็อาจยอมรับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้มากกว่าในกรณีที่เขามีเวลามากและมีทรัพยากรที่จะลดข้อผิดพลาดด้านข้อมูล

4. ความสามารถทวนสอบได้ (Verifiability) หมายถึง ความสามารถที่จะยืนยันความแม่นยำของสารสนเทศ การทวนสอบสารสนเทศทำได้โดยการเปรียบเทียบกับสารสนเทศอื่นๆที่มีความแม่นยำที่รู้แล้ว หรือ โดยการตรวจสอบย้อน ไปยังแหล่งกำเนิดของมัน คำที่ใช้กันบ่อยๆ คือ หลักฐานการตรวจสอบ (Audit trail) เพื่อพรรณนาวิธีการตรวจสอบ ไปยังแหล่งกำเนิดของสารสนเทศที่สรุปมา หรือ โดยการตรวจสอบข้อมูลรับเข้าที่เป็นรายละเอียดไปยังสารสนเทศที่สรุปมา ถ้าไม่มีหลักฐานการตรวจสอบ การพิจารณากำหนดความแม่นยำของสารสนเทศนั้นก็เป็นไปได้ทำให้ความมีประโยชน์ของสารสนเทศนั้นเป็นที่สงสัย

ชุมพล ศฤงคารศิริ (2540 : 59) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติที่ดีของสารสนเทศไว้ เช่น เดียวกันว่า สารสนเทศที่ดีมีคุณภาพต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง มีความหมายมากกว่าการบอกหนึ่งเข้ากับหนึ่งซึ่งเท่ากับสอง กล่าวคือ สารสนเทศจะต้องไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิด (Mistake) และมีข้อผิดพลาด (Error) สารสนเทศนั้นต้องชัดเจน (Clear) และเที่ยงตรง ซึ่งสะท้อนถึงความหมายของข้อมูลที่เป็นรากฐานสารสนเทศต้องถ่ายทอดเป็นภาพที่ถูกต้องให้กับผู้รับ เช่น อาจจะเป็นการนำเสนอด้วยกราฟมากกว่าจะเป็นตาราง เป็นต้น

2. การทันต่อเวลา สารสนเทศที่ผู้รับต้องการในช่วงเวลาที่กำหนดก็เป็นลักษณะหนึ่งของสารสนเทศที่มีคุณภาพ เช่น รายงานความเบี่ยงเบนจากมาตรฐานหลังจากที่ได้มีการแก้ไขการปฏิบัติงานแล้ว ดังนั้นการทันต่อเวลาจึงมีความหมายว่า ผู้รับสามารถหาสารสนเทศที่ต้องการได้ ทันตามเวลา

3. ตรงความต้องการ ก็เป็นลักษณะที่สำคัญประการสุดท้ายของสารสนเทศนั้น สามารถจะตอบคำถามตามที่ผู้รับเจาะจงเช่นไร ทำไม ที่ไหน เมื่อไร ใคร และอย่างไร ได้ตรง ประเด็นหรือไม่

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (2541 : 9) อธิบายไว้ว่า สารสนเทศที่ดี จะต้องเป็นระบบสารสนเทศที่ทำหน้าที่ครบถ้วนทั้ง 3 ระดับ ดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมข้อมูลและการจัดเก็บรักษาข้อมูล ข้อมูลทั้งหลายจะต้องบันทึก และเก็บเอา ไว้เพื่อเป็นตัวแทนของเหตุการณ์และกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เวลาใดของหน่วยงาน

2. การเรียกข้อมูลมาใช้และการรายงานข้อมูล ข้อมูลที่รวบรวมได้ควรมีการ รายงานเป็นระยะ ๆ ในรูปของการสรุปรวม เพื่อแสดงภาพการณปัจจุบันของเหตุการณ์หรือ กิจกรรม

3. การวิเคราะห์และประเมินข้อมูล หน้าที่ของระบบสารสนเทศอันนี้ถือว่าเป็น ระดับสูงกว่าสองระดับข้างต้น กล่าวคือจากรายละเอียดข้อมูลที่เก็บได้ต้องนำมาเชื่อมโยงหา ความสัมพันธ์เพื่อวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูล รวมทั้งประเมินผลที่ได้เพื่อการ ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดแนว นโยบายหรือเพื่อการศึกษาวิจัยเฉพาะเรื่อง

กรมวิชาการ (2544 : 9) ได้กล่าวถึงสารสนเทศที่มีคุณภาพไว้ 8 ประการ

1. มีการตรวจสอบความถูกต้อง (Verifiability)
2. มีความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy)
3. มีความสมบูรณ์และครอบคลุม (Comprehensiveness) เพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจ
4. มีความชัดเจน (Clarity) ไม่ต้องตีความ แต่มีความกะทัดรัดได้ใจความ
5. มีความเกี่ยวข้องตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ (Relevance)
6. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ปรับใช้ได้หลายสถานการณ์
7. ใช้ได้ง่าย รวดเร็ว (Accessibility)
8. สามารถจัดระบบตั้งแต่การเตรียมข้อมูลนำเข้า การประมวลผล และการนำผลรายงานในเวลาทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness)

เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ (2544 : 4-5) ได้กล่าวไว้ว่า สารสนเทศที่มีคุณภาพ

ควรมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

1. ความถูกต้อง หมายถึง สารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องมีความถูกต้องสมบูรณ์มากที่สุด เพื่อเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับผู้บริหาร ความไม่ถูกต้องของสารสนเทศอาจมีสาเหตุมาจากความผิดพลาดของคน หรือเครื่องจักร เช่น การได้ข้อมูลผิดพลาด การเตรียมข้อมูลผิดพลาด

2. ตรงกับความต้องการ หมายถึง สารสนเทศจะต้องตรงกับเรื่องที่ใช้แต่ละคนต้องการจัด เตรียมสารสนเทศให้ทันต่อเวลาที่ต้องการใช้ อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ การจัดทำสารสนเทศล่วงหน้ากับการจัดทำสารสนเทศตามกำหนดเวลาที่เหตุการณ์นั้น ๆ กำลังเกิดขึ้น การจัดทำสารสนเทศจะต้องมีความยืดหยุ่น สามารถรองรับความจำเป็นเร่งด่วนในการใช้สารสนเทศ

Hussein (1973 : 87) ได้เสนอคุณสมบัติสารสนเทศไว้ 4 ประเภท คือ 1) ความทันต่อเวลา (Timeliness) 2) ความเที่ยงตรง (Accuracy) 3) ความเกี่ยวข้อง (Relevant) และ 4) ความสมบูรณ์ (Complete)

จากคุณสมบัติของสารสนเทศ ดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า คุณสมบัติสารสนเทศจะดีมีคุณภาพนั้น ต้องคำนึงถึงความเกี่ยวข้อง เที่ยงตรง แม่นยำ ไม่ลำเอียง ทันต่อเหตุการณ์และความต้องการใช้ ดังนั้นการสร้างระบบสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพ จะนำไปสู่การมีสารสนเทศที่มีคุณภาพทั้งในด้านความถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงกับความต้องการใช้ และทันต่อการใช้งาน

6. แหล่งที่มาของข้อมูล

สนอง เครือมาก (2540 : 1231) ได้จำแนกแหล่งที่มาของข้อมูลออกเป็น 2 แหล่ง คือ

1. แหล่งข้อมูลที่อยู่ในระบบการศึกษา ถือเป็นแหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษา (Internal Source) แหล่งข้อมูลนี้จะให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของระบบการศึกษา (Education System) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย กระบวนการและผลผลิตของระบบการศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานการศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับครู

นักเรียน โรงเรียน อุปกรณ์การเรือน งบประมาณทางการศึกษา หลักสูตรและการจัดบริการทางการศึกษาต่าง ๆ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ สามารถถามได้จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. แหล่งข้อมูลที่อยู่ภายนอกระบบการศึกษา ถือว่าเป็นแหล่งข้อมูลภายนอก ระบบ การศึกษา (External Source) ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและมีผลกระทบต่อปัจจัย กระบวนการและผลผลิตของระบบการศึกษา เช่น ข้อมูลด้านประชากร ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ของประชากรในท้องถิ่น การประกอบอาชีพการจ้างงาน และการมีงานทำ ข้อมูลด้านสังคม เช่น เขตการปกครอง ลักษณะทรัพยากร ภาษา ค่านิยม ความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ ผู้บริหารสอบถามได้จากชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านผู้ปกครองนักเรียน

ข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลทั้งสองนี้ อาจแยกได้เป็น 2 ประเภทตามวิธีการที่ได้มา คือ

1. ข้อมูลแบบเป็นทางการ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้มาโดยวิธีการที่มีแบบแผนอยู่ในแบบฟอร์มการสำรวจที่ออกแบบใช้ในหน่วยงาน มีรายการต่างๆที่ที่เกิดจากแหล่งข้อมูล ภายในและภายนอกระบบการศึกษา ตลอดจนสภาพปัญหา เป็นต้น
2. ข้อมูลแบบไม่เป็นทางการ คือ ข้อมูลที่ได้มาอย่างไม่มีแบบแผนแน่นอน เช่น ได้มาจากความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์และประสบการณ์ของบุคคล ข้อมูลประเภทนี้ไม่มีแบบฟอร์มที่แน่นอน และไม่สามารถนำมาประมวลผลได้

ชโลมใจ กิงคารวัฒน์ และสุรพล หวังดี (2541 : 4) ได้จำแนกแหล่งที่มาของข้อมูล ออกเป็น 2 แหล่ง คือ

1. สารสนเทศจากแหล่งปฐมภูมิ ข้อมูลและสารสนเทศปฐมภูมิ หมายถึง ข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้รวบรวมได้สืบค้นหาด้วยตัวเองจากต้นตอจริง ๆ เป็นสารสนเทศที่รวบรวมขึ้น เพื่อปัญหาเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง และเป็นสารสนเทศที่ได้ดำเนินการรวบรวมเป็นครั้งแรก อย่างไรก็ตาม สารสนเทศที่องค์การหนึ่งรวบรวมอาจเป็นสารสนเทศเพื่อองค์การอื่น ๆ ที่ต้องการสารสนเทศในลักษณะเดียวกันรวบรวมไว้แล้วครั้งหนึ่งก็เป็นได้ หากองค์การที่รวบรวมไม่สนใจ สารสนเทศที่องค์การอื่นรวบรวมไว้แล้ว แต่จัดการรวบรวมขึ้นเองใหม่เช่นนี้ ถือว่าเป็นสารสนเทศปฐมภูมิ

2. สารสนเทศทุกขุติขุมิ สารสนเทศที่เรียกว่า ขุติขุมิ ผู้เก็บข้อมูลไม่ต้องออกไปเก็บรวบรวมเอง แต่อาศัยข้อมูลจากผู้อื่นเก็บรวบรวมไว้ก่อนแล้วไปคัดลอกมาจากแหล่งหรือหน่วยงานที่รวบรวมไว้ นั้น ผู้ต้องการใช้ต้องทราบว่ามีข้อมูลอะไรเก็บไว้ที่ไหนในการใช้สารสนเทศ ขุติขุมินี้ ผู้บริหารจะต้องระมัด ระวัง เพราะอาจได้ข้อมูลที่เอนเอียง หรือเก่าเกินไปหรือ แม้กระทั่งข้อมูลไม่ได้เสนอไว้ในรูปแบบที่ต้องการ เป็นต้น แต่ส่วนดีของสารสนเทศชนิดนี้ก็คือ ทำให้ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายได้มาก

ดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แหล่งข้อมูลของหน่วยงานหรือองค์การแบ่งออกเป็น 2 แหล่ง คือ แหล่งข้อมูลที่ได้จากภายนอกองค์การและภายในองค์การ ส่วนแหล่งที่มาของข้อมูลโดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 แหล่ง คือ แหล่งปฐมภูมิ และแหล่งทุติยภูมิ อย่างไรก็ตามการได้ข้อมูลจากแต่ละแหล่งต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ความเป็นปัจจุบันและครอบคลุมเกี่ยวกับประเด็นที่จะนำมาใช้ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะนำข้อมูลมาใช้เป็นสำคัญ

7. ประโยชน์ของระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ในปัจจุบัน ไม่ว่าองค์กรของรัฐหรือเอกชนให้ความสนใจกับระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจและการบริหารงานขององค์การเป็นอย่างดี ได้มีนักวิชาการหลายท่าน กล่าวถึงประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศ เช่น

ณัฐพันธ์ เจริญนนท์ (2542 : 40) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของระบบสารสนเทศว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้รับความสนใจนำมาใช้งานในหลายลักษณะและเกือบทุกธุรกิจ โดยที่พัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศได้ส่งผลกระทบต่อในวงกว้างไปยังทุกวงการทั้งภาคเอกชนและภาคราชการเนื่องจาก MIS ช่วยสร้างประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์การ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์เนื่องจากข้อมูลถูกจัดเก็บและบริหารอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้บริหารสามารถจะเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วในรูปแบบที่เหมาะสม และสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ได้ทันต่อความต้องการ

2. ช่วยให้ผู้ใช้ใช้ในการกำหนดเป้าหมายกลยุทธ์และการวางแผนปฏิบัติการ โดยผู้บริหารจะสามารถนำข้อมูลที่ได้จากระบบสารสนเทศมาช่วยในการวางแผน และกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน เนื่องจากข้อมูลถูกจัดเก็บและบริหารอย่างเป็นระบบ ทำให้มีประวัติของข้อมูลอย่างต่อเนื่อง สามารถที่จะบ่งชี้แนวโน้มของการดำเนินงานว่าน่าจะเป็นไปในลักษณะใด

3. ช่วยให้ผู้ใช้ใช้ในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน เมื่อแผนงานถูกนำไปปฏิบัติ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผู้ควบคุมจะต้องตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยนำข้อมูลบางส่วนมาประมวลผลเพื่อประกอบการประเมิน สารสนเทศที่ได้จะแสดงให้เห็นผลการดำเนินงานว่าสอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการเพียงไร

4. ช่วยให้ผู้ใช้ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ผู้บริหารสามารถใช้ระบบสารสนเทศประกอบการศึกษาและการค้นหาสาเหตุ หรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน ถ้าการดำเนินงานไม่ปฏิบัติตามแผนที่วางเอาไว้ โดยอาจจะเรียกข้อมูลเพิ่มเติมออกมาจากระบบ เพื่อให้ทราบว่าความผิดพลาดในการปฏิบัติงานเกิดขึ้นจากสาเหตุใด หรือจัดรูปแบบสารสนเทศในการวิเคราะห์ปัญหาใหม่

5. ช่วยให้ผู้ใช้สามารถวิเคราะห์ปัญหา หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อหาวิธี ควบคุม ปรับปรุง และแก้ปัญหา สารสนเทศที่ได้จากการประมวลผลจะช่วยให้ผู้บริหารวิเคราะห์ว่าการดำเนินงานในแต่ละทางเลือกจะช่วยแก้ไขหรือควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างไร ธุรกิจต้องทำอย่างไรเพื่อปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานหรือเป้าหมาย

6. ช่วยลดค่าใช้จ่าย ระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ธุรกิจลดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายในการทำงานลง เนื่องจากระบบสารสนเทศสามารถรับภาระงานที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก ตลอดจนช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน ส่งผลให้ธุรกิจสามารถลดจำนวนคนและระยะเวลาในการประสาน งานให้น้อยลง โดยผลงานที่ออกมาอาจเท่าเดิมหรือดีกว่าเดิม ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจ

กรมวิชาการ (2544 : 1-2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่า ข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา

เป็นเครื่อง มือสำคัญ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา การพัฒนาหลักสูตร และการเรียนรู้
อย่างมีหลักการและเหตุผลในทุกๆระดับ ดังนี้

1. ผู้บริหาร เป็นหัวใจสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย กำหนดแผนในการพัฒนา
ตลอดจนการควบคุม ติดตาม ประเมินผลของแผนงาน โครงการ เพื่อให้เกิดระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษา
2. ครูและผู้บริหาร ใช้ในการกำหนดผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร และพัฒนาการ
เรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ทั้งไว้เป็นแหล่งข้อมูลในการ
ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นการศึกษา ค้นคว้าและการพัฒนางาน การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
การศึกษาต่อ รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประเมินผล
3. นักเรียนเป็นแหล่งข้อมูลประกอบการค้นคว้าแสวงหาความรู้ การค้นพบสิ่ง
ใหม่ที่เพิ่มขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อีกทั้งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้
4. ชุมชน ผู้ปกครอง เป็นข้อมูลที่ช่วยในการวางแผน กำหนดหลักสูตรให้
สถานศึกษา สามารถจัดการเรียนการสอน ได้สอดคล้องกับการพัฒนาอาชีพ และพัฒนาใน
ท้องถิ่นให้ยั่งยืนต่อไป

จากประโยชน์ของระบบสารสนเทศ สรุปได้ว่า ระบบข้อมูลและสารสนเทศ มี
ประโยชน์ในการบริหารเป็นอย่างมาก กล่าวคือ จะช่วยผู้บริหารตัดสินใจ วางแผน ควบคุมการ
ปฏิบัติงาน และประเมินผล รายงานผลได้ถูกต้องและเหมาะสมจึงเป็นระบบที่ช่วยให้ผู้บริหาร
ได้บริหารโดยใช้อำนาจในลักษณะที่ถูกต้อง คือ อำนาจเกิดจากการรอบรู้และชำนาญเป็น
อำนาจที่แท้จริงและยั่งยืน

ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

ระบบสารสนเทศของ โรงเรียน สามารถจำแนกตามวิธีดำเนินการออกเป็น 3 ระบบ ซึ่ง
แต่ละระบบมีจุดเด่นและจุดด้อย สรุปได้ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2545 : 10-18)

1. ระบบทำด้วยมือ (Manual System) เป็นระบบที่เก็บ โดยการใช้เอกสารในรูปแบบ
ต่าง ๆ ระบบนี้มีข้อดี คือ ค่าใช้จ่ายน้อย ส่วนข้อเสีย คือ การเรียกใช้ไม่สะดวกและไม่ทันการ
หากจัดระบบเพิ่มเอกสาร ไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

2. ระบบกึ่งอัตโนมัติ (Semi-Automation) ระบบนี้ใช้มือทำส่วนหนึ่งและใช้เครื่องกลส่วนหนึ่ง กล่าวคือ ส่วนที่เป็นเอกสารต่างๆทำด้วยมือ และส่วนที่สร้างระบบสารสนเทศใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยระบบนี้มีข้อดี คือ ค่าใช้จ่ายไม่สูง การฝึกอบรมบุคลากรไม่มากนัก แต่มีข้อเสีย คือ ถ้ารูปแบบเอกสารไม่เหมาะสม การปฏิบัติงานไม่เหมาะสมการดำเนินการจะล่าช้าหากข้อมูลจากการกรอกเอกสารผิดพลาด ระบบนี้จะทำได้ดีต่อเมื่อส่วนที่ทำด้วยมือทำได้สมบูรณ์แบบ ได้แก่ การกรอกข้อมูลครบ ถูกต้อง มีระบบควบคุมและตรวจสอบอย่างดี

3. ระบบอัตโนมัติ (Full-Automation) เป็นระบบที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ดำเนินงาน ระบบนี้ต้องมีการออกแบบให้เข้ากับลักษณะงานเนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สร้างมาจะมีลักษณะและขนาดของเครื่องแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาไม่ว่าขนาดใหญ่ กลางหรือเล็ก อยู่ในเมืองหรือชนบท ส่วนมากมักจะมีคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดทำเอกสาร สถานศึกษาควรจะใช้คอมพิวเตอร์ให้เต็มศักยภาพเพื่อการจัด ระบบสารสนเทศที่ครบถ้วนถูกต้องและเรียกใช้ได้ทันเวลาในทุกสถานการณ์ การมีข้อมูลและสารสนเทศมีคุณภาพดังกล่าว จะทำให้กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในด้านต่างๆดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำระบบสารสนเทศในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทุกคนในองค์กร มีข้อมูลประกอบการพัฒนางานสร้างทางเลือกใหม่ๆ ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารทั้งในระดับสูงและระดับหัวหน้าหมวด/กลุ่มวิชา/ระดับสายชั้น มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผนตัดสินใจ กำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นผู้ใช้ระบบสารสนเทศจึงหมายถึงทุกคนไม่เฉพาะแต่ผู้บริหารเท่านั้น ข้อมูล สารสนเทศที่แสดงถึงผลการปฏิบัติงานย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบการทำงานของตนเอง ตลอดจนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาและนำมาปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารสามารถศึกษาผลของการทำงานของบุคลากรในหน่วยงาน ชี้แนะหรือแก้ปัญหานั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น ดังนั้นการใช้ข้อมูลและสารสนเทศของบุคลากรแต่ละระดับจึงมีลักษณะและปริมาณที่แตกต่างกันไป ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การใช้ระบบสารสนเทศในสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับบุคคลในองค์กรทุกระดับ

ผู้ใช้ระบบสารสนเทศ	ระดับการนำไปใช้
คณะกรรมการสถานศึกษาที่ปรึกษา	วางแผนยุทธศาสตร์
ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้บริหาร	วางแผนการบริหารทั้งองค์กร
หัวหน้ากลุ่มวิชา/งาน/โครงการ	วางแผนปฏิบัติการ
ผู้สอน ผู้สนับสนุนการสอน	วางแผนปฏิบัติการสอน

แหล่งที่มา : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ. 2545 : 12

เมื่อวิเคราะห์ภารกิจหลักของสถานศึกษาตามระดับการใช้ จะเห็นว่ามีสารสนเทศที่หลากหลายสำหรับการพัฒนาคุณภาพของงานให้บรรลุตามเป้าหมาย สารสนเทศทั้งหลายมีลักษณะเจาะลึกลงรายละเอียดหรือมีลักษณะเป็นภาพรวม ดังตัวอย่างที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ภารกิจหลักของสถานศึกษาตามระดับการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ

ภารกิจหลัก	การบริหารจัดการ	การพัฒนาหลักสูตร	การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล	การพัฒนาการแนะแนว	การพัฒนาบุคลากร	การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และปัจจัยเอื้อ
ระดับการใช้						
สารสนเทศเพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์และการบริหาร	ระดับคณะกรรมการสถานศึกษา ที่ปรึกษา					
	ข้อมูลภาพรวมการพัฒนาสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย จุดเน้นการพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนา					
	ระดับผู้บริหาร + ผู้ช่วยบริหาร					
	ข้อมูลคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการ และ วิชาการ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ แผน / นโยบาย / กลยุทธ์					

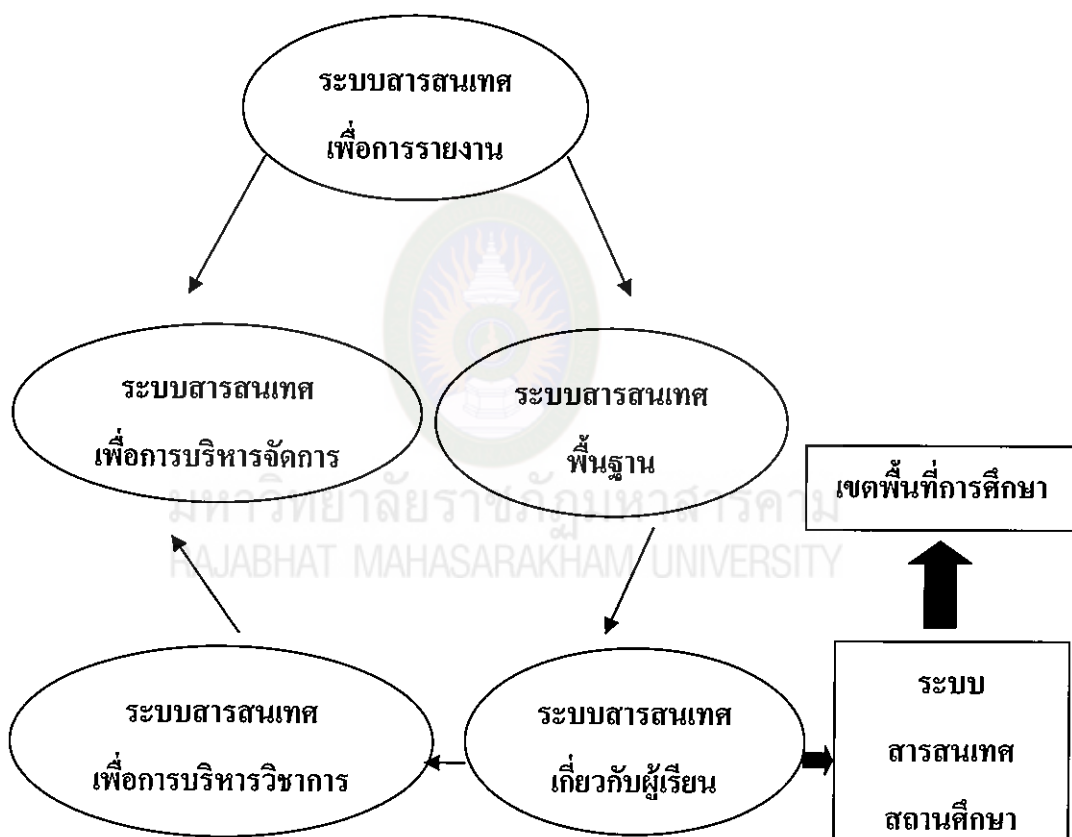
ภารกิจหลัก	การบริหารจัดการ	การพัฒนาหลักสูตร	การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล	การพัฒนาการแนะแนว	พัฒนาบุคลากร	พัฒนาแหล่งการเรียนรู้และปัจจัยเอื้อ
ระดับการใช้	ระดับหัวหน้ากลุ่มวิชา / งาน / โครงการ					
สารสนเทศเพื่อการวางแผนปฏิบัติการ	หลักสูตรรายวิชา การวิจัย ฯลฯ	การรวมกลุ่มจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ ฯลฯ	เทคนิคการสอน สื่อ วัสดุ ฯลฯ	เครื่องมือ กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน ฯลฯ	การอบรม นิเทศศึกษา คู่มือ ฯลฯ	การปรับปรุงห้องสมุด จำนวน หนังสือ พัฒนา กิจกรรม ฯลฯ
สารสนเทศเพื่อการปฏิบัติการ	ระดับผู้ปฏิบัติ (ผู้สอน / บุคลากรสนับสนุน)					
	การเตรียมการสอน การทำแผนการสอน ฯลฯ	การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำหลักสูตร ฯลฯ	การสอนตามแผน การวิจัยในชั้นเรียน การรวบรวมข้อมูล การสรุป ฯลฯ	การวิเคราะห์และเข้าใจเด็ก การจัดการกิจกรรม แนะนำ ฯลฯ	การอบรม การรับ การนิเทศ คู่มือ ฯลฯ	การศึกษา/เพิ่มพูนความรู้ การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ ในและนอกห้องเรียน ฯลฯ

แหล่งที่มา : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2545 : 13)

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าทุกภารกิจในสถานศึกษา บุคลากรมีหน้าที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันไปแต่ละภารกิจก็จำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศประกอบการปฏิบัติงาน รวมทั้งหลักการปฏิบัติงานก็จะเกิดข้อ มูลและสารสนเทศอีกเช่นกัน จากตารางวิเคราะห์ข้างต้นจะเห็นว่ามีการใช้สารสนเทศทุกระดับในลักษณะที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในแต่ละระดับไม่อาจตัดกันได้อย่างเด็ดขาด สารสนเทศทุกส่วนในแต่ละหน่วยในสถานศึกษามี

ความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตลอดเวลาและยังเกี่ยวโยงไปยังหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกด้วย เช่น เขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น

สารสนเทศที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพ อยู่ที่สารสนเทศเพื่อการบริหารวิชาการ และการบริหารจัดการและสารสนเทศส่วนนี้จะช่วยให้เกิดการดำเนินงานเชิงคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตาม สารสนเทศส่วนอื่นที่มีความเกี่ยวข้องจะช่วยให้การปฏิบัติงานลุล่วงเป้าหมายอย่างรวดเร็วถูกต้อง มีแหล่ง ข้อมูลอ้างอิงได้ เกิดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน

แผนภาพที่ 5 ระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

แหล่งที่มา : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2545:15)

จากแผนภาพที่ 5 แสดงระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาคุณภาพแต่ละระดับผู้บริหารจนถึงระดับผู้ปฏิบัติสถานศึกษาอาจจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาเพื่อให้เหมาะกับการนำไปใช้ โดยจำแนกเป็นระบบย่อย ๆ ดังนี้

1. ระบบสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมของสถานศึกษา สภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ความต้องการของชุมชน สภาพการบริหารและการจัดการตามโครงการและภารกิจ เช่น ปฏิทินปฏิบัติงานสถานศึกษา กิจกรรมประจำวันของสถานศึกษา ระบบเอกสารที่จำเป็นในสถานศึกษา เป็นต้น

2. ระบบสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน เป็นระบบสารสนเทศที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนทั้งหมด สารสนเทศส่วนนี้เกิดจากผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่ เช่น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจำแนกเป็นรายชั้น รายปี ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน รายงานผลความก้าวหน้าของผู้เรียน รายงานความประพฤติ/พฤติกรรมกรรมการแสดงออกของผู้เรียน ผลงานของผู้เรียน เทคนิคการเรียนของผู้เรียน เป็นต้น

3. ระบบสารสนเทศการบริหารวิชาการ เป็นการจัดการระบบสารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนากิจกรรมแนะแนวและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน บรรยากาศการเรียนการสอน ความหลากหลายในวิธีการและการใช้เครื่องมือประเมินสภาพการจัดบริการแนะแนว ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

4. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ สารสนเทศประเภทนี้ต้องมีการประมวลผลรวม มีการเปรียบเทียบข้อมูลอย่างถูกต้องและทันสมัย จึงมีความหมายต่อการจัดการและการบริหารงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ ตัวอย่างสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา เช่น งานธุรการ การเงินงานบุคลากร งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก งานอาคารสถานที่ เป็นต้น

5. ระบบสารสนเทศเพื่อการรายงาน สืบเนื่องจากการที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อรายงานต่อเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงรายงานผู้ปกครอง ชุมชน และสาธารณชนให้ทราบ สารสนเทศส่วนนี้จึงเป็นการนำข้อมูลและสารสนเทศทั้ง 4 ส่วน ที่กล่าวข้างต้นมาสรุปเป็นภาพรวมที่เข้าใจง่าย กะทัดรัด ระบุผลสำเร็จตามสภาพและผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น อัน ได้แก่ คุณภาพด้านผู้เรียน (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมเมื่อเทียบกับสถาน

ศึกษาแห่งอื่นหรือเทียบกับกลุ่มโรงเรียน/เกณฑ์เฉลี่ยระดับจังหวัดหรือระดับ ประเทศ ฯลฯ) คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน (การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาเทคนิคการสอน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ฯลฯ) คุณภาพด้านการบริหารจัดการ (การพัฒนาบุคลากร การบริหารการเงิน - บัญชี พัสดุ ครุภัณฑ์ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ การให้บริการและจัดสวัสดิการ รวมทั้งการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา ฯลฯ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับชุมชน (การจัดและพัฒนากิจกรรมร่วมกัน การให้บริการและการรับบริการระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ผลการดำเนินงานที่เกิดประโยชน์กับชุมชน เจตคติที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ฯลฯ) การรายงาน ควรใช้ภาษา ภาพ หรือตารางที่เข้าใจง่าย

การนำสารสนเทศไปใช้ต้องประกอบด้วยข้อมูลและสารสนเทศจากหลาย ๆ ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยว ข้องทั้งสารสนเทศพื้นฐาน สารสนเทศด้านการบริหารจัดการ และด้านวิชาการ แต่จะต้องมีการสรุปผลและเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งอื่นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจ เช่น งานสัมพันธ์ชุมชน การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในงาน ประเมินตนเอง เป็นต้น

หลักสำคัญในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศนั้น ไม่ว่าจะเพื่อการใดก็ตาม ย่อมต้องประกอบด้วย การตัดสินใจทุกครั้ง ซึ่งหมายถึงว่าการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องคำนึงอยู่เสมอว่า สารสนเทศจะต้องเที่ยงตรงเชื่อถือได้ โดยเฉพาะผู้บริหารที่จะใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาหรือเพื่อการตัดสินใจในระดับนโยบาย

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา

ในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการจัดและการบริหารอยู่ 6 ขั้นตอนสำคัญ (กรมวิชาการ. 2544 : 22) คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data)
2. การตรวจสอบข้อมูล (Checking Data)
3. การประมวลผลข้อมูล (Processing Data)

4. การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล (Organized or Storage)
5. การวิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing Data)
6. การนำข้อมูลไปใช้ (Using Data)

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนแรกซึ่งมีความสำคัญในการจัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศ จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเพียงพอ และตรงตามความต้องการจำเป็นที่จะใช้ นอกจากนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ดังนี้

วีระ สุภากิจ (2539 : 318-326) ได้กล่าวไว้ว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่อยู่ในภายในและภายนอกโรงเรียน มีแนวปฏิบัติและกิจกรรมต่างๆดังนี้

1. กำหนดหน่วยงานและบุคคลผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน แม้ว่าโรงเรียนจะไม่มีกรอบอัตรา กำลังด้านนี้ ผู้บริหารก็ควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบที่แน่นอน
2. กำหนดรายการข้อมูลสารสนเทศที่ต้องไปจัดเก็บ ในการนี้ควรมีคณะทำงานวิเคราะห์ว่ารายการสารสนเทศรายการใดสำคัญและจำเป็น โดยใช้ขอบเขตข้อมูลรายการข้อมูลและตัวอย่างดัชนีหรือตัวชี้นำสภาพโรงเรียนตามความเหมาะสม
3. กำหนดวิธีการจัดเก็บและสร้างเครื่องมือเก็บ ให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและแหล่งข้อมูล เช่น แบบสำรวจ แบบรายงาน แบบสัมภาษณ์ หรือแบบสอบถามการวิจัย เป็นต้น
4. กำหนดเวลาหรือปฏิทินในการจัดเก็บให้ชัดเจนว่ามีกี่วัน ในปีหนึ่งๆ ซึ่งควรให้สอดคล้องกับกำหนดวันจัดเก็บข้อมูลของอำเภอ
5. ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทั้งในและนอกโรงเรียนตามเวลาที่กำหนด
6. สร้างเงื่อนไขให้ข้อมูลสารสนเทศบางตัว ที่ยังไม่มีแหล่งให้เก็บให้เกิดขึ้นมา เช่น จัดประชุมสัมมนา ประชุมระดมความคิด ทำการศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการในเรื่องต่างๆ

ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ และสุรพล หวังดี (2541 : 1) กล่าวถึงการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

1. การกำหนดข้อมูลที่ต้องการใช้ประโยชน์
2. การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ (2544:11-14) ได้กล่าวถึง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลว่ามีขั้นตอน ดังนี้

1. จัดเตรียมเครื่องมือ
2. วางแผนและจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน
3. เก็บรวบรวมข้อมูล มีการเก็บโดยตรงจากแหล่งข้อมูล (ใช้เครื่องมือ) มอบหมายผู้ปฏิบัติลงมือเก็บข้อมูลเป็นระยะตามเครื่องมือที่กำหนดไว้ การเก็บและบันทึก โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์หรือระบบแฟ้มเอกสารและการเก็บข้อมูลทางอ้อม โดยการรวบรวมจากเอกสารหรือ รายงานสารสนเทศ หรือแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

จากความหมายการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา สรุปได้ว่า การเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง วิธีการที่จะ ได้ข้อมูลสารสนเทศ จากแหล่งข้อมูล เช่น การกำหนดข้อมูลที่ต้องการใช้ การกำหนดแหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม กำหนดระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดทำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูล เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะข้อมูลที่ได้มาจากแหล่ง ข้อมูล อาจมีความไม่สมบูรณ์ คลาดเคลื่อนหรือผิดพลาดจากความเป็นจริง ถ้าขาดการตรวจสอบที่ดีอาจส่งผลให้การบริหารงานในระดับต่าง ๆ ผิดพลาดไปด้วย

ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ และสุรพล หวังดี (2541:2) กล่าวว่า การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเป็นขั้นตอนที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ได้ การตรวจสอบข้อมูลนั้นจะกระทำเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการมาแล้วและก่อนที่จะเริ่มทำการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนการ

ตรวจ สอบความถูกต้องของข้อมูลมีหลายวิธี เช่น การพิจารณาจากข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน การวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลในเรื่องเดียวกัน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การตรวจสอบข้อมูล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับมาเพื่อความถูกต้อง ความเรียบร้อยสมบูรณ์ตามสภาพที่แท้จริง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดระบบสารสนเทศ จึงเป็นขั้นตอนที่ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้

3. การประมวลผลข้อมูล

ข้อมูลต่างๆที่ได้มาจากแหล่งข้อมูล หลังจากที่มีการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จำเป็นจะต้องนำมาประมวลผลข้อมูล (Processing Data) ให้เป็นสารสนเทศ เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ประกอบการวางแผน และการตัดสินใจ

การประมวลผลข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลมาประมวลผลเป็นสารสนเทศแล้วนำมาจัดกลุ่มแยกแยะตามลักษณะประเภทของสารสนเทศในการประมวลผลข้อมูลจะขึ้นอยู่กับโครงสร้างของการจัด ระบบข้อมูลสารสนเทศ

1. ระบบศูนย์รวมการประมวลผล หน้าที่ทุกอย่างจะขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาเพื่อการนี้โดยเฉพาะ

2. ระบบการประมวลผลในแต่ละส่วน จะให้หน่วยแต่ละหน่วยประมวลผลในส่วนของตนเอง

สรุปได้ว่า การประมวลผลข้อมูล หมายถึง การจัดกระทำหรือการประมวลผลข้อมูลเพื่อเตรียมให้ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ประกอบในการตัดสินใจ รวมถึงการประมวลผลและการปรับวิธีการเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้

4. การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล

ในปัจจุบันการจัดระบบการเก็บข้อมูลที่ดีของโรงเรียนประถมศึกษา นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะข้อมูลสารสนเทศตามขอบข่ายงานที่รับผิดชอบมีจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องจัดคลังข้อมูล โดยมีการจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ เพื่อสะดวกต่อการค้นหา การให้ บริการ และการนำไปใช้

สุรชาติ สินทรัพย์ (2538 : 48) กล่าวว่า การเก็บรักษาข้อมูล หมายถึง การดำเนินการตามกิจกรรมต่างๆเหล่านี้

1. การคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการ
2. การจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูล
3. การจัดกระทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
4. การจัดระบบเพิ่มข้อมูล

ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์ และสุรพล หวังดี (2541 : 2) กล่าวว่า การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ หมายถึง การจัดระเบียบข้อมูลและสารสนเทศให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทันทีที่ต้องการใช้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดหน่วยข้อมูลหรือคลังข้อมูล หมายถึง การจัดให้มีแหล่งรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศไว้ในหน่วยงาน ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของเอกสาร ระบบเพิ่มข้อมูล ตามสภาพที่เชื่อต่อการดำเนินการ กล่าวคือหากมีสถานที่วัสดุครุภัณฑ์ และเทคโนโลยี ที่ทันสมัย สมบูรณ์ และเพียงพอ ควรจะเป็นห้องสำหรับจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศโดยเฉพาะ แต่หากไม่มีหรือมีจำกัด ก็ลดลงเหลือเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งทั้งในรูปของเอกสาร เพิ่มและแผ่นดิสก์เกต

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนที่จะนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ตัดสินใจในการบริหารจัดการหรือปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์แต่ละเรื่องหรือแต่ละครั้ง จะต้องผ่านกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลก่อน เพื่อให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศที่มีความถูกต้องแม่นยำ และตรงกับความต้องการ

ชโลมใจ ภิงคารวัฒน์และสุรพล หวังดี (2541: 2) การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศเป็นการจัดกระทำข้อมูลเดิม เพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้โดยตรงในการบริหาร หรือวางแผนได้ทุกตัว ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดกลุ่มข้อมูลให้ตรงตามความต้องการ
2. การประมวลข้อมูลให้เป็นข้อมูลที่แสดงภาพรวม
3. นำข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันที่ได้จากการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลมา

แปลงเป็นสารสนเทศที่มีความหมายตรงตามความต้องการ

สรุปได้ว่าการวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การจัดกลุ่มข้อมูลให้ตรงกับความต้องการ ซึ่งอาจจะผ่านกระบวนการในทางสถิติด้วย

6. การนำข้อมูลไปใช้

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการบริหารข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ใช้จะนำไปใช้เพื่อ ประกอบ การตัด สินใจ การบริหารงานข้อมูลสารสนเทศจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด รับผิดชอบ และผู้เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนสุดท้าย ตามลำดับ

สนอง เครื่องมาก (2540 : 12-32) ข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา ผู้บริหารสามารถ นำมาใช้เพื่อประโยชน์ต่อไปนี้ คือ

1. ใช้ในการวางแผน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องอาศัยข้อมูลและสารสนเทศ เป็นพื้นฐานในการแก้ปัญหาในการบริหารงานเป็นอย่างมาก
2. ใช้ในการกำหนดนโยบาย เช่น หากผู้บริหารพบว่าข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำผู้บริหารก็สามารถนำข้อมูลนี้ไปกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อปรับปรุงด้านวิชาการของโรงเรียนได้
3. ใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของหน่วยงาน ถ้าหน่วยงานมีระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ดี จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นข้อบกพร่องของการบริหาร และสามารถ นำไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ตรงตามประเด็นมากยิ่งขึ้น
4. ใช้ในการรายงานผลและการประเมินผล ในส่วนนี้ผู้บริหารมักจะใช้น้อย เช่น การรายงานความก้าวหน้าทางการศึกษา ให้ผู้บังคับบัญชาทราบการรายงานระบบข้อมูลมักจะ รายงานเป็นขั้น ตอนตามสายงานบังคับบัญชา

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การนำข้อมูลไปใช้ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ตามวัตถุประสงค์การใช้

บริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเรียกชื่อย่อว่า “อบจ.” ซึ่งในปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ถือเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่น ไทยรูปแบบหนึ่ง ที่มีความเป็นมาและมีวิวัฒนาการการปรับปรุงแก้ไขตลอดมาตามลำดับ

1. การบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามแบ่งการบริหารออกเป็น สำนักปลัด อบจ. กองกิจการสภา อบจ. กองแผนและงบประมาณ กองคลัง กองช่าง กองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม และหน่วยตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามมี นโยบายการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดังต่อไปนี้ (กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. 2554 : 17)

วิสัยทัศน์ (Vision) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม สร้างสังคมการอยู่ดีมีสุข พัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืนภายใต้ระบบบริหารจัดการองค์กรที่มีธรรมาภิบาล

วิสัยทัศน์ (Vision) ด้านการจัดการศึกษา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มุ่งมั่นจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา ขยายโอกาสสู่ชุมชน สร้างคนเพื่อชาติ น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณีศิลปวัฒนธรรมไทยและและประเพณีท้องถิ่น
4. ส่งเสริมและสนับสนุน กระบวนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บริการทางการศึกษาแก่ชุมชนทุกชุมชนในพื้นที่จังหวัด

6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างเครือข่ายทางการศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่

เป้าประสงค์ (Goals)

เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีทักษะในการดำรงชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะดนตรี กีฬา เห็นคุณค่าการใช้สื่อเทคโนโลยี ศึกษาสืบสานวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดำรงชีวิตอย่างสมดุลอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. นโยบายด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1. พัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพทางการศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐาน

2. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในหลักศีลธรรมทางศาสนา พัฒนาเยาวชนเป็นต้นแบบ

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษา โดยจัดให้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น อุทยานการเรียนรู้มหาสารคาม (MK Park) ห้องฟ้าจำลอง ห้องเรียนอัจฉริยะ และเติมเต็มสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสมัยใหม่แก่โรงเรียน

4. อนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทง บุญเบิกฟ้า ตลอดจนประเพณีท้องถิ่นอื่นๆ เป็นต้น

5. จัดสรรและสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาให้กับสถานศึกษาเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งครุภัณฑ์ทางการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะและศักยภาพทางการศึกษา

6. จัดสรร ส่งเสริมและสนับสนุนเผยแพร่ความรู้ต่างๆ และข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น ทั้งกิจกรรมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาคมท้องถิ่น ให้ประชาชนมีโอกาสการเรียนรู้ ได้ทั่วถึงในทุกรูปแบบ

3. สภาพทั่วไปของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามประวัตินี้และที่ตั้ง

โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีโรงเรียนทั้งหมด 20 โรงเรียนประกอบด้วย โรงเรียนนาข่าวิทยาคม โรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม โรงเรียนหัวเรือพิทยาคม โรงเรียนเมืองเตาวิทยาคม โรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาสรรค์ โรงเรียนหนองเหล็กศึกษา โรงเรียนเวียงสะอาดพิทยาคม โรงเรียนหนองโพธิ์วิทยาคม โรงเรียนโคกก่องพิทยาคม โรงเรียนจัวบาววิทยาคม โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม โรงเรียนมะค่าพิทยาคม โรงเรียนมัธยมคงยาง โรงเรียนศรีสุขพิทยาคม โรงเรียนเลิงแฝกประชานำรุง โรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์ โรงเรียนนาสีนวนพิทยาสรรค์ โรงเรียนแก้งวิทย์อนุกุล โรงเรียนหนองบัวปนิมิต และโรงเรียนคอนเงินพิทยาคาร

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 41 คน ครูผู้สอนจำนวน 476 คน โดยอยู่ภายใต้การควบคุมและภายใต้การรับผิดชอบของกองการศึกษาฯ และวัฒนธรรม

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เน้นการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รอบรู้ ใฝ่รู้ ควบคู่คุณธรรม นำเทคโนโลยี มีชุมชนประสานบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ บูรณาการการพัฒนาทักษะการคิด และมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญตามที่หลักสูตรกำหนด มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
2. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ควบคู่ด้วยเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ
3. พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และสามารถใช้สื่อ เทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. พัฒนาระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน และสังคมให้มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เป้าประสงค์

1. นักเรียน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข
2. โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ มีสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ สามารถใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความสามารถในการวัดผล ประเมิน ผลและมีทักษะในการวิจัยเพื่อแก้ ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. ผู้บริหารของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นทั้งวิชาการและวิชาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูงขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะสำคัญตามที่หลักสูตร กำหนด มีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ รักษ์ในท้องถิ่น และภูมิใจในความเป็นไทย มีทักษะในการบริหารจัดการความรู้ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีเป้าหมายในชีวิต ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการพัฒนา

1. การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีจิตอาสา

2. การพัฒนาและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม
3. การส่งเสริมการอนุรักษ์ สืบสานประเพณี วัฒนธรรมและศาสนา
4. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. การส่งเสริมทักษะการจัดการความรู้ และการบริหารจัดการที่ดี
6. การส่งเสริมการพัฒนาทักษะกระบวนการคิด
7. การส่งเสริมสุขภาพของผู้เรียน
8. การส่งเสริมการดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
9. การปรับตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน/ประชาคมโลก
10. การส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้รักษ์ ภูมิใจในความเป็นไทย ภูมิปัญญา

ท้องถิ่นและความเป็นสากล

11. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
12. การส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม
13. การส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
14. การส่งเสริมระเบียบวินัยผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

เพื่อให้เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือครูเพื่อเพิ่มคุณภาพ ประสิทธิภาพ การสอนและการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือของผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีการใช้เทคโนโลยีสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการจัดการความรู้ที่ดี สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวทางการพัฒนา

1. การปรับปรุง ซ่อมแซมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เทคโนโลยีประจำสำนักงานและห้องเรียนที่มีอยู่แล้วให้พร้อมใช้งาน
3. การจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เทคโนโลยีประจำสำนักงาน และห้องเรียนให้เพียงพอ ทันสมัย พร้อมและสะดวกต่อการใช้งาน
4. การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ควบคู่เทคโนโลยี
5. การส่งเสริมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. การส่งเสริมทักษะการจัดการความรู้ และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้เป็นครูดีมีคุณภาพ สามารถจัด การเรียนการสอนเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตาม จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แนวทางการพัฒนา

1. การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ
2. การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการผลิต สื่อ – นวัตกรรม และ ใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม
3. การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและจัดทำวิจัยในชั้นเรียน
4. การพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้
5. การพัฒนาครูให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/มีความรู้ ความสามารถและ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
6. การพัฒนาครูเพื่อจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ
7. การส่งเสริมให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

เพื่อให้มีการกระจายอำนาจภายในสถานศึกษา เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและ เทคโนโลยี มีระบบบริหารจัดการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและบริหารทรัพยากรตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการพัฒนา

1. การพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น
2. การพัฒนาระบบการนิเทศการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การส่งเสริมการบริหารจัดการความรู้ และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ บริหารจัดการการศึกษา
4. การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กร เพื่อการบริการที่รวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ

5. การเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
6. การส่งเสริมให้ผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
7. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย
8. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีในการจัดการศึกษา
9. การพัฒนาความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน

4. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามมีทั้งหมด จำนวน 20 โรงเรียน
2. ผู้บริหารจำนวน 41 คนแยกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 20 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 21 คน
3. ครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 476 คน
4. นักเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8,292 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. 2557 : 4) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ที่	โรงเรียน	ขนาด สถานศึกษา	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน
1	จัวบาพิทยาคม	ใหญ่	2	19	361
2	ดอนเงินพิทยาคาร	เล็ก	1	13	128
3	หนองเหล็กศึกษา	ใหญ่	2	24	393
4	ศรีสุขพิทยาคม	เล็ก	2	17	256
5	มะค่าพิทยาคม	ใหญ่	2	24	371
6	เลิงแฝกประชาบำรุง	เล็ก	2	19	233
7	หนองบัวปียนมิตร	เล็ก	2	13	151
8	ท่าขอนยางพิทยาคม	ใหญ่	3	54	871
9	นาสีนวนพิทยาสรรค์	เล็ก	1	14	158
10	ขามป้อมพิทยาคม	ใหญ่	2	16	352

ที่	โรงเรียน	ขนาด สถานศึกษา	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน
11	เสื่อไถ่กวีวิทยาสรรค์	ใหญ่	3	32	552
12	นาข่าวิทยาคม	ใหญ่	4	43	905
13	หนองโกวิชา ประสิทธิ์	เล็ก	1	12	150
14	หนองโพธิ์วิทยาคม	ใหญ่	2	24	393
15	มัธยมดงยาง	ใหญ่	2	17	306
16	เวียงสะอาดพิทยาคม	ใหญ่	2	29	531
17	เมืองเดาวิทยาคม	ใหญ่	2	29	634
18	แก้งวิทยานุกูล	เล็ก	2	18	196
19	หัวเรือพิทยาคม	ใหญ่	2	27	692
20	โคกก่อพิทยาคม	ใหญ่	2	32	510
รวม	20	-	41	476	8,292

จากนโยบายการพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดังที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีนโยบายและโครงการที่ชัดเจน ที่จะส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญหนึ่ง ในการสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษารอบแนวคิดการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของกรมวิชาการ (2544 : 22) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยพัฒนาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ นอกจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา ที่มีนักการศึกษาและนักวิชาการ ได้กล่าวถึงการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาแล้ว

ผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ช้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

สวาท ภาษา (2547 : 115-120) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. บุคลากร โดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดของ โรงเรียนเห็นว่าสภาพปัจจุบันการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน โดยรวม และรายชั้นตอนมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีชั้นตอนที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ชั้นการรวบรวมข้อมูล
2. บุคลากร โดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดของ โรงเรียนเห็นว่าปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน โดยรวม และรายชั้นตอนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยชั้นตอนที่มีความเฉลี่ยสูงสุดคือ ชั้นการประมวลผลข้อมูล
3. บุคลากรได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ดังนี้ การรวบรวมข้อมูล ควรมีการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับสภาพจริง การตรวจสอบข้อมูล ควรมีการแต่งตั้งกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจน การประมวลผลข้อมูล แนวทางแก้ไขที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรจัดหาเครื่องมือประมวลผลให้เพียงพอ การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทราบ การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ ควรจัดให้มีห้องข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนให้ชัดเจน
4. บุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่และบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของ โรงเรียนแตกต่างกันในชั้นการรวบรวมข้อมูล ชั้นการตรวจ สอบข้อมูล และชั้นการประมวลผลข้อมูล และบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางกับบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพปัจจุบันการจัดระบบสารสนเทศแตกต่างกันในชั้นการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ ส่วนชั้นการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ขนาดโรงเรียน แต่บุคลากรในโรงเรียนขนาดต่างกันมีปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของ โรงเรียนโดยรวม และรายชั้นตอนไม่แตกต่างกัน

ประภาพรณ จันโอทาน (2547 : 68-69) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีการดำเนินงานด้านการนำข้อมูลไปใช้ มีการดำเนินงานมากที่สุด

2. ปัญหาการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล และด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล

3. ครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศโดยรวม และเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาแตกต่างกัน โดยครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ฉลดา ทุ่นศิริ (2547 : 73-75) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. บุคลากร โดยรวมเห็นว่าปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า คือ ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดหน่วยข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อพิจารณาจำแนก

ตามสถานภาพ และขนาดโรงเรียน พบว่า ทุกสถานภาพ ทุกขนาด โรงเรียน มีปัญหาทั้งโดยรวม ทุกด้านและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

2. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานข้อมูลสารสนเทศ เห็นว่า ปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ทั้งโดยรวมทุกด้านและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน โดยผู้บริหาร เห็นว่ามีปัญหามากกว่าครูผู้รับผิดชอบงานข้อมูลสารสนเทศ

3. บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ทั้งโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน โดยบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรไว้โดยตรง จัดสรรงบประมาณเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้โดยเฉพาะ และให้เพียงพอ ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลทุกครั้ง กำหนดวิธีตรวจ สอบข้อมูลให้ชัดเจน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบประมวลข้อมูลโดยตรง ใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ประมวล ข้อมูล จัดให้มีแหล่งจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศไว้ในหน่วยงานอย่างเป็นระบบ จัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยให้เพียงพอ พิจารณาเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดเป็นสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศให้ผู้บริหาร ได้ทราบและใช้ประกอบการตัดสินใจ

พิชิต วรรณจันทร์ (2548 : 105-108) ได้ศึกษาปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการรวบรวมข้อมูล ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ และด้านการตรวจสอบข้อมูล

2. ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

3. ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่สารสนเทศของโรงเรียนไม่แตกต่างกันทางสถิติ ทั้งโดยรวมและรายด้าน

4. ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน คือ ควรบรรจุหรือจัดหาบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยตรงให้กับโรงเรียนทุกโรงเรียน ควรจัดหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพสูงและควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศให้เพียงพอ

เพลินพิศ หยาดผลกา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การวิจัยเรื่องนี้เป็น การวิจัยเชิงสำรวจใช้ทั้งระเบียบวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 เขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 โดยเน้นศึกษาเฉพาะการจัดทำระบบสารสนเทศด้านงานวิชาการ ในการวิจัยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณโดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา จำแนกเป็น 4 ขนาด คือ ขนาดใหญ่พิเศษ 15 แห่ง ขนาดใหญ่ 13 แห่ง ขนาดกลาง 10 แห่ง และขนาดเล็ก 1 แห่ง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไค-สแควร์ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เยี่ยมเยียนสถานศึกษา 4 แห่ง ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาข้อสรุปเชิงอุปนัย ผลการวิจัยปรากฏว่า ในการบริหารและการจัดทำสารสนเทศสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลางทำหน้าที่บริหารสารสนเทศ ด้านงบประมาณสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้รับจัดสรรงบประมาณระหว่าง 10,000-49,999 บาท มีสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษเพียงแห่งเดียวที่ได้รับงบประมาณในการจัดทำสารสนเทศถึง 500,000 บาท ด้านวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสารสนเทศส่วนใหญ่

มีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ในการจัดทำสารสนเทศ 2-4 เครื่อง และมีแฮนด์ไครฟ์ 1-2 อัน ด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดทำสารสนเทศสถานศึกษาส่วนมากใช้ห้องหลายๆห้องจัดทำสารสนเทศ มีสถานศึกษาเพียง 3 แห่ง ที่ใช้ห้องสารสนเทศจัดทำสารสนเทศโดยเฉพาะ การจัดสายด้านบริหารงานสารสนเทศมีการแต่งตั้งบุคลากรดำเนินงานด้านนี้โดยเฉพาะ โดยอยู่ใต้การบังคับ

จันทร์ฉาย ไชยจันทร์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนา การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารการจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับสภาพการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ในแต่ละกลุ่ม โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร ในแต่ละกลุ่ม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) เมื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการใน 6 ด้าน ตามความคิดเห็นของบุคลากรทั้ง 6 กลุ่ม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน

วรรณ เอกตะ (2550 : 70-74) ได้ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานานาชาติ เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษานานาชาติส่วนมากไม่มีการปฏิบัติในทุกขั้นตอน โดยขึ้นวางแผนเพื่อจัดระบบข้อมูล รายการที่ไม่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การกำหนดขอบข่ายลักษณะของข้อมูลที่ควรจัดเก็บรวบรวม ขึ้นสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล รายการที่ไม่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษามีความหลากหลาย ขึ้นการรวบรวมข้อมูล รายการที่ไม่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขึ้นการตรวจสอบข้อมูล รายการที่ไม่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำผลของการตรวจสอบข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข ขึ้นการประมวลผลข้อมูล รายการที่ไม่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การพิจารณาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูล โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ขึ้นการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ รายการที่ไม่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และขึ้นการจัด เก็บข้อมูลและสารสนเทศ รายการที่ไม่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ

งานจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ส่วนปัญหาที่พบ คือ การขาดแคลนบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการจัดระบบสารสนเทศ ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการ และบุคลากรไม่มีทักษะในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

อวยชัย บัณฑิต (2551 : 135-140) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ปัญหาการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศมากกว่าครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล และด้านการวิเคราะห์ข้อมูลมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบสภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีสภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. เปรียบเทียบปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า โดยรวมมีปัญหาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดเก็บข้อมูล และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน สถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านต่างๆ สรุปได้ดังนี้ ควรมีวัสดุ ครุภัณฑ์เพียงพอ ควรจัดอบรมบุคลากร ควรมีบุคลากรรับผิดชอบ โดยเฉพาะ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ กำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมและจัดสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล ควรนำข้อมูลไปใช้และปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างจริงจัง และมีการรายงานข้อมูลและสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

รศมี บุญศรีไชย (2552 : 104-109) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนำไปใช้ในการบริหารจัดการและวางแผน ด้านการพัฒนางานสารสนเทศ ด้านการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการนำเสนอผลงานสารสนเทศ และด้านเนื้อหาและคุณภาพตามลำดับ เมื่อจำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา พบว่า

1.1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความเห็นต่อการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.2. สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดระบบสารสนเทศโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีความเห็นต่อระดับการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน

3. สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน

4. ผู้บริหาร และครู เสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ จัดอบรมให้ความรู้กับครู นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารจัดการ และนิเทศติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ปกรณธ์ ชินสิทธิ์ (2554 : 99-100) ได้ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการวางแผนจัดเก็บข้อมูลยังไม่ชัดเจน ขาดการระดมความคิด ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล เจ้าหน้าที่บุคลากรยังไม่เข้าใจภาระหน้าที่ตาม โครงสร้างและข้อมูลที่จะใช้ในการบริหารจัดการ ด้านการตรวจสอบข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลกับหน่วยงานต้นสังกัดยังมีปัญหา ด้านการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล การสรุปผลการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลยังไม่สามารถทำได้ภายในเวลาที่กำหนด ด้านการเก็บรักษาข้อมูล ยังไม่มีความพร้อมของสถานที่เก็บข้อมูลและความชัดเจนของการที่จะเข้าถึงข้อมูลที่จะใช้ ด้านการนำเสนอและนำข้อมูล ไปใช้ในการ SWOT ด้านการปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศ มีปัญหาในการนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศ รวมทั้งขาดการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการระบบ

สารสนเทศ ด้านการวางแผนจัดเก็บข้อมูลแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานและกำหนด ปฏิทินการปฏิบัติงาน งานให้สอดคล้องการรายงานต่างๆด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดกำหนดไว้ประมาณ 10-15 วัน ด้านการตรวจสอบข้อมูลเมื่อ พบว่าข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือผิดก็จะส่งกลับให้ทางโรงเรียนตรวจสอบใหม่อีกครั้งหนึ่งแล้วจึง ให้ส่งกลับคืนมา ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล ประมวลผลจากโปรแกรม สำเร็จรูปของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งข้อมูลที่จัดเก็บเพิ่มเติมนอกเหนือจาก โปรแกรมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 จะทำการประมวลผลจากโปรแกรม ที่ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้จัดทำขึ้น ด้านการเก็บรักษาข้อมูล จัดเก็บโดยโปรแกรมสำเร็จรูปของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนข้อมูล เพื่อการบริหารก็จะถูกจัดเก็บจากแบบฟอร์มที่จัดทำขึ้นเพิ่มเติม ด้านการนำเสนอข้อมูลและนำ ข้อมูลไปใช้ นำข้อมูลไปใช้ตามวัตถุประสงค์โดยจะแสดงในรูปของเอกสารและลงเว็บไซต์ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาระบบสารสนเทศ กำหนดแนวทางโดยการพัฒนาบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้องและระบบสารสนเทศที่พัฒนาควรสนับสนุนการบริหารงานสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Cassidy (1991 : 2936-A) ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการพัฒนาระบบ การศึกษาวิเคราะห์ระบบการบริหารข้อมูลทางการศึกษา โดยการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะ ส่งผลให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ได้เป็นประโยชน์และถึงมือผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ผล การศึกษาพบว่า การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลนั้นต้อง กำหนดเกณฑ์เพื่อการประเมินและการออกแบบระบบบริหารจัดการระบบข้อมูลการศึกษาจึง จะสามารถพัฒนาระบบการศึกษาได้

Vissher (1993 : 361) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบและการประเมินผลการบริหาร ระบบข้อมูลสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาแสดงการบริหารข้อมูลของโรงเรียน โดยใช้ คอมพิวเตอร์ช่วย ซึ่งหลังการนั้นทำให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมากมาย เพื่อที่จะหาทางแก้ไข ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริการจัดการศึกษาในโรงเรียนเนเธอร์แลนด์

ผู้วิจัยได้อธิบายถึงการออกแบบระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการในโรงเรียน ทั้งนี้ ได้เปรียบเทียบกับวิธีการตามแบบของแกนชีวอร์ตและสเตรียน (Kanchewort & Strain) จากนั้นจึงได้อธิบายถึงจุดเด่นจุดด้อยของยุทธศาสตร์การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ดังกล่าว

Cowan. 1993 (747-A) ได้ศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน 10 แห่ง ในมลรัฐอูชิงตัน ซึ่งสมาชิกในโรงเรียนท้องถิ่นที่เลือกมาเป็นสมาชิกและผู้ใช้กระบวนการร่วมมือจัดทำข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนในวอชิงตัน การเก็บข้อมูลใช้การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ 7 คนจากแต่ละท้องถิ่น ผลการศึกษา พบว่า

1. หมู่ที่ 10 แห่ง มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับระบบสารสนเทศ การฝึกอบรมประจำปี และจำนวนนักเรียนคล้ายคลึงกัน
2. การฝึกและการใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์กับบุคคลที่เป็นแกนนำกับเจตคติต่อการใช้ระบบสารสนเทศของบุคคลแกนนำ
3. ผู้บริหารระดับสูงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการใช้ระบบสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทั้ง 10 หมู่บ้านต่างก็มีผู้บริหารระดับสูงที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

Wei (1993 : 3423-A) ได้ทำการศึกษาเพื่อสร้างรูปแบบเนื้อหา ลำดับขั้นตอนและผลของระบบสารสนเทศการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่เกิดขึ้น โดยการประยุกต์ ใช้แนวคิดและวิธีดำเนินการจากวรรณกรรมเกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศการจัดการ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อตอบคำถามวิจัย จำนวน 3 คำถาม ระเบียบวิธีการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การศึกษาเฉพาะกรณีที่อาศัยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การทำรูปแบบรูปแบบแผนภูมิแบบเลื่อนไหล และกลุ่มเป้าหมาย ผลการศึกษานำมาเสนอในรูปแบบแผนภูมิแบบเลื่อนไหล แบบกราฟิก งานบริหารซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสารสนเทศในรูปแบบแผนภูมิการเลื่อนไหลต้องอาศัยความคาดหวังจากนโยบายของรัฐ ผลการศึกษา โดยสรุปพบว่าการเลื่อนไหลของข้อมูลสารสนเทศในระบบย่อยของบุคลากร ได้แก่ ระบบย่อย 6 ระบบ ระบบย่อยของนักเรียนแบ่งแยกออกเป็นระบบย่อยลงไปอีก 11 ระบบ และระบบย่อยการจัดการด้านการเงินและธุรการแบ่งแยกออกเป็นระบบย่อยลงไปอีก 3 ระบบ ผลการศึกษาทำให้ได้แผนที่

ความคิดที่เลื่อนไหลของการเลื่อนไหลของข้อมูลสารสนเทศในการบริหารโรงเรียน รูปแบบเหล่านี้สนับสนุนการมองเห็นการเลื่อนไหลของข้อมูลสารสนเทศผ่านองค์กรโรงเรียน และทำให้ระบบสารสนเทศการบริหารโรงเรียนสามารถสร้างข้อสรุปทั่วไปได้ และเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้หรือปรับใช้กระบวนการการศึกษาอื่นๆ

Ku (1995 : 3002-A) ได้ศึกษาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ประสบความสำเร็จของหัวหน้างานที่รับผิดชอบงานด้านระบบข้อมูลสารสนเทศ พบว่า ผลจากการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดระบบ ประสบผลสำเร็จในด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศในระบบงานของหน่วยงาน การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์การบริการด้านเครือข่าย ทำให้ผู้ใช้ทราบข้อมูลและสถิติจากระบบได้อย่างสะดวก รวดเร็วและถูกต้องมีประสิทธิภาพ

Barrett (2001 : 3002-A) มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อระบุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ระบบสารสนเทศการจัดการของผู้บริหารการศึกษาเพื่อให้ความรู้และแนวทางที่เป็นระบบตามความจำเป็น จึงได้ศึกษาผลกระทบของปัจจัยการเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียน ระดับวิทยาเขต เพศ อายุ จำนวนปีที่ใช้ระบบสารสนเทศ การจัดการ จำนวนปีที่มีการประกอบอาชีพเป็นอาจารย์ใหญ่ และความถี่ในการใช้ระบบสารสนเทศ การจัดการ และใช้ตัวแปรความสะดวกในการใช้ตามที่รับรู้ ประโยชน์ตามที่รับรู้ คุณภาพของระบบสารสนเทศการจัดการ การทำหน้าที่ของระบบสารสนเทศ การจัดการและการนำระบบสารสนเทศการจัดการไปใช้ วิธีการศึกษา ใช้การศึกษาภาคสนามโดย ใช้อาจารย์ใหญ่ในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลในรัฐเท็กซัส ซึ่งใช้ระบบสารสนเทศการจัดการนักเรียนของเพนทามเมสัน ผลการศึกษา พบว่า 1) การใช้ระบบสารสนเทศการจัดการที่เพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์กับปัจจัยคุณค่าของสารสนเทศ ซึ่งตอบสนองการรับรู้ในทางบวกเกี่ยวกับประโยชน์ ประสิทธิภาพการทำหน้าที่และการเป็นเจ้าของระบบนี้ 2) การใช้ระบบนี้บ่งบอกลักษณะได้ด้วยปัจจัยระดับทักษะที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ว่าจะระบบสารสนเทศการจัดการ มีความยุ่งยาก ซับซ้อนและล่าช้า 3) ผู้ใช้ระบบที่มีประสบการณ์เป็นอาจารย์ใหญ่และประสบการณ์ใช้ระบบสารสนเทศการจัดการจำนวนมากปีกว่ารับรู้การขาดคุณภาพในความถูกต้องแม่นยำ การเข้าถึง ความสะดวกในการใช้และความสามารถในการตอบสนองของระบบสารสนเทศการจัดการที่ส่ง ผลต่อการใช้ระบบ 4) อาจารย์ที่ใช้ระบบสารสนเทศการ

จัดการบ่อยครั้งกว่าและที่ใช้ระบบสารสนเทศการจัดการเป็นเวลามากปีกว่า แสดงให้เห็นว่าได้
 อาศัยระบบสารสนเทศการจัดการเพื่อค้นหาสารสนเทศมาสนับสนุนการตัดสินใจมากกว่า
 5) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการใช้ระบบสารสนเทศการจัดการระหว่างอาจารย์ใหญ่
 โรงเรียนประถมศึกษา กับอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอาจารย์ใหญ่โรงเรียน
 มัธยมศึกษา ปรากฏว่า แสดงความไว้วางใจระบบสารสนเทศการจัดการ โดยให้ช่วยในการ
 ปฏิบัติหน้าที่ในงานของตนมากกว่าและมีหลักฐานยืนยันว่า ยังมีโอกาสอีกมากที่จะเพิ่มระดับ
 ความสามารถของเทคโนโลยีที่มีอยู่โดยการกล่าวถึงปัจจัยคุณค่าของสารสนเทศระดับทักษะ
 และการบำรุงรักษาสารสนเทศที่สัมพันธ์กับระบบสารสนเทศการจัดการด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัด
 การศึกษามีปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล
 การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูล ไปใช้ การดำเนินการ
 ดังกล่าว ส่วนใหญ่จะมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร
 และครูผู้รับผิดชอบงานข้อมูลสารสนเทศ เห็นว่า ปัญหาการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ ทั้งโดย
 รวมทุกด้านและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน และเปรียบเทียบปัญหาการจัดการระบบข้อมูลและ
 สารสนเทศสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีปัญหาการจัดการระบบข้อมูล
 สารสนเทศ ทั้งโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้อง
 กับสมมติฐานของการวิจัยในการศึกษาเรื่อง การจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถาน ศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยน่าจะเป็นประ โยชน์
 สูงสุดในการพัฒนางานระบบข้อมูลและสารสนเทศ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้
 ที่เกี่ยวข้อง ในการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือประกอบการวางแผนพัฒนา การปรับปรุงการ
 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาใน
 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัย การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ดังนี้

1.1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2557 จำนวน 20 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่สารสนเทศ จำนวน 40 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2557 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายและขนาดของกลุ่มเป้าหมาย โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (ดังแสดงในตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 กลุ่มเป้าหมายจำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ขนาดของสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ข้าราชการครู	
	ประชากร	กลุ่มเป้าหมาย	ประชากร	กลุ่มเป้าหมาย
สถานศึกษาขนาดเล็ก (7 โรงเรียน)	11	7	106	20
สถานศึกษาขนาดใหญ่ (13 โรงเรียน)	30	13	370	20
รวม	41	20	476	40

หมายเหตุ : 1. กลุ่มเป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
2. กลุ่มเป้าหมายของเจ้าหน้าที่สารสนเทศ คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่สารสนเทศของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert)

คือ มากที่สุดมาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

การสร้างและการตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ

1. วิธีสร้างเครื่องมือ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยยึดเนื้อหาตามกรอบแนวคิด 6 ด้าน ในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ของกรมวิชาการ (2544 : 22) คือ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การประมวลผลข้อมูล 4) การจัดหน่วยหรือคลัง ข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) การนำข้อมูลไปใช้

1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต

1.3 นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถาม ฉบับร่าง โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมเกี่ยวกับสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ต และได้กำหนดความเหมาะสมของระดับการปฏิบัติไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบแนะนำ ปรับปรุงและแก้ไข

2. การตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความถูกต้องของภาษา โดยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of item Objective Congruence : IOC) (สุวิมล ทิรกานันท์. 2543 : 38) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1) ว่าที่ร้อยตรีภัสพล เหง้าโคกงาม กศ.ม.(การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนดอนเงินพิทยาคาร สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ของเครื่องมือ

2) นายวิทยา แสงคำไพ คม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมัธยมดงยาง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ถูกต้องของแบบสอบถาม

3) นายอวยชัย ปัจจยเก คม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ของข้อความที่ใช้

ในการกำหนดเกณฑ์ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (IOC) ผู้วิจัยกำหนดข้อ คำถามรายข้อต้องมี ค่าตั้งแต่ 0.50-1.00 จึงจะถือได้ว่าเป็นข้อคำถามที่สามารถนำไปสร้างเป็น แบบสอบถามในการวิจัยได้ ซึ่งผลการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีค่ารายข้อตั้งแต่ 0.67 -1.00 ดังนั้น จึงสามารถนำไปใช้สร้างเป็นแบบสอบถามและ เก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ได้

2.2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ ปฏิบัติ งานเป็นเจ้าหน้าที่สารสนเทศของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 30 คน

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถาม ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (Cronbach, 1974 : 161) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ว่าต้องมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป จึงจะเป็น แบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้ และผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.882 ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยได้

2.4 ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามตามผลการวิเคราะห์ แล้วสร้างเป็นแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. บันทึกลงเสนอขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ถึงผู้บริหารในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ โดยผู้วิจัยนำส่งและรับคืนด้วยตัวเอง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากการศึกษาวิจัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง หลังจากที่ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมายทั้งจำนวน 60 คน แล้ว จากนั้นได้ทำการเก็บคืน จนได้แบบสอบถามคืนครบทุกฉบับ ในวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2558 คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้คืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. จำแนกแบบสอบถามตามลักษณะตัวแปร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ
3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามโดยวิธีการให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คะแนน
ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	ให้ 5
ระดับการปฏิบัติมาก	ให้ 4
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	ให้ 3
ระดับการปฏิบัติน้อย	ให้ 2
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้ 1

4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ตอนที่ 2 ด้วยการวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ในส่วนของตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS. Version 16) เพื่อหาค่าสถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถาม โดยแยกการวิเคราะห์เป็นรายข้อและรายด้าน แล้วนำมาแปลความหมายของระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา โดยถือเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 111)

ค่าเฉลี่ย	ระดับปฏิบัติ
4.51 – 5.00	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับการปฏิบัติมาก
2.51 – 3.50	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับการปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.50	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา โดยจำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามตำแหน่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน กับ เจ้าหน้าที่สารสนเทศ จำนวน 40 คน โดยการทดสอบค่า t (t-test)

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ดังนี้

- ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 13 คน กับ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 7 คน โดยการทดสอบค่า t (t-test)

- เจ้าหน้าที่สารสนเทศสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 26 คน กับ เจ้าหน้าที่สารสนเทศสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 14 คน โดยการทดสอบค่า t (t-test)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถาม

1.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการครอนบาค

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 ร้อยละ (Percentage)

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test (Independent)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้ง
นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยแบ่งขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 60 ฉบับ ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยนำเสนอผลการ
วิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอนย่อย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน ตามความคิดเห็น
ของกลุ่มเป้าหมาย

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามตำแหน่งและ
ขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดระบบข้อมูล
และสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์
ในการแปลความ หมาย ดังนี้

- $\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean)
 S.D. หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
 n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 t หมายถึง ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
 * หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ดังแสดงในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	20	33.33
1.2 เจ้าหน้าที่สารสนเทศ	40	66.67
รวม	60	100.00
2. ขนาดสถานศึกษา		
2.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก	-	-
- ผู้บริหารสถานศึกษา	7	11.67
- เจ้าหน้าที่สารสนเทศ	14	23.33

สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
2.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่	-	-
- ผู้บริหารสถานศึกษา	13	21.67
- เจ้าหน้าที่สารสนเทศ	26	43.33
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา ครั้งนี้ จำนวน 60 คน จำแนกตามตัวแปร ดังนี้

จำแนกตามตำแหน่ง ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเจ้าหน้าที่สารสนเทศ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67

จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา คือ 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 11.67 และเจ้าหน้าที่สารสนเทศ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 และเจ้าหน้าที่สารสนเทศ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอนย่อย คือ 1) การวิเคราะห์สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา โดยรวมและรายด้าน และ 2) การวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สภาพการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์นี้ ผู้วิจัยนำเสนอในภาพรวมของความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา คือ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ดังแสดงในตารางที่ 6 ถึง ตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศ ของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การจักระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ค่าสถิติ (n = 60)		ระดับ การปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D	
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล			
1. มีการวางแผนก่อนดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล	4.28	.61	มาก
2. กำหนดแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจน	4.42	.59	มาก
3. ผู้รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจในการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศ	4.17	.69	มาก
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ	4.53	.57	มากที่สุด
5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรฐาน	4.22	.67	มาก
6. การเก็บรวบรวมข้อมูลทันเวลาที่ต้องการใช้	4.63	.49	มากที่สุด
7. ข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บรวบรวมเป็นปัจจุบัน	4.45	.53	มาก
8. งบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงพอ	4.10	.60	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.35	.59	มาก
ด้านการตรวจสอบข้อมูล			
9. วางแผนในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.25	.57	มาก
10. กำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.53	.50	มากที่สุด

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ค่าสถิติ (n = 60)		ระดับ การปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D	
11. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.78	.42	มากที่สุด
12. มีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้	3.97	.58	มาก
13. ตรวจสอบข้อมูลว่า ครบถ้วนและตรงตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ผู้บริหาร และครู	4.30	.50	มาก
14. มีการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.27	.55	มาก
15. มีการนำผลของการตรวจสอบข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข	4.43	.56	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.36	.53	มาก
ด้านการประมวลผลข้อมูล			
16. พิจารณาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูลโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ	4.32	.50	มาก
17. กำหนดแนวปฏิบัติในการประมวลผลข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.42	.50	มาก
	4.00	.61	มาก
18. ประมวลผลข้อมูลทุกครั้งที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล	4.30	.53	มาก
19. ประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยี	4.23	.56	มาก
20. ประมวลผลข้อมูลตรงตามเวลาที่กำหนด			
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.25	.54	มาก
ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล			
21. มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน	4.62	.49	มากที่สุด
22. สถานศึกษาได้จัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนไว้เป็นสัดส่วน	4.50	.50	มาก

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ค่าสถิติ (n = 60)		ระดับ การปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D	
23. จัดให้มีวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้เก็บข้อมูลสารสนเทศ	4.38	.52	มาก
24. จัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่	4.05	.59	มาก
25. จัดให้มีระบบการค้นข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว	4.20	.66	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.35	.55	มาก
ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล			
26. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิเคราะห์ข้อมูล	4.07	.66	มาก
27. ความรู้ความสามารถของบุคลากรในการวิเคราะห์ข้อมูล	4.07	.69	มาก
28. การจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์	4.35	.48	มาก
29. เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพ	3.95	.70	มาก
30. การวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์	4.38	.52	มาก
31. ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสม	3.95	.67	มาก
32. การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล	4.15	.55	มาก
33. งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสมเพียงพอ	3.93	.66	มาก
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.10	.70	มาก
ด้านการนำข้อมูลไปใช้			
34. การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน	4.63	.49	มากที่สุด
35. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง	4.00	.69	มาก
36. บุคลากรมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์	4.23	.65	มาก
37. ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์	3.97	.76	มาก
38. ข้อมูลมีความสมบูรณ์และอำนวยความสะดวกการนำไปใช้	4.48	.50	มาก
39. ข้อมูลที่จัดเก็บได้สอดคล้องกับความจำเป็นหรือความต้องการในการใช้	4.33	.66	มาก
40. วิธีการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติในการรายงานทำให้ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจได้	4.07	.66	มาก
	4.55	.50	มากที่สุด

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ค่าสถิติ (n = 60)		ระดับ การปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D	
41. มีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนาตามงานของแต่ละฝ่าย			
เฉลี่ยรวมรายด้าน	4.28	.61	มาก
เฉลี่ยรวม 6 ด้าน	4.28	.59	มาก

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศจากแบบสอบถาม จำนวน 41 ข้อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$; S.D. = .59) โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดถึงสูงสุด คือ 3.93 ถึง 4.78 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.78$; S.D. = .42) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสมเพียงพอ ($\bar{X} = 3.93$; S.D. = .66)

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา โดยแยกนำเสนอเป็นรายด้าน ดังแสดงในตารางที่ 7 ถึง ตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	ค่าสถิติ (n = 60)		สรุปผลการ วิเคราะห์	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีการวางแผนก่อนดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล	4.28	.61	มาก	5
2. กำหนดแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจน	4.42	.59	มาก	4
3. ผู้รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบ ข้อมูลและสารสนเทศ	4.17	.69	มาก	7
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ	4.53	.57	มากที่สุด	2
5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรฐาน	4.22	.67	มาก	6
6. การเก็บรวบรวมข้อมูลทันเวลาที่ต้องการใช้	4.63	.49	มากที่สุด	1
7. ข้อมูลและสารสนเทศมีที่เก็บรวบรวมเป็นปัจจุบัน	4.45	.53	มาก	3
8. งบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพียงพอ	4.10	.60	มาก	8
เฉลี่ยรวม	4.35	.59	มาก	

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ
 มาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.35 (S.D. = .59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับการ
 ปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ
 แรก โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลทันเวลา
 ที่ต้องการใช้ ($\bar{X} = 4.63$; S.D. = .49) การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = .57)
 และข้อมูล และสารสนเทศมีที่เก็บรวบรวมเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.45$; S.D. = .53) ตามลำดับ และ
 ในส่วนของรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวม
 ข้อมูลเพียงพอ ($\bar{X} = 4.10$; S.D. = .60)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
 ด้านการตรวจสอบข้อมูล

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการตรวจสอบข้อมูล	ค่าสถิติ (n = 60)		สรุปผลการ วิเคราะห์	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. วางแผนในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.25	.57	มาก	6
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.53	.50	มากที่สุด	2
3. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.78	.42	มากที่สุด	1
4. มีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้	3.97	.58	มาก	7
5. ตรวจสอบข้อมูลว่า ครบถ้วนและตรงตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ผู้บริหาร และครู	4.30	.50	มาก	4
6. มีการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.27	.55	มาก	5
7. มีการนำผลของการตรวจสอบข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข	4.43	.56	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.36	.53	มาก	

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการตรวจสอบข้อมูล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.36 (S.D. = .53) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุดสามอันดับแรก โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.78$; S.D. = .42) กำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = .50) และ มีการ

นำผลของการตรวจสอบข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 4.43$; S.D. = .56) ตามลำดับ และใน ส่วนของรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละมาตรฐาน การศึกษาและตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 3.97$; S.D. = .58)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการประมวลผลข้อมูล

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการประมวลผลข้อมูล	ค่าสถิติ (n = 60)		สรุปผลการ วิเคราะห์	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. พิจารณาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูล โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ	4.32	.50	มาก	2
2. กำหนดแนวปฏิบัติในการประมวลผลข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.42	.50	มาก	1
3. ประมวลผลข้อมูลทุกครั้งที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล	4.00	.61	มาก	5
4. ประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยี	4.30	.53	มาก	3
5. ประมวลผลข้อมูลตรงตามเวลาที่กำหนด	4.23	.56	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.25	.54	มาก	

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการประมวลผลข้อมูล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.25 (S.D. = .54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการปฏิบัติ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุดสามอันดับแรก โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กำหนดแนวปฏิบัติในการประมวลผลข้อมูลไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.42$; S.D. = .50) พิจารณาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูลโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ($\bar{X} = 4.32$; S.D. = .50) และประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.30$; S.D. = .53)

ตามลำดับ และในส่วนของรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ประมวลผลข้อมูลทุกครั้งที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{X} = 4.00$; S.D. = .61)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล	ค่าสถิติ (n = 60)		สรุปผลการ วิเคราะห์	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน	4.62	.49	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษาได้จัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนไว้เป็นสัดส่วน	4.50	.50	มาก	2
3. จัดให้มีวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้เก็บข้อมูลสารสนเทศ	4.38	.52	มาก	3
4. จัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่	4.05	.59	มาก	5
5. จัดให้มีระบบการค้นข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว	4.20	.66	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.35	.55	มาก	

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.35 (S.D. = .55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการปฏิบัติ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุดสามอันดับแรก โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.62$; S.D. = .49) สถานศึกษาได้จัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนไว้เป็นสัดส่วน

($\bar{X} = 4.50$; S.D. = .50) และจัดให้มีวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้เก็บข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.38$; S.D. = .52) ตามลำดับ และในส่วนของรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่ ($\bar{X} = 4.05$; S.D. = .59)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล	ค่าสถิติ (n = 60)		สรุปผลการ วิเคราะห์	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิเคราะห์ข้อมูล	4.07	.66	มาก	4
2. ความรู้ความสามารถของบุคลากรในการวิเคราะห์ข้อมูล	4.07	.69	มาก	5
3. การจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์	4.35	.48	มาก	2
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพ	3.95	.70	มาก	7
5. การวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์	4.38	.52	มาก	1
6. ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสม	3.95	.67	มาก	6
7. การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล	4.15	.55	มาก	3
8. งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสมเพียงพอ	3.93	.66	มาก	7
เฉลี่ยรวม	4.10	.70	มาก	

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.10 (S.D. = .70) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการปฏิบัติ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุดสามอันดับแรก โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.38$; S.D. = .52) การจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ($\bar{X} = 4.35$; S.D. = .48) และการรายงานผลการวิเคราะห์

ข้อมูล ($\bar{X} = 4.15$; $S.D. = .55$) ตามลำดับ และในส่วนของรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสมเพียงพอ ($\bar{X} = 3.93$; $S.D. = .66$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
ด้านการนำข้อมูลไปใช้

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลไปใช้	ค่าสถิติ (n = 60)		สรุปผลการ วิเคราะห์	
	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	ระดับ	อันดับ
1. การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน	4.63	.49	มากที่สุด	1
2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศให้กับ ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง	4.00	.69	มาก	7
3. บุคลากรมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ ประโยชน์	4.23	.65	มาก	5
4. ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ ประโยชน์	3.97	.76	มาก	8
5. ข้อมูลมีความสมบูรณ์และอำนวยความสะดวก นำไปใช้	4.48	.50	มาก	3
6. ข้อมูลที่จัดเก็บได้สอดคล้องกับความจำเป็นหรือ ความต้องการในการใช้	4.33	.66	มาก	4
7. วิธีการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติในการรายงานทำให้ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจได้	4.07	.66	มาก	6
8. มีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนา ตามงานของแต่ละฝ่าย	4.55	.50	มากที่สุด	2
เฉลี่ยรวม	4.28	.61	มาก	

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลไปใช้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.28 ($S.D. = .61$) และ

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุดสามอันดับแรก โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ($\bar{X} = 4.63$; S.D. = .49) มีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนาตามงานของแต่ละฝ่าย ($\bar{X} = 4.55$; S.D. = .50) และ ข้อมูลมีความสมบูรณ์และอำนวยความสะดวกต่อการนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.48$; S.D. = .50) ตามลำดับ และในส่วนของการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 3.97$; S.D. = .76)

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ

ในการเปรียบเทียบจากผลการวิเคราะห์ สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ซึ่งจำแนกตามตำแหน่ง และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามตำแหน่ง

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาี้ เพื่อความเข้าใจในผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงนำเสนอรายละเอียดผลการวิเคราะห์โดยจำแนกตามตำแหน่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และ เจ้าหน้าที่สารสนเทศ ดังแสดงตารางที่ 13 และตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา
จำแนกตามตำแหน่ง

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน/รายข้อ)	สรุปผลความคิดเห็น			
	ผู้บริหาร (n = 20)		เจ้าหน้าที่ สารสนเทศ (n = 40)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล				
1. มีการวางแผนก่อนดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล	4.40	.50	4.43	.55
2. กำหนดแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจน	4.55	.51	4.55	.50
3. ผู้รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ	4.40	.60	4.40	.59
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ	4.75	.44	4.65	.53
5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรฐาน	4.65	.49	4.43	.64
6. การเก็บรวบรวมข้อมูลทันเวลาที่ต้องการใช้	4.80	.41	4.75	.44
7. ข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บรวบรวมเป็นปัจจุบัน	4.50	.61	4.50	.55
8. งบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงพอ	4.25	.55	4.33	.53
เฉลี่ยรวม	4.54	.51	4.51	.54
ด้านการตรวจสอบข้อมูล				
1. วางแผนในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.50	.61	4.40	.55
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.55	.51	4.53	.51
3. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.75	.44	4.75	.44
4. มีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละมาตรฐานการศึกษาและ ตัวบ่งชี้	4.15	.59	4.13	.56
5. ตรวจสอบข้อมูลว่า ครบถ้วนและตรงตามมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ผู้บริหาร และครู	4.45	.51	4.48	.51
6. ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บรวบรวม ข้อมูล	4.40	.60	4.45	.55
	4.50	.61	4.50	.60

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน/รายข้อ)	สรุปผลความคิดเห็น			
	ผู้บริหาร (n = 20)		เจ้าหน้าที่ สารสนเทศ (n = 40)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7. มีการนำผลของการตรวจสอบข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข				
เฉลี่ยรวม	4.47	.55	4.46	.53
ด้านการประมวลผลข้อมูล				
1. พิจารณาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูลโดย คำนึง ถึงความรู้ ความสามารถ	4.50	0.51	4.35	.53
2. กำหนดแนวปฏิบัติในการประมวลผลข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.40	.50	4.43	.50
3. ประมวลผลข้อมูลทุกครั้งที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล	4.25	.64	4.20	.56
4. ประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยี	4.45	.51	4.48	.51
5. ประมวลผลข้อมูลตรงตามเวลาที่กำหนด	4.45	.51	4.45	.50
เฉลี่ยรวม	4.41	.53	4.38	.52
ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล				
1. มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน	4.75	.44	4.70	.46
2. สถานศึกษาได้จัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียน ไว้เป็นสัดส่วน	4.45	.51	4.48	.46
3. จัดให้มีวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้เก็บข้อมูลสารสนเทศ	4.55	.60	4.43	.51
4. จัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่	4.25	.44	4.18	.55
5. จัดให้มีระบบการค้นข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว	4.40	.50	4.50	.51
เฉลี่ยรวม	4.48	.50	4.46	.50
ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล				
1. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิเคราะห์ข้อมูล	4.40	.50	4.33	.57
2. ความรู้ความสามารถของบุคลากรในการวิเคราะห์ข้อมูล	4.10	.72	4.15	.70
3. การจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์	4.50	.51	4.45	.50
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพ	4.30	.57	4.18	.68
5. การวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์	4.60	.50	4.58	.55

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน/รายข้อ)	สรุปผลความคิดเห็น			
	ผู้บริหาร (n = 20)		เจ้าหน้าที่ สารสนเทศ (n = 40)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสม	4.20	.52	4.15	.62
7. การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล	4.30	.47	4.25	.49
8. งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสมเพียงพอ	4.15	.49	4.10	.63
เฉลี่ยรวม	4.32	.54	4.27	.59
ด้านการนำข้อมูลไปใช้				
1. การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน	4.70	.49	4.63	.49
2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศให้กับผู้เกี่ยวข้อง ทราบอย่างทั่วถึง	4.30	.47	4.25	.63
3. บุคลากรมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์	4.40	.57	4.45	.55
4. ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์	4.80	.41	4.15	.80
5. ข้อมูลมีความสมบูรณ์และอำนวยความสะดวกต่อการนำไปใช้	4.75	.44	4.65	.48
6. ข้อมูลที่จัดเก็บ ได้สอดคล้องกับความเป็นหรือ ความต้องการในการใช้	4.50	.51	4.43	.59
7. วิธีการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติในการรายงานทำให้ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจได้	4.15	.67	4.20	.69
8. มีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนาตามงาน ของแต่ละฝ่าย	4.60	.50	4.63	.49
เฉลี่ยรวม	4.53	.51	4.42	.59
เฉลี่ยรวม 6 ด้าน	4.46	.52	4.41	.55

จากตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่
ทำการศึกษาจำแนกตามตำแหน่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และเจ้าหน้าที่
สารสนเทศ จำนวน 40 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อ
เปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ของกลุ่มเป้าหมายจำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบที (t-test) ดังแสดงในตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามตำแหน่ง

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน)	ตำแหน่ง				t	Sig
	ผู้บริหาร (n = 20)		เจ้าหน้าที่ สารสนเทศ (n = 40)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.54	.51	4.51	.54	.39	.70
2. ด้านการตรวจสอบข้อมูล	4.47	.55	4.46	.53	.09	.93
3. ด้านการประมวลผลข้อมูล	4.41	.53	4.38	.52	.42	.68
4. ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล	4.48	.50	4.46	.50	.19	.86
5. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล	4.32	.54	4.27	.59	.53	.61
6. ด้านการนำข้อมูลไปใช้	4.53	.51	4.42	.59	.93	.37
เฉลี่ยรวม	4.46	.52	4.42	.55	.87	.41

จากตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตามตำแหน่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คนและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ จำนวน 40 คน พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจะสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศในทุกด้าน

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูล และความเข้าใจในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น ผู้วิจัยจึงนำเสนอรายละเอียดผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 15 ถึง ตารางที่ 18 ดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน/รายข้อ)	ผู้บริหารสถานศึกษา			
	ขนาดใหญ่ (n = 13)		ขนาดเล็ก (n = 7)	
	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล				
1. มีการวางแผนก่อนดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล	4.38	.51	4.43	.53
2. กำหนดแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจน	4.69	.48	4.29	.49
3. ผู้รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	4.54	.52	4.14	.69
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ	4.69	.48	4.86	.38
5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรฐาน	4.85	.38	4.29	.49
6. การเก็บรวบรวมข้อมูลทันเวลาที่ต้องการใช้	4.85	.38	4.71	.49
7. ข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บรวบรวมเป็นปัจจุบัน	4.54	.66	4.43	.53
8. งบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงพอ	4.38	.35	4.00	.00
เฉลี่ยรวม	4.62	.48	4.39	.45
ด้านการตรวจสอบข้อมูล				
1. วางแผนในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.54	.66	4.43	.53
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.62	.51	4.29	.53
3. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.85	.38	4.57	.53
4. มีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้	4.38	.51	3.71	.49

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน/รายข้อ)	ผู้บริหารสถานศึกษา			
	ขนาดใหญ่ (n = 13)		ขนาดเล็ก (n = 7)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. ตรวจสอบข้อมูลว่า ครบถ้วนและตรงตามมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ผู้บริหาร และครู	4.54	.52	4.29	.49
6. ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.38	.65	4.43	.53
7. มีการนำผลของการตรวจสอบข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข	4.65	.65	4.29	.49
เฉลี่ยรวม	4.57	.55	4.29	.43
ด้านการประมวลผลข้อมูล				
1. พิจารณาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูลโดยคำนึง ถึงความรู้ ความสามารถ	4.77	.44	4.00	.00
2. กำหนดแนวปฏิบัติในการประมวลผลข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.54	.52	4.14	.38
3. ประมวลผลข้อมูลทุกครั้งที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล	4.46	.52	3.86	.69
4. ประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยี	4.62	.52	4.43	.53
5. ประมวลผลข้อมูลตรงตามเวลาที่กำหนด	4.62	.52	4.43	.53
เฉลี่ยรวม	4.60	.50	4.17	.43
ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล				
1. มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน	4.69	.48	4.86	.38
2. สถานศึกษาได้จัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนไว้เป็นสัดส่วน	4.46	.52	4.43	.53
3. จัดให้มีวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้เก็บข้อมูลสารสนเทศ	4.46	.66	4.71	.49
4. จัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่	4.31	.48	4.14	.38
5. จัดให้มีระบบการค้นข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว	4.23	.44	4.71	.49
เฉลี่ยรวม	4.43	.52	4.57	.45
ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล				
1. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิเคราะห์ข้อมูล	4.53	.52	4.14	.38
2. ความรู้ความสามารถของบุคลากรในการวิเคราะห์ข้อมูล	4.15	.69	4.00	.82

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน/รายข้อ)	ผู้บริหารสถานศึกษา			
	ขนาดใหญ่ (n = 13)		ขนาดเล็ก (n = 7)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3. การจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์	4.46	.52	4.57	.53
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพ	4.31	.48	4.29	.76
5. การวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์	4.54	.52	4.71	.49
6. ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสม	4.15	.55	4.29	.49
7. การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล	4.23	.44	4.43	.53
8. งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสมเพียงพอ	4.15	.38	4.14	.69
เฉลี่ยรวม	4.32	.51	4.32	.58
ด้านการนำข้อมูลไปใช้				
1. การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน	4.85	.38	4.43	.53
2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศให้กับผู้เกี่ยวข้อง ทราบอย่างทั่วถึง	4.46	.52	4.00	.58
3. บุคลากรมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์	4.38	.51	4.43	.53
4. ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์	4.92	.28	4.57	.58
5. ข้อมูลมีความสมบูรณ์และอำนวยความสะดวกการนำไปใช้	4.69	.48	4.86	.38
6. ข้อมูลที่จัดเก็บได้สอดคล้องกับความจำเป็นหรือ ความต้องการในการใช้	4.62	.51	4.29	.49
7. วิธีการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติในการรายงานทำให้ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจได้	3.92	.64	4.57	.53
8. มีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนาตามงาน ของแต่ละฝ่าย	4.62	.51	4.57	.53
เฉลี่ยรวม	4.56	.48	4.47	.51
เฉลี่ยรวม 6 ด้าน	4.55	.51	4.33	.48

จากตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษานำเนกตามขนาดสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 13 คน และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 7 คน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ไปใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว โดยใช้การทดสอบที (t-test) ดังแสดงในตารางที่ 16 ดังนี้

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ของผู้บริหารสถานศึกษา จำเนกตามขนาดสถานศึกษา

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน)	ผู้บริหารสถานศึกษา				t	Sig
	ขนาดใหญ่ (n = 13)		ขนาดเล็ก (n = 7)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.62	.51	4.39	.45	1.85	.09
2. ด้านการตรวจสอบข้อมูล	4.57	.55	4.29	.51	2.32*	.05
3. ด้านการประมวลผลข้อมูล	4.60	.50	4.17	.43	3.42*	.01
4. ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล	4.43	.52	4.57	.45	-.93	.38
5. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล	4.32	.51	4.32	.59	-.06	.95
6. ด้านการนำข้อมูลไปใช้	4.56	.48	4.47	.51	.65	.53
เฉลี่ยรวม	4.52	.51	4.37	.48	1.98	.08

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ของผู้บริหารสถานศึกษา โดย
จำแนกตามขนาดสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 13 คน และผู้บริหาร
สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 7 คน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน และหาก
พิจารณารายด้าน ยังพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ
ด้านการตรวจสอบข้อมูลและด้านการประมวลผลข้อมูล ในส่วนด้านอื่น ๆ นั้นมีความคิดเห็น
ไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้หากพิจารณา จากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยรวม จะพบว่า ความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาด
เล็กเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาของเจ้าหน้าที่
สารสนเทศ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน/รายข้อ)	เจ้าหน้าที่สารสนเทศ			
	ขนาดใหญ่ (n = 26)		ขนาดเล็ก (n = 14)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล				
1. มีการวางแผนก่อนดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล	4.35	.63	4.00	.68
2. กำหนดแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจน	4.35	.63	4.36	.63
3. ผู้รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบข้อมูลและ สารสนเทศ	4.19	.69	3.79	.70
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ	4.46	.58	4.36	.63
5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรฐาน	4.04	.72	3.93	.48
6. การเก็บรวบรวมข้อมูลทันเวลาที่ต้องการใช้	4.61	.50	4.43	.51
7. ข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บรวบรวมเป็นปัจจุบัน	4.46	.51	4.36	.50
8. งบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงพอ	4.19	.63	3.71	.47

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน/รายข้อ)	เจ้าหน้าที่สารสนเทศ			
	ขนาดใหญ่ (n = 26)		ขนาดเล็ก (n = 14)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
เฉลี่ยรวม	4.33	.61	4.12	.57
ด้านการตรวจสอบข้อมูล				
1. วางแผนในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.23	.45	3.86	.53
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.50	.51	4.57	.51
3. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.81	.40	4.79	.43
4. มีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้	4.00	.57	3.64	.50
5. ตรวจสอบข้อมูลว่า ครบถ้วนและตรงตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ผู้บริหาร และครู	4.35	.56	4.00	.00
6. ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.35	.56	3.93	.27
7. มีการนำผลของการตรวจสอบข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข	4.38	.57	4.42	.51
เฉลี่ยรวม	4.37	.52	4.17	.39
ด้านการประมวลผลข้อมูล				
1. พิจารณาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูลโดยคำนึง ถึงความรู้ ความสามารถ	4.15	.46	4.36	.50
2. กำหนดแนวปฏิบัติในการประมวลผลข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	4.38	.50	4.50	.52
3. ประมวลผลข้อมูลทุกครั้งที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล	3.96	.60	3.71	.47
4. ประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยี	4.38	.50	3.93	.47
5. ประมวลผลข้อมูลตรงตามเวลาที่กำหนด	4.28	.54	3.79	.43
เฉลี่ยรวม	4.23	.41	4.06	.48

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน/รายข้อ)	เจ้าหน้าที่สารสนเทศ			
	ขนาดใหญ่ (n = 26)		ขนาดเล็ก (n = 14)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล				
1. มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน	4.56	.51	4.50	.52
2. สถานศึกษาได้จัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนไว้เป็นสัดส่วน	4.44	.51	4.64	.50
3. จัดให้มีวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้เก็บข้อมูลสารสนเทศ	4.24	.44	4.43	.51
4. จัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่	4.00	.65	3.79	.58
5. จัดให้มีระบบการค้นข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว	4.44	.51	3.43	.51
เฉลี่ยรวม	4.34	.52	4.16	.52
ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล				
1. มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิเคราะห์ข้อมูล	4.04	.66	3.57	.51
2. ความรู้ความสามารถของบุคลากรในการวิเคราะห์ข้อมูล	4.24	.60	3.79	.70
3. การจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์	4.36	.50	4.07	.27
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพ	3.92	.76	3.57	.51
5. การวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์	4.40	.58	4.00	.00
6. ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสม	3.92	.70	3.57	.65
7. การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล	4.00	.58	4.14	.53
8. งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสมเพียงพอ	4.04	.73	3.50	.52
เฉลี่ยรวม	4.12	.64	3.78	.46
ด้านการนำข้อมูลไปใช้				
1. การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน	4.52	.51	4.71	.47
2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง	3.92	.76	3.64	.50
3. บุคลากรมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์	4.24	.72	3.93	.62
4. ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์	3.52	.51	3.64	.50
5. ข้อมูลมีความสมบูรณ์และอำนวยความสะดวกต่อการนำไปใช้	4.52	.51	4.00	.00

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน/รายข้อ)	เจ้าหน้าที่สารสนเทศ			
	ขนาดใหญ่ (n = 26)		ขนาดเล็ก (n = 14)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. ข้อมูลที่จัดเก็บได้สอดคล้องกับความจำเป็นหรือความต้องการในการใช้	4.32	.69	4.14	.77
7. วิธีการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติในการรายงานทำให้ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจได้	4.12	.73	3.93	.47
8. มีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนาตามงานของแต่ละฝ่าย	4.60	.50	4.36	.50
เฉลี่ยรวม	4.22	.62	4.04	.48
เฉลี่ยรวม 6 ด้าน	4.27	.55	4.06	.48

จากตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษานำแนกตามขนาดสถานศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 26 คน และเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 14 คน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว โดยใช้การทดสอบที (t-test) ดังแสดงในตารางที่ 18 ดังนี้

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ของเจ้าหน้าที่สารสนเทศ
จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ (รายด้าน)	เจ้าหน้าที่สารสนเทศ				t	Sig
	ขนาดใหญ่ (n = 26)		ขนาดเล็ก (n = 14)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.33	.61	4.12	.57	1.75	.10
2. ด้านการตรวจสอบข้อมูล	4.37	.52	4.17	.39	1.09	.30
3. ด้านการประมวลผลข้อมูล	4.23	.52	4.06	.42	.98	.36
4. ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล	4.34	.52	4.16	.52	.70	.50
5. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล	4.12	.64	3.78	.46	2.97*	.01
6. ด้านการนำข้อมูลไปใช้	4.22	.62	4.04	.479	.98	.35
เฉลี่ยรวม	4.27	.55	4.06	.48	3.02*	.02

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 ผลการเปรียบเทียบการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ของเจ้าหน้าที่สารสนเทศ โดย
จำแนกตามขนาดสถานศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 26 คน
และเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 14 คน พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็น
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหากพิจารณารายด้าน ยังพบว่า ด้านการ
วิเคราะห์ข้อมูล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนด้าน
อื่น ๆ นั้นมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้หากพิจารณา จากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นภาพรวม จะพบว่า ความคิดเห็นของ
เจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดใหญ่จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่
สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดเล็กทุกด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 19 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

อันดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน (คน)
1	ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอ	30
2	ควรมีบุคลากรที่มีความสามารถทางด้านนี้รับผิดชอบโดยตรง	15
3	ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	6

จากตารางที่ 19 มีผู้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอ ควรมีบุคลากรที่มีความสามารถทางด้านนี้รับผิดชอบโดยตรง และ ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และข้อมูลที่ได้ควรเป็นปัจจุบัน

ตารางที่ 20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านการตรวจสอบข้อมูล เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

อันดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน (คน)
	ด้านการตรวจสอบข้อมูล	
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อมูล	25
2	ควรมีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลโดยเฉพาะ	13
3	ควรจัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูล	9
4	ข้อมูลที่ได้ควรเป็นปัจจุบัน	6

จากตารางที่ 20 มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการตรวจสอบ
ข้อมูล เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา
ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อมูล ควรมีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูล โดย
เฉพาะ ควรจัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูล และข้อมูลที่ได้ควรเป็น
ปัจจุบัน

ตารางที่ 21 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านการประมวลผลข้อมูล เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

อันดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน (คน)
	ด้านการประมวลผลข้อมูล	
1	ควรกำหนดเวลาในการประมวลผลข้อมูลอย่างเพียงพอ	24
2	จัดหาเครื่องมือและงบประมาณให้เพียงพอ	18
3	ควรมีการจัดอบรมสัมมนาบุคลากรที่รับผิดชอบในการประมวลผล ข้อมูล	10
4	ควรมีการประมวลผลข้อมูลให้สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด	8

จากตารางที่ 21 มีผู้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการประมวลผลข้อมูล เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรกำหนดเวลาในการประมวลผลข้อมูลอย่างเพียงพอ จัดหาเครื่องมือและงบประมาณให้เพียงพอ ควรมีการจัดอบรมสัมมนาบุคลากรที่รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูล และ ควรมีการประมวลผลข้อมูลให้สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด

ตารางที่ 22 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

อันดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน (คน)
	ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล	
1	ควรจัดให้มีห้องหรือมุมเป็นศูนย์สารสนเทศในโรงเรียน	33
2	จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ	24
3	ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บรักษาข้อมูล	20
4	มีครุภัณฑ์ในการจัดเก็บอย่างเพียงพอ	17

จากตารางที่ 22 มีผู้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรจัดให้มีห้องหรือมุมเป็นศูนย์สารสนเทศในโรงเรียน จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บรักษาข้อมูล และ มีครุภัณฑ์ในการจัดเก็บอย่างเพียงพอ

ตารางที่ 23 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

อันดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน (คน)
	ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล	
1	ควรมีงบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28
2	ควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มี	21
3	ประสิทธิภาพ	17
4	การวิเคราะห์ข้อมูลควรใช้สถิติที่เข้าใจง่าย	5
5	ควรมีบุคลากรรับผิดชอบ โดยตรง ควรจัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบ	4

จากตารางที่ 23 มีผู้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวิเคราะห์
ข้อมูล เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรมีงบประมาณที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูล ควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
การวิเคราะห์ข้อมูลควรใช้สถิติที่เข้าใจง่าย ควรมีบุคลากรรับผิดชอบ โดยตรง และควรจัดอบรม
บุคลากรที่รับผิดชอบ

ตารางที่ 24 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านการนำข้อมูลไปใช้ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

อันดับ ที่	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน (คน)
	ด้านการนำข้อมูลไปใช้	
1	ควรนำข้อมูลไปใช้อย่างจริงจัง	29
2	ควรนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างจริงจัง	21
3	ควรมีการรายงานข้อมูลและสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบ	10

จากตารางที่ 24 มีผู้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนำข้อมูล
ไปใช้ เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรนำข้อมูลไปใช้ อย่าง
จริงจัง ควรนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างจริงจัง และควรมี การรายงาน
ข้อมูลและสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

สำหรับการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามการจักระบบสารสนเทศทางการศึกษา จำนวน 6 ขั้นตอน (กรมวิชาการ. 2544 : 22) คือ 1) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ด้านการตรวจสอบข้อมูล 3) ด้านการประมวลผลข้อมูล 4) ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล 5) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มตัวเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2557 จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่สารสนเทศ จำนวน 40 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2557 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 60 คน เกี่ยวกับการจักระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยมีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 41 ข้อ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบลิเคิร์ต 5 ระดับ โดยข้อคำถามในแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 ซึ่งถือว่ารายการปฏิบัติทุกข้อสามารถนำไปใช้สร้างเป็นแบบสอบถามและเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ได้ พร้อมทั้งทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha co-efficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ยทั้งฉบับ เท่ากับ .882

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการทดสอบค่า t-test เพื่อนำค่าเฉลี่ยและค่าทดสอบ ไปเปรียบเทียบกับความคิดเห็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้โปรแกรม SPSS (version 16.0)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ เจ้าหน้าที่สารสนเทศ ร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 33.33 และหากจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ เจ้าหน้าที่สารสนเทศสถานศึกษาขนาดใหญ่ ร้อยละ 43.33 รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่สารสนเทศสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 23.33 ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ ร้อยละ 21.67 และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 11.67 ตามลำดับ

2. สรุปผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายนี้ ผู้วิจัยแบ่งการสรุปผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย 2) ผลการวิเคราะห์

เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ และ 3) ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$; S.D. = .59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.78$; S.D. = .42) ในส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสมเพียงพอ ($\bar{X} = 3.93$; S.D. = .66) และถึงแม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่ก็เป็นระดับความคิดเห็นในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิเคราะห์พบว่า

1) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.35 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการเก็บรวบรวมข้อมูลทันเวลาที่ต้องการใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

2) ด้านการตรวจสอบข้อมูล พบว่า การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการตรวจสอบข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.36 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 และรายการ

ปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97

3) ด้านการประมวลผลข้อมูล พบว่า การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการประมวลผลข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.25 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการปฏิบัติ สำหรับรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดแนวปฏิบัติในการประมวลผลข้อมูล ไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประมวลผลข้อมูลทุกครั้งที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

4) ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล พบว่า การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.35 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05

5) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.10 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการปฏิบัติ สำหรับรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93

6) ด้านการนำข้อมูลไปใช้ พบว่า การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการนำข้อมูลไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.28 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของ

ระดับการปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 สำหรับรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97

จากผลการวิเคราะห์รายด้านดังกล่าว สรุปผลได้ว่า กลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามแนวข้อตอนทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการตรวจสอบข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 4.36 ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.35 ด้านการนำข้อมูลไปใช้ มีค่าเฉลี่ย 4.28 ด้านการประมวลผลข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 4.25 และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 4.10 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามตำแหน่ง

ผลการเปรียบเทียบการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตามตำแหน่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่สารสนเทศ พบว่า โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจะสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ในทุกด้าน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

2.2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล

2.2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวม พบว่า เจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดใหญ่ และเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดใหญ่จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดเล็กทุกด้าน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา ด้านต่างๆสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีผู้เสนอแนวทางพัฒนาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอ ควรมีบุคลากรที่มีความสามารถทางด้านนี้รับผิดชอบโดยตรง และควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ด้านการตรวจสอบข้อมูล มีผู้เสนอแนวทางพัฒนาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อมูล ควรมีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูล โดยเฉพาะ ควรจัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูล และ ข้อมูลที่ได้ควรเป็นปัจจุบัน

3.3 ด้านการประมวลผลข้อมูล มีผู้เสนอแนวทางพัฒนาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรกำหนดเวลาในการประมวลผลข้อมูลอย่างเพียงพอ จัดหาเครื่องมือและงบประมาณให้เพียงพอ ควรมีจัดการอบรมสัมมนาบุคลากรที่รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูล และ ควรมีการประมวลผลข้อมูลให้สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด

3.4 ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล มีผู้เสนอแนวทางพัฒนาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มหาสารคาม เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรจัดให้มีห้องหรือมุมเป็นศูนย์สารสนเทศในโรงเรียน จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บรักษาข้อมูล และมีครุภัณฑ์ในการจัดเก็บอย่างเพียงพอ

3.5 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล มีผู้เสนอแนวทางพัฒนาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ วมถึงงบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ควรจัดหาเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ควรใช้สถิติที่เข้าใจง่ายในการวิเคราะห์ข้อมูล ควรมีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง และ ควรจัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบ

3.6 ด้านการนำข้อมูลไปใช้ มีผู้เสนอแนวทางพัฒนาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรนำข้อมูลไปใช้อย่างจริงจัง ควรนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างจริงจัง และ ควรมีการรายงานข้อมูลและสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามครั้งนี้ มีประเด็นในการอภิปรายผล 3 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่สารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน นั้น อาจเนื่อง มาจากการบริหารงานในปัจจุบันมีความยุ่งยากมากกว่าในอดีต เพราะขนาดขององค์กรใหญ่และซับซ้อนขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี และการกระจายข่าวสาร ข้อมูลเป็น ไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวางมีการทำงานอย่างเป็นระบบใน

ลักษณะ Feedback Control System ระบบสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ระบบสารสนเทศในการวางแผน การควบคุม การทำงาน และประกอบตัดสินใจอย่างถูกต้องแล้วยังนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงทางแนวความคิด และสร้างทางเลือกใหม่ ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างมากมาย การมีระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ทำให้สามารถเป็นผู้นำในการดำเนินการต่าง ๆ ได้ ดังนั้นทุกหน่วยงานจึงจำเป็นต้องสร้าง จัดและพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศขึ้น ซึ่งข้อมูลและสารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องมีความเที่ยงตรงตามเรื่องที่ต้องการใช้ เรียกใช้ได้สะดวก รวดเร็ว และทันต่อเวลา โดยข้อมูลดังกล่าวจะรวบรวมได้จากการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานและจากแหล่งข้อมูลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการจัดระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้การบริหาร งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารมีความรู้ที่ถูกต้องทันสมัย ตรงกับวัตถุประสงค์ ดังนั้นประโยชน์ของระบบสารสนเทศ (วีระ สุภากิจ, 2539 : 8-9) ดังนั้นการบริหารงานตามภารกิจของหน่วยงานต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลด้านต่าง ๆ ในการตัดสินใจในการดำเนินงานในเรื่อง ข้อมูลจะเป็นเครื่องช่วยตรวจสอบสภาพการทำงานแต่ละขั้นตอน รวมทั้งปรับทิศทางและแนวทางในการตัดสินใจในการบริหารในอนาคต (สมนึก นันธิจันทร์, 2539 : 328)

นอกจากนี้ผลการศึกษาวิจัยนี้ก็ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อวยชัย บัจจัยเก (2551 : 135-140) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการวิจัยของ รัศมี บุญศรีไชย (2552 : 104-109) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่นเดียวกัน และนอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 47 กำหนดให้ สถานศึกษามีการจัดระบบประเมินคุณภาพภายในและเตรียมพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพ ภายนอก โดยสถานศึกษาต้องให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มี ข้อมูลเกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในส่วนที่ พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา และในมาตรา 48 กำหนดไว้ว่าสถานศึกษา ต้องจัดทำรายงานประจำปีเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อ สาธารณชน และมาตรา 50 กำหนดให้สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดเตรียมข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อตอบคำถามจากการประเมินภายนอกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และนับตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 เป็นต้นมากระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการเร่งรัดให้สถานศึกษาจัดทำระบบข้อมูลรายบุคคลของ นักเรียน และข้อมูลครู - บุคลากร โดยจะมีข้อมูลรหัสประจำตัวประชาชน 13 หลัก ซึ่งเป็น ระบบฐาน ข้อมูลรายบุคคลที่จะสามารถรองรับนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งเพื่อใช้ประโยชน์ใน การประมาณการเกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียน และให้ความสำคัญที่ทำให้ สถานศึกษามีการบริหารที่เป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ โดยรวม โดยการรวบรวมและจัดระบบข้อมูล สารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 66) ซึ่งจะเห็นได้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทางการศึกษา ต้องตระหนักถึงการจัดระบบบริหารที่เป็นเชิงระบบ สอดคล้องกับการจัดการ ศึกษาที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนให้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดระบบและการบริหาร ข้อมูลสารสนเทศ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การบริหารข้อมูลด้านการศึกษา พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของระบบ ฐานข้อมูลและสารสนเทศด้านการศึกษา โดยจัดให้มีการจัดเก็บรวบรวม ประมวลผลและการ เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัดและหน่วยงาน ต้นสังกัด ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554 : 1) โดย เฉพาะในส่วนของสถานศึกษานั้น การบริหารจัดการระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาและ การนำข้อมูลไปใช้

ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการวางระบบบริหารจัดการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 7-8) และทั้งนี้ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ก็ยังได้มีการนำเสนอ โปรแกรมประยุกต์และแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา เช่น โปรแกรมระบบงานทะเบียนวัดผล (Local School) โปรแกรมข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาทางการศึกษาท้องถิ่น (SIS) ระบบบันทึกบัญชี (E-LAAS) ระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผน(E-PLAN) ฯลฯ เพื่อให้การดำเนินงานระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับภารกิจการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาดังนั้น การจัดทำระบบสารสนเทศในโรงเรียนจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทุกคนในหน่วยงาน เพื่อจะได้มีข้อมูลประกอบการพัฒนางาน สร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะผู้บริหารทั้งในระดับผู้บริหารสถานศึกษา และระดับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับสายชั้น ที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผน การตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย และการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544 : 20)

เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์รายด้านที่พบว่า ด้านการตรวจสอบข้อมูล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดใน 6 ด้าน นั้น ผู้วิจัยสรุปผลดังกล่าวได้ว่า อาจเนื่องมาจาก การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการนำโปรแกรมประยุกต์ เช่น โปรแกรมระบบงานทะเบียนวัดผล (Local School) โปรแกรมข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาทางการศึกษาท้องถิ่น (School Information System : SIS) ระบบบันทึกบัญชี (E-LAAS) ระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผน (E-PLAN) มาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินงานระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับภารกิจการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544 : 20) ดังนั้นการตรวจสอบข้อมูล จึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะข้อมูลที่ได้อาจมาจากแหล่งข้อมูล อาจมีความไม่สมบูรณ์ คลาดเคลื่อนหรือผิดพลาดจากความเป็นจริง ถ้าขาดการตรวจสอบที่ดีอาจส่งผลให้การบริหารงานในระดับต่าง ๆ ผิดพลาดไปด้วย การตรวจสอบข้อมูล

จึงมีความสำคัญในการดำเนินการมากที่สุดเป็นอันดับแรก เพราะการตรวจสอบจะทำให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศที่มีคุณภาพ คือ มีความถูกต้อง (Accurate) ทันต่อเหตุการณ์ ทันเวลาและไม่ล่าสมัย (Timeliness) และสอดคล้องกับงาน (Relevance) (ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ และไพบุลย์ เกียรติโกมล. 2545 : 41) ดังที่ วีระ สุภากิจ (2539 : 183-185) ที่ได้กล่าวว่า ความสามารถที่จะยืนยันความแม่นยำของสารสนเทศ ทำได้โดยการตรวจสอบย้อนไปยังแหล่งกำเนิดของมัน (Audit trail) เพื่อพรรณนาวิธีการตรวจสอบย้อนไปยังแหล่งกำเนิดของสารสนเทศที่สรุปมา หรือโดยการตรวจสอบข้อมูลรับเข้าที่เป็นรายละเอียดไปยังสารสนเทศที่สรุปมา ถ้าไม่มีหลักฐานการตรวจสอบ การพิจารณากำหนดความแม่นยำของสารสนเทศนั้นก็เป็นไปได้ ทำให้ความมีประโยชน์ของสารสนเทศนั้นเป็นที่สงสัย เช่นเดียวกับกรมวิชาการ (2544 : 9) ได้กล่าวถึงสารสนเทศที่มีคุณภาพไว้ว่า สารสนเทศที่มีคุณภาพจะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง (Verifiability) ของข้อมูลก่อนเป็นอันดับแรก เช่นเดียวกับ ช โลมใจ ภิงคารวัฒน์ และสุรพลหวังดี (2541:2) ที่ได้กล่าวว่า การตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูลเป็นขั้นตอนที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือได้ การตรวจสอบข้อมูลนั้นจะกระทำเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการมาแล้วและก่อนที่จะเริ่มทำการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลมีหลายวิธี เช่น การพิจารณาจากข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน การวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลในเรื่องเดียวกัน เป็นต้น

ในส่วนของด้านอื่นๆ ที่ถึงแม้จะมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับรองจาก ด้านการตรวจสอบข้อมูล แต่ก็พบว่ามีความสำคัญอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทุกด้าน นั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ได้ให้ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศใสถานศึกษานั้น อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันจัดได้ว่าเป็นสังคมแห่งยุคข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังนั้นระบบสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน และประกอบการตัดสินใจแล้วยังสามารถเป็นเครื่องชี้้นำในการดำเนินงานต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ (เกรียงศักดิ์ พรราวศรี และคณะ. 2544 : 3-4) นอกจากนี้แล้วอาจเกิดจากความตระหนักและความเข้าใจว่า การจัดระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้การบริหารงาน

ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารมีความรู้ที่ถูกต้องทันสมัย ตรงกับวัตถุประสงค์ มีประโยชน์ในหลายๆ ด้าน เช่น 1) ประโยชน์ในการบริหารงาน คือ การตัดสินใจสั่งการและการวางแผนปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ๆ 2) ประสานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับสูงกว่าและระดับต่ำกว่า เพื่อให้ระบบสารสนเทศมีมาตรฐานเดียวกัน มีรายการข้อมูล มีแบบเสนอรายงาน และวันสำรวจเป็นมาตรฐานเดียวกันสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ทุกระดับ ขจัดความซ้ำซ้อนในการเก็บรวบรวม และตรงกับความต้องการของผู้ผลิตและผู้ใช้ และ 3) ใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หน่วยงาน เช่น การจัดทำเอกสารแนะนำโรงเรียน รายงานผลงานในรอบปี ตลอดจนการบริการข้อมูลสำหรับการวิจัยต่าง ๆ เช่น การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของหน่วยงาน การวิจัยเพื่อพัฒนาค้นหาวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ (วีระ สุภากิจ, 2539 : 8-9) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จึงได้ดำเนินการใน 6 ด้าน อย่างมีประสิทธิภาพเสมอมา แต่ค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันนั้นอาจเป็นเพราะว่าบริบทในการบริหารอาจแตกต่างกัน หรือผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามหากพิจารณาผลการวิเคราะห์สรุปในภาพรวมแล้วถือว่ามียุทธศาสตร์การปฏิบัติอยู่ในระดับมากในทุกๆ ด้าน

2. ผลเปรียบเทียบระดับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ

ในการอภิปรายผลการเปรียบเทียบระดับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอใน 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกตามตำแหน่ง

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และยังพบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศในทุกด้านนั้น เนื่องมาจากข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษาและยุคของข้อมูลข่าวสาร ผู้บริหารที่มีข้อมูล รู้ข้อมูลย่อมมีวิสัยทัศน์ในการคิดวางแผนอย่างมี

ประสิทธิภาพ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ในหมวด 5 การบริหารและจัดการศึกษา โดยกำหนดให้มีเป้าหมายที่จะเร่งรัดดำเนินการให้ทุกหน่วยงานมีการออกแบบ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางและระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมทั้งการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการบริหารจัดการ เพื่อรองรับการตัดสินใจ ในการวางแผนและการดำเนินงาน ด้านการปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จนถึงระดับกระทรวง รวมทั้งให้มีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องกับมาตรฐานข้อมูลตามนโยบายที่มุ่งเน้นปรับระบบบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐ และในมาตรา 47 ยังกำหนดให้สถานศึกษามีการจัดระบบประเมินคุณภาพภายในและเตรียมพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยสถานศึกษาต้องให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา และนอกจากนี้ ในส่วนของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 ก็ยังมีแผนงานหลักที่ว่าด้วยการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาให้มีข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีการผลิตและการใช้ข้อมูลที่จัดเตรียมข้อมูลและสารสนเทศให้มีความชัดเจนถูกต้อง สะดวกในการเรียกใช้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 66) จากประเด็นดังกล่าวจึงสอดคล้องกับผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นครั้งนี้ ที่ผู้บริหารจะต้องสามารถใช้ ระบบสารสนเทศประกอบการศึกษาและการค้นหาสาเหตุ หรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน ถ้าการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้ โดยอาจจะเรียกข้อมูลเพิ่มเติมออกมาจากระบบ เพื่อให้ทราบถึงความผิดพลาดในการปฏิบัติงานเกิดขึ้นจากสาเหตุใด หรือ จัดรูปแบบสารสนเทศในการวิเคราะห์ปัญหาใหม่ (ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2542 : 40) แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเป็นรายด้านตามความคิดเห็นของกลุ่ม เป้าหมายทั้งสองกลุ่มก็พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เช่น เดียวกันซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ต่างก็ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของระบบงานสารสนเทศ ในอันที่จะนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานภายในสถานศึกษาที่จะต้องปฏิบัติอยู่ 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานบริหารวิชาการ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มงานบริหารทั่วไป ซึ่งทั้ง 4

กลุ่มงานนี้ มีเป้าหมายหลักร่วมกัน คือ การส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สถานศึกษาจึงต้องมีข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจและข้อมูลสารสนเทศนั้นก็จะต้องมีความเชื่อถือได้ ทันท่วงทีความต้องการของระบบการบริหารงานภายในสถานศึกษาและเป็นพื้นฐานที่จะประสานเป็นเครือข่ายเดียวกันกับระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ระดับกรม ระดับกระทรวงและระดับชาติ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต (องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม, 2556 : 76)

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย จำแนกขนาดสถานศึกษา

2.2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่กับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบ โดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และหากพิจารณารายด้าน ยังพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการตรวจสอบข้อมูลและด้านการประมวลผลข้อมูล ในส่วนด้านอื่น ๆ นั้นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และทั้งนี้หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดเล็กเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบดังกล่าวสามารถอธิบายผลได้ว่า อาจเนื่องมาจากการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดใหญ่ นั้น มีความพร้อมในทุกด้าน ๆ ทั้งในเรื่องของงบประมาณ บุคลากร และเทคโนโลยีที่ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความคิดเห็นของระดับการปฏิบัติที่สูงกว่าโดยรวม แต่อย่างไรก็ตามในส่วนของการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ที่ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นความสำคัญของการจัดหน่วยข้อมูล เพราะข้อมูลสารสนเทศตามขอบข่ายงานที่รับผิดชอบมีจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องจัดคลังข้อมูล โดยมีการจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ เพื่อสะดวกต่อการค้นหา การให้บริการ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีที่ต้องการใช้ สุรชาติ สินทรัพย์ (2538 : 48) ; ชโลมใจ กิงคารวัฒน์ และสุรพล หวังดี (2541 : 2)

2.2.2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศสถานศึกษา ขนาดใหญ่กับเจ้าหน้าที่สารสนเทศสถานศึกษาขนาดเล็ก

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหากพิจารณารายด้าน ยังพบว่า ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนด้านอื่น ๆ นั้นมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และทั้งนี้หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในภาพรวม จะพบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดใหญ่จะสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขนาดเล็กทุกด้าน จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบดังกล่าวสามารถอภิปรายผลได้ว่า การบริหารจัดการในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความพร้อมกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนั้นจึงส่งผลให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆเป็นอย่างดี จึงสามารถจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาได้ครอบคลุมเกือบทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ สวาท ภาษา (2547 : 115-120) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่และบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนแตกต่างกัน และ พิเชิต วรรณจันทร์ (2548 : 105-108) ได้ศึกษาปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในการบริหาร โรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในการบริหาร โรงเรียน ตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

จากผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 60 คน พบว่า ข้อเสนอแนะมีผลสรุปที่ใกล้เคียงและสอดคล้องกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงอภิปรายผลในภาพรวม ดังนี้

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมาย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การ ดำเนินการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษานั้นเป็นไปอย่างครอบคลุมในทุก ๆ ด้านที่อยู่แล้ว แต่ยังมีข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ควรมีการเพิ่มเติมในส่วนของงบประมาณสนับสนุน และการสนับสนุน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาตรฐานมากกว่านี้
2. ในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาควรมีเจ้าหน้าที่ สารสนเทศที่มีความรู้ความสามารถด้านนี้ โดยเฉพาะ และควรแยกภารจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ สอน
3. การวิเคราะห์ข้อมูลยังไม่สอดคล้องหรือยังขาดความชัดเจนในการแบ่งเป็น แต่ละมาตรฐาน
4. การประมวลผลโดยการใช้เทคโนโลยี ควรต้องปรับปรุงด้านเครื่องมือที่ใช้ที่ ยังไม่ทันสมัยเท่าที่ควร อุปกรณ์มีการใช้งานนาน
5. ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้รับผิดชอบยังขาดความชำนาญ เนื่องจาก ส่วนใหญ่ไม่ได้จบทางด้านนี้โดยเฉพาะ จึงควรมีการพัฒนาปรับปรุง

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถอภิปรายผลได้ว่า กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษามีความพึงพอใจในการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษา นั้นอาจ เป็นเพราะว่า ได้มีการประกาศใช้ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การบริหารข้อมูล ด้านการศึกษา พ.ศ. 2554 ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของระบบฐานข้อมูลและ สารสนเทศด้านการศึกษา โดยจัดให้มีการจัดเก็บรวบรวม ประมวลผลและการเผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศด้านการศึกษา ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัดและหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งใน และนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2554 : 1) โดยเฉพาะในส่วนของ สถานศึกษานั้น การบริหารจัดการระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาและการนำข้อมูล ไปใช้ ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการวาง ระบบบริหารจัดการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพ และนอกจากนี้ ระบบ สารสนเทศยังนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแนวความคิดในการบริหาร สร้างทางเลือกที่หลากหลาย

โดยเฉพาะ ในปัจจุบันมีการแข่งขันทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมโลก ทำให้มีการได้เปรียบเสียเปรียบหลายด้าน ผู้ที่มีข่าวสารและสารสนเทศดีเยี่ยมย่อมได้เปรียบและผู้นำในการดำเนินงานต่าง ๆ ดังนั้น ทุกหน่วยงาน ทุกองค์กรจึงได้มีการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศให้มีความเชื่อมั่น ทันสมัย เทียบตรง สะดวก รวดเร็ว เรียกใช้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพต่อการตัดสินใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 7-8)

ข้อเสนอแนะ

จากผลวิจัย การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำเสนอผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาวิจัยในภาพรวม สถานศึกษาโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มขึ้น เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ จัดกลุ่มข้อมูลให้ตรงตามความต้องการ การประมวลผลให้เป็นข้อมูลที่แสดงภาพรวม นำข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันที่ได้จากการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลมาแปลงเป็นสารสนเทศที่มีความหมายตรงตามความต้องการ ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวอาจจะกระทำผ่านกระบวนการในทางสถิติด้วย

1.2 จากผลการศึกษาวิจัยรายด้านทั้ง 6 ด้าน สถานศึกษาโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล สถานศึกษาควรมีการเพิ่มเติมในส่วนของงบประมาณสนับสนุน และการสนับสนุนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาตรฐานมากกว่านี้

2) ด้านการตรวจสอบข้อมูล ในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาควรมีเจ้าหน้าที่สารสนเทศที่มีความรู้ความสามารถด้านนี้ โดยเฉพาะ และควรแยกภาระจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอน

3) ด้านการประมวลผลข้อมูล สถานศึกษาควรดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องหรือและมีความชัดเจนในการแบ่งเป็นแต่ละมาตรฐานการศึกษา

4) ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล สถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ควรมีการประมวลผลโดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และควรมีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ที่ยังไม่ทันสมัยเท่าที่ควร อุปกรณ์มีการใช้งานนาน

5) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุน ตลอดจนการพัฒนาในระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ที่สภาพปัจจุบันผู้รับผิดชอบยังขาดความชำนาญ เนื่องจากส่วนใหญ่ไม่ได้จบทางด้านนี้โดยเฉพาะ

6) ด้านการนำข้อมูลไปใช้ สถานศึกษาควรมีการนำข้อมูลไปใช้ในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยเชิงประเมินและติดตามผลการนำการจัดระบบและข้อมูลสารสนเทศ ทั้ง 6 ด้าน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนาการบริหารจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาต่อไป

2) ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

3) ควรมีการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กฏกระทรวง. การจัดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. ราชกิจจานุเบกษา 147 ตอน 24 หน้า 29 : 16 พฤษภาคม 2550.
- เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ. การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภูเก็ตพอยท์, 2544.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. ระบบสารสนเทศและแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศในระดับโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผนการศึกษา, 2537.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงาน. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.
- _____. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.
- จรัส อติวิทยากรณ์. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. สงขลา : การกิจเอกสารและตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2549.
- จวงจันทร์ อัจจุพา. การพัฒนาระบบสารสนเทศงานวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนบ้านกุดน้ำขุ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.มมหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- จันทร์ฉาย ไชยจันทร์. สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารการจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2550.
- จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : วิ.เจ.พรินต์ติ้ง, 2544.

- ฉลาด หุ่นศิริ. ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- ฉลาด นิลพงษ์. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี
เขต 1. วิทยานิพนธ์ คม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2547.
- ชโลมใจ กิ่งการวัฒน์ และสุรพล หวังดี. ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพ
ประถมศึกษา. นครสวรรค์ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองสานส์, 2541.
- ชุมพล ศฤงคารศิริ. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : ป. สัมพันธ์พาณิชย์, 2540.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2542.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และไพบุลย์ เกียรติโกมล. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ.
กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2545.
- ณัฐวัฒน์ สมโภชน์พงศ์. บทบาทของผู้บริหารต่อการส่งเสริมสุขภาพจิตของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา อำเภอวารินชำราบ. ภาคนิพนธ์ คม.
อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2547.
- ทดสอบทางการศึกษา. สำนักงาน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทาง
การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วย
ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ., 2554.
- _____. แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2545.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : แชนพอร์, 2545.
- ธีระ รุญเจริญ. ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2550.
- ธีระ รุญเจริญ, ปราชญา กล้าผจญ และสัมมา ธนินิชย์. การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้.
กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2546.

- นโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, สำนัก. การวางแผนและการติดตามผล.
กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, 2541.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์, 2545.
- ปรกรณ์ ชินสิทธิ์. การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม, 2554.
- ประภาพรธรรม จันโอทาน. สภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- ประภาพรธรรม รักเลี้ยง. หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยพิษณุโลก, 2556.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อส่งเสริมกรุงเทพฯ,
2546.
- พชรพร ผู้กำจัด. ความคาดหวังของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัด
ระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์
เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2549.
- พิชิต วรรณขันธ์. ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนที่จัด
การศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2548.
- พิณสุดา สิริรังศรี. รายงานการวิจัยและพัฒนา เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556
- เพลินพิศ หยาดผกา. การจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน
สุนันทา, 2550.

- ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน. ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ: กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่
ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- ไพโรจน์ คชชา. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บริษัทสหธรรมิก
จำกัด, 2540.
- เยาวพา เดชะคุปต์. การจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์แม่ค, 2542.
- รัศมี บุญศรีไชย. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการบริหารระบบ
ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม, 2552.
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550. 24
สิงหาคม 2550.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์, 2546.
- เลขาธิการสภาการศึกษา. สำนักงาน. สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2550.
กรุงเทพฯ : ๒๑ เซ็นจูรี, 2551
- _____. สำนักงาน. สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล. กรุงเทพฯ : ๒๑ เซ็นจูรี,
2553 ก.
- วรรณ เอกตะ. การจัดระบบสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาด
เล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. ค้นคว้าแบบอิสระ ค.ม. เชียงใหม่
: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.
- วิชาการ. กรม. แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2544.
- วิเชียร เปรมชัยสวัสดิ์. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2551.
- วิโรจน์ สารรัตน์. การบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์, 2546.
- วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา และคณะ. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ซีอาร์แอฟ
เอ็ดดูเคชั่น, 2542

วีระ สุภากิจ. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2539.

ศรีสมรค์ อินทุจันทร์ยัง. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2549.

ศึกษาริการ. กระทรวง. คู่มือการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชุมชนุสมสภรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554.

_____. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

_____. แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2546.

ศุภิสราพร สุรชาติพะระรัตน์. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ : อินโฟเพรส, 2548.

สงวนชัย หม่องคำมี. การพัฒนาระบบสารสนเทศนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแคน อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

สนอง เครื่องมาก. คู่มือปฏิบัติราชการ. นครสวรรค์ : เรือนดำ, 2540.

สมนึก นันธิจันทร์. คู่มือสอบและปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษา. สุรินทร์ : ร้าน ดร.สมใจนึก, 2539.

สวาท ภาษา. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

สันติ บุญภิรมย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บুদ্ধพอยท์, 2552.

สุรชาติ สิ้นทรัพย์. การจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ประจำปี 2556. มหาสารคาม : ม.ป.พ., 2556.

. แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2557. มหาสารคาม : ม.ป.พ., 2556.

- อวยชัย บัจจัยเก. ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551.
- อาภรณ์ เชื้อพรหม. แนวทางการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สำนักงานเขต
บางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2548.
- Barrett D.Scott. "Factors and their Effect in the Principals Utilization of a
Management Information System (Texas)," **Dissertation Abstracts
International**. 61(8) : 3002-A ; February, 2001.
- Cassidy, Thomas James, JR. "Data for Decisions in Developing Education
system : An Analysis of a Computer-based Education Management
Information System in the Arab Republic of Egypt," **Dissertation
Abstracts International**. 51(09) : 2936-A ; March,1991.(DAI –A CD-ROM.
No. AAT 9032477)
- Cowan, Greg L. " A Study of Effective Information System Users (Information
System Users)," **Dissertation Abstracts International**. 54(03) : 747-A ;
September, 1993. (DAI –A CD-ROM. No.AAT 9318324)
- Hussein. **K.M. Development of Information System for Education**. New Jersey :
Prentice Hall, 1973.
- Ku, Catherine Yi-Fang, "A Critical Success Factors Study of Management
Information Systems Downsizing : From Management Information Systems
Managers," **Dissertation Abstracts International**. 46(12)3002-A, 1995.
- Loudon, Kenneth C. and Jame P. Loudon. **Management of Information
System Organization and Technology**. New York : Mc Million, 1994.
- Nickerson, Robert C. **Computer : Concepts and Applications of Users**. New
York : Harper Collins Publishers Inc, 1992.

Visscher, Adrie J. "Design and Evaluation of a Computer Assisted Management

Information for Secondary School". **Dissertation Abstract**

International. 54 (2) : 361;Summer, 1993.

Wei, Huichuan. "The Development of a Conceptual Data Processing/

Information System Model for Elementary-secondary Education

(Information Systems)," **Dissertation Abstracts International**. 53(10) :

3423-A ; April, 1993.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ว่าที่ร้อยตรีภัสพล เหง้าโคกงาม ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนดอนเงินพิทยาคาร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
2. นายวิทยา แสงคำไพ ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมัธยมดงยาง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
3. นายอวยชัย ปัจจัยเก ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนขามป้อมพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
(Index of item Objective Congruence : IOC)

การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย
(Index of item Objective Congruence : IOC)

การวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) จากการกำหนดระดับ
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามกับตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามกับตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงกับตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย

กำหนดข้อคำถามรายข้อต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50-1.00 จึงจะถือได้ว่าเป็นข้อคำถามที่
สามารถนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามในการวิจัยได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผลการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC)

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

คำถาม ข้อที่	การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุป
		1	2	3		
	ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล					
1	มีการวางแผนก่อนดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	กำหนดแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ผู้รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรฐาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	การเก็บรวบรวมข้อมูลทันเวลาที่ต้องการใช้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	ข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บรวบรวมเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	งบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ด้านการตรวจสอบข้อมูล					
9	วางแผนในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

คำถาม ข้อที่	การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุป
		1	2	3		
10	กำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูล ไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
11	แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้ อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	มีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละมาตรฐาน การศึกษาและตัวบ่งชี้	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
13	ตรวจสอบข้อมูลว่า ครบถ้วนและตรงตาม มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ผู้บริหาร และครู	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	มีการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลทุกครั้งที่มี การเก็บรวบรวมข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	มีการนำผลของการตรวจสอบข้อมูลไป ปรับปรุงแก้ไข	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
	ด้านการประมวลผลข้อมูล					
16	พิจารณาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการ ประมวลผลข้อมูล โดยคำนึงถึงความรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	ความสามารถ กำหนดแนวปฏิบัติในการประมวลผลข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	ไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	ประมวลผลข้อมูลทุกครั้งที่ได้เก็บรวบรวม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	ข้อมูลประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยี ประมวลผลข้อมูลตรงตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

คำถาม ข้อที่	การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุป
		1	2	3		
21	ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศของ โรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	สถานศึกษาได้จัดระบบสารสนเทศทางการ ศึกษาของ โรงเรียน ไว้เป็นสัดส่วน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	จัดให้มีวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้เก็บข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	สารสนเทศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	จัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้ เป็นหมวดหมู่ จัดให้มีระบบการค้นข้อมูลสารสนเทศได้ อย่างรวดเร็ว	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงาน วิเคราะห์ข้อมูล	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
27	ความรู้ความสามารถของบุคลากรในการ วิเคราะห์ข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	การจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	การวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

คำถาม ข้อที่	การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุป
		1	2	3		
33	การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เหมาะสมเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ด้านการนำข้อมูลไปใช้					
34	การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	การประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศ ให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง	+	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36	บุคลากรมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ ประโยชน์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ ประโยชน์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	ข้อมูลมีความสมบูรณ์และอำนวยความสะดวก ต่อการนำไปใช้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	ข้อมูลที่จัดเก็บได้สอดคล้องกับความจำเป็น หรือความต้องการในการใช้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	วิธีการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติในการ รายงานทำให้ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
41	มีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุง หรือพัฒนาตามงานของแต่ละฝ่าย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(Cronbach's alpha co-efficient)

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(Cronbach's alpha co-efficient)

```
SAVE OUTFILE='C:\Users\DARA\Desktop\วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นดารา.sav'
/COMPRESSED. RELIABILITY/VARIABLES=Q1 Q2 Q3 Q4 Q5 Q6 Q7 Q8 Q9 Q10 Q11
Q12 Q13 Q14 Q15 Q16 Q17 Q18 Q19 Q20 Q21 Q22 Q23 Q24 Q25 Q26 Q27 Q28 Q29 Q30
Q31 Q32 Q33 Q34 Q35 Q36 Q37 Q38 Q39 Q40 Q41 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA.
```

Reliability**Scale: ALL VARIABLES****Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.882	41

ภาคผนวก ง
เครื่องมือการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

2. การตอบขอให้ตอบตรงตามความเป็นจริงที่ท่านปฏิบัติจึงจะเป็นคำตอบที่มีคุณค่า เพราะความจริงเหล่านี้จะนำไปศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ จะไม่ทำให้เกิดผลเสียใดๆต่อตัวท่านและการปฏิบัติในโรงเรียนของท่าน

3. ขอความกรุณาช่วยตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านคงให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณในความกรุณาครั้งนี้

นางสาวดาราทิ โลหากาศ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงตามสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง จำแนกเป็น
ผู้บริหารสถานศึกษา ( )
( ) เจ้าหน้าที่สารสนเทศ
2. ขนาดสถานศึกษา จำแนกเป็น
( ) ขนาดเล็ก นักเรียนไม่เกิน 300 คน
( ) ขนาดใหญ่ นักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2

แบบสอบถาม

การศึกษาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาพื้นฐาน

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

กรุณาอ่านข้อความโดยละเอียด แล้วพิจารณาว่าโรงเรียนของท่านมีสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด แล้วให้ท่านตัดสินใจเลือกเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับระดับปฏิบัติต่างๆตามสภาพความเป็นจริงเพียงช่องเดียว แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก
 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย
 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม

การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ระดับปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล					
0. แนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูล ชัดเจน		✓			
00. การจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบ			✓		

จากตัวอย่าง ข้อ 0 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ในระดับมาก

จากตัวอย่าง ข้อ 00 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศการจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบ อยู่ในระดับปานกลาง

ที่	การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล					
1.1	มีการวางแผนก่อนดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล					
1.2	กำหนดแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจน					
1.3	ผู้รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ					
1.4	การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ					
1.5	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาตรฐาน					
1.6	การเก็บรวบรวมข้อมูลทันเวลาที่ต้องการใช้					
1.7	ข้อมูลและสารสนเทศที่เก็บรวบรวมเป็นปัจจุบัน					
1.8	งบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงพอ					
2	ด้านการตรวจสอบข้อมูล					
2.1	วางแผนในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน					
2.2	กำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน					
2.3	แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลไว้อย่างชัดเจน					
2.4	มีการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้					
2.5	ตรวจสอบข้อมูลว่า ครบถ้วนและตรงตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ด้าน คือ ผู้เรียน ผู้บริหารและครู					
2.6	ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล					
2.7	มีการนำผลของการตรวจสอบข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข					

ที่	การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3	ด้านการประมวลผลข้อมูล					
3.1	พิจารณาแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูล โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ					
3.2	กำหนดแนวปฏิบัติในการประมวลผลข้อมูลไว้อย่างชัดเจน					
3.3	ประมวลผลข้อมูลทุกครั้งที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูล					
3.4	ประมวลผลโดยใช้เทคโนโลยี					
3.5	ประมวลผลข้อมูลตรงตามเวลาที่กำหนด					
4	ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล					
4.1	มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน					
4.2	สถานศึกษาได้จัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนไว้เป็นสัดส่วน					
4.3	จัดให้มีวัสดุ ทรัพยากรที่ใช้เก็บข้อมูลสารสนเทศ					
4.4	จัดระบบการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่					
4.5	จัดให้มีระบบการค้นข้อมูลสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว					
5	ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล					
5.1	มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิเคราะห์ข้อมูล					
5.2	ความรู้ความสามารถของบุคลากรในการวิเคราะห์ข้อมูล					
5.3	การจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์					
5.4	เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพ					
5.5	การวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์					
5.6	ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสม					
5.7	การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล					
5.8	งบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมาะสมเพียงพอ					

ที่	การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ	ระดับปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
6	ด้านการนำข้อมูลไปใช้					
6.1	การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน					
6.2	การประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง					
6.3	บุคลากรมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์					
6.4	ผู้บริหารมีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์					
6.5	ข้อมูลมีความสมบูรณ์และอำนวยความสะดวกต่อการนำไปใช้					
6.6	ข้อมูลที่จัดเก็บได้สอดคล้องกับความจำเป็นหรือความต้องการในการใช้					
6.7	วิธีการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติในการรายงานทำให้ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจได้					
6.8	มีการนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนาตามงานของแต่ละฝ่าย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ด้านการตรวจสอบข้อมูล

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการประมวลผลข้อมูล

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ด้านการนำข้อมูลไปใช้

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ บว. ๖๐๓๕/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๑๕ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณอวยชัย ปัจจัยเก (ผู้อำนวยการโรงเรียนขามป้อมพิทยาคม)

ด้วย นางสาวดาราท โสหาภาค รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑ ๐๒๐๐๓๐๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรวณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๑๒ - ๕๔๓๘

ครบรอบ ๕๐ ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ บว. ว ๐๐๓๕/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๑๕ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ว่าที่ร้อยตรีภัสพล เหง้าโลกงาม (ผู้อำนวยการ โรงเรียนคอนเงินพิทยาคาร)

ด้วย นางสาวดาราท โดหากาศ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑ ๐๒๐๐๓๐๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ บว. ๖๐๐๓๗/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๑๕ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน

ด้วย นางสาวดารา โลหากาศ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑ ๐๒๐๐๓๐๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรวณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ บว. ๑๐๓๖/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๕ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวดาราท โสหากาศ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑ ๐๒๐๐๓๐๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรวณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ บว. ว ๐๐๓๕/๒๕๕๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๑๕ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณวิทยา แสงคำไท (ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมคงยาง)

ด้วย นางดาวดารา โฉมหากศ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑ ๐๒๐๐๓๐๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวดาราทิ โลหากาศ
เกิดวันที่	1 พฤษภาคม 2518
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 83 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองไผ่ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 86 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองไผ่ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมัธยมดงยาง อำเภอนาดูน องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) โปรแกรมวิชาเคมี วิชาโท ชีววิทยา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
พ.ศ. 2558	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหาร จัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม